GUBODY FERENC TECHNIKUM, SZAKKÉPZŐ ISKOLA

ÉS SZAKISKOLA

SZAKMAI PROGAMJA

(2700 Cegléd, Alkotmány utca 7-9.)

OM száma: 201038

CEGLÉD

2020

Tartalom

A SZAKMAI PROGRAM FELÉPÍTÉSE 9
Iskolánk szakmai programját az alábbiakban felsorolt fejezetek alkotják: 9
NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL 9
I. BEVEZETŐ 10
II. A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA 10
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai 10
1.1. Pedagógiai alapelveink 10
1.2. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai értékei 13
1.2.1. Az emberi magatartás általános értékei 13
1.2.2. Az intézményünk által kitűzött értékcélok 13
1.3. A nevelő-oktató munka céljai 14
1.4. A nevelő-oktató munka feladatai 15
1.5. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai 16
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 17
2.1.Általános célok 17
3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok 22
3.1. Az egészségfejlesztés iskola feladatai 22
3.2. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai 22
3.3. Az egészségnevelés iskolai területei 22
3.4. Tevékenység formák 24
3.5. A megvalósítás szereplői 24
3. 6. Az iskola drogstratégiája 24
3.7. Kapcsolat az iskola-egészségügyi hálózattal 27
4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása és azzal kapcsolatos iskolai terv 28
4.1. Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb céljai: 28
4.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek iskolai területei: 29
4.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái: 29
4.4. Elsősegély nyújtási ismeretek 29
5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 30
5.1. Alapelveink 30
5.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink 30
5.3. A közösségfejlesztés színterei, tevékenységformái 31
5.4. A tanítási órán, osztályközösségben megvalósítható közösségfejlesztő feladatok: 31
5.5. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai: 32
5.6. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai: 33

5.7. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai: ... 34
6. Az oktatók helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai ... 35
A) Oktatók helyi intézményi feladatai ... 35
B) Az osztályfőnöki munka tartalma ... 38
6.1. Pedagógus-osztályfőnök ... 38
6.2. Az osztályfőnök feladatai ... 41
6.3 Tennivalók a belépő osztályok esetén (9.E; 9.; 13., és 12. évf.) ... 42
6.4 Javaslatok, ötletek ... 43
6.5 Az egyes évfolyamok külön feladatai ... 43
6.6 Az osztályfőnök munkaköri leírása ... 44
6.7 Az osztályfőnöki munkaterv ... 45
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje .. 45
7.1. Sajátos nevelési igényű tanulók ... 45
7.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek . 46
7.3. A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik: ... 47
7.4. A hátrányos (HH) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrációját segítő tevékenységek ... 50
7.4.1.A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítését szolgáló tevékenységek ... 50
7.4.2.A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek ... 51
7.4.3.Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása ... 52
8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje ... 55
8.1. A tanuló, mint egyén joggyakorlása ... 55
8.2. A tanulói közösség joggyakorlása ... 55
9. A tanuló, a tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei, kapcsolattartásának formái ... 55
9.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák ... 56
9.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák ... 57
9.3. A pedagógus közösség együttműködése ... 59
9.4. Az intézmény partnereivel való kapcsolattartás ... 60
10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata, alkalmassági vizsga szabályai, szóbeli felvételi vizsga követelményei és az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei ... 61
10.1. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata ... 61
10. 2. Az alkalmassági vizsga szabályai ... 64
10.3. A szóbeli felvételi vizsga követelményei szakközépiskolában ... 66
10.4. Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei ... 67
11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai ... 68

11.1. A felvételi vizsga követelményei, a jelentkezések elbírálása: ... 68
11.2. Az SNI-s és BTM-es tanulókra vonatkozó speciális eljárási szabályok ... 69
11.3. Jelentkezés keresztféléves képzésre ... 70
11.4. Az átvétel szabályai ... 70
11.5.A kifutó-szakgimnázium, felmenő-technikum szakképzési évfolyamára történő felvétel, átvétel szabályai ... 70
11.6. A felnőttoktatásra (esti és levelező képzés) történő felvétel, átvétel szabályai ... 70
12. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, a projektoktatás ... 70
III. A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY OKTATÁSI PROGRAMJA ... 73
Bevezető ... 73
1. Alapelv ... 73
1.1 Iskolánk képzési szerkezete ... 73
Kifutó képzések ... 73
Felmenő képzések 2020/2021 tanévtől ... 74
2. Kulcskompetenciák ... 76
3. Egységesség és differenciálás ... 78
4. A Helyi tanterv alapjául szolgáló kerettantervek, kifutó rendszerű képzések (bevezetve2016. 09. 01-től) Szakgimnázium ... 79
5. A választott szakközépiskolai (9-13.) kerettanterv megnevezése 2016. 09. 01-től kifutó jelleggel ... 81
5.1. A közismereti képzés heti óraszámai a 9-11. évfolyamon ... 81
5.2. A közismereti képzés érettségi vizsgára felkészítő (12-13.) évfolyamokon ... 82
5.3. Választott szakiskolai kerettanterv helyi tantervi adaptációja 2016. 09. 01-től kifutó rendszerben ... 83
6. A kifutó rendszerben a választott kerettanterv által meghatározott kötelező óraszámai feletti kötelező tanórai foglalkozások, kötelezően választandó, vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése és óraszáma ... 89
6.1. A választott kerettanterv óraszámai feletti kötelező tanórai foglalkozások a 4+1 évfolyamos ágazati kifutó szakközépiskolai és szakgimnáziumi képzésben: ... 89
6.2. Szakgimnáziumi óraterv (kötelező és szabadon választható órákkal 2016. 09. 01-től ... 91
6.3. Szakközépiskolai óraterv (kötelező és szabadon választható órákkal 2016. 09. 01-től ... 94
6.4. Szakgimnázium szakképzési évfolyamokkal esti és levelező munkarendben az 1/13; 2/14. évfolyamon 2016. 09. 01-től ... 97
6.4 Szakiskolai óraterv 2016. 09. 01-től (kötelező és szabadon választható órákkal) ... 98
7.Felmenő rendszerben 2020/2021 tanévtől bevezetésre kerülő képzések ... 103
7.1 Technikum ... 103
7.2 Szakképző iskola ... 104
7.3 Szakiskola ... 105
7.4 Technikumi szakmai óraterv ... 106

7.4.1 Közlekedés és szállítmányozás ágazat ... 106
7.4.2 Szociális ágazat ... 108
7.5 Szakképző iskola szakmai óraterv ... 112
7.5.1 Építőipar ágazat ... 112
7.5.2 Kreatív ágazat ... 114
7.5.3 Szociális ágazat ... 115
7.6 Szakiskola szakmai óraterv ... 117
7.6.1 Fa és bútoripar ágazat ... 117
7.6.2 Építőipar ágazat ... 117
7.6.3 Kreatív ágazat ... 118
7.6.4 Turizmus-vendéglátás ágazat ... 118
8.A közismereti kerettantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai ... 120
8.1. Célok, feladatok ... 120
8.2. A tanórai foglalkozások megszervezése ... 121
8.3. A tanítási idő felosztásának szabályai ... 122
8.4. Tanuló kötelező és választható foglalkozásainak száma ... 122
9. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja ... 122
10. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai ... 123
10.1. A nem kötelező tantárgyak választása ... 124
10.2. Pedagógus választása ... 124
10.3. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai ... 125
10.3.1. A nem kötelező tantárgyak választása ... 125
10.3.2. Pedagógus választása ... 125
11. A választható érettségi vizsgatárgyak, a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés, követelmények teljesítése ... 126
11.1. Érettségi vizsgatárgyak ... 126
11.2 Az emelt szítnű érettségi vizsgára történő felkészítés ... 126
12. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei ... 126
13. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei ... 127
13.1. Az iskolai értékelés alapelvei: ... 127
13.2. Az értékelés és iskolai számonkérés formái, rendje, szerepe, rendszeressége, súlya ... 130
13.3. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya ... 132

13.4. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai ... 134
13.5. Az egyes modulok értékelése és minősítése, valamint beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezéséhez ... 135
14. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei: ... 136
15. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a székhelyen és telephelyen élő nemzetiségek kultúrájának megismertetése ... 137
16. Az intézmény egészségnevelési és környezeti nevelési alapelvei ... 137
16.1. Az iskola egészségnevelési programja ... 137
16.2. Komplex intézményi mozgásprogram ... 142
16.3. Az iskola környezeti nevelési programja ... 143
17. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések ... 145
17.1. Esélyegyenlőség biztosítása az intézményben ... 145
17.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítését szolgáló tevékenységek ... 146
17.3. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek ... 146
17.4. A hátrányos, veszélyeztetett tanulók problémáinak kezelése ... 146
17.5. A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megelőzése ... 146
17.6. A tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása ... 146
17.7. A gyermek fejlődését veszélyeztető okok megszüntetése (székhelyen, telephelyen) . 149
17.8. Ifjúságvédelmi felelős alkalmazása ... 150
18. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek ... 151
19. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei ... 153
20. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek ... 153
20.1. A tantárgyi, tanévi, részleges vagy teljes felmentések eljárási szabályai ... 153
20.2. A tanórai foglalkozásokon való részvétel alóli felmentések ... 154
20.3. A tankötelezettség teljesítése egyéni tanulmányi rendben ... 154
20.4. Mérés – értékelés ... 155
20.5. Az iskola valamennyi évfolyamát átfogó helyi tanterv ... 156
21. A szakmai program megvalósulásának feltételei ... 156
22. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei ... 156
IV. A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve ... 157
1. Általános elvek ... 157
1.1. A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában ... 157
1.2. Irányelv ... 157
1.3. Cél ... 158
1.4. Feladat ... 158

1.5. SNI-s tanulók habilitációs, rehabilitációs ellátása: ... 158
1.6.Integrált nevelés, oktatás ... 159
2. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elve ... 160
2.1. Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló ... 160
2.2. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai ... 160
2.3. Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése ... 161
2.4. Fejlesztési területek - nevelési célok ... 161
2.5. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók pedagógiai és egészségügyi célú habilitációja, és rehabilitációja ... 163
2.6. A szegregált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése szakiskolában ... 163
3. A hallássérült (nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei ... 167
3.1. A hallássérülés meghatározása, szintjei iskolánkban ... 167
3.2. A hallássérült (nagyothalló) tanulók fejlesztésének alapelvei ... 168
3.3. A nagyothalló tanulók iskolai fejlesztése ... 174
3.4. A hangos beszéd kialakulása után hallássérültté vált tanulók iskolai fejlesztése ... 176
3.5. A nagyothalló tanulók pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációja ... 177
4. Pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott tanulók ... 178
4.1. Pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott tanuló ... 178
4.2. Pszichés fejlődés zavar miatt a nevelési, tanulási folyamatban akadályozott tanulók fejlesztése ... 179
4.3. Egészségügyi és pedagógiai rehabilitáció ... 183
4.4. A tanulási-, magatartási- és beilleszkedési nehézséggel (BTM) küzdő gyermekek ... 183
4.5. A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése ... 184
V. SZAKMAI PROGRAMOK FELMENŐ RENDSZERBEN A 2020/2021 TANÉVTŐL ... 184
1. Bevezetés ... 184
1. Szakképesítések szakmai programjai ... 186
2. Felnőttoktatás általános szabályai ... 186
3. Szakképzés ... 187
VI. Felnőttképzés ... 187
VII. ZÁRADÉK ... 188
1. A Szakmai program legitimációja ... 188
1. 1. A szakmai program érvényessége: ... 188
1. 2. A szakmai program felülvizsgálata ... 188
1. 3. A szakmai program módosítása ... 188
1. 4. A szakmai program nyilvánosságra hozatala ... 188

LEGITIMÁCIÓS LAP 189
VIII. Mellékletek 190
1.Számú melléklet 190
Közép és emelt szintű érettségi témakörök 190
2. Számú melléklet 190
Felmenő rendszerben bevezetésre kerülő szakmai programok 190
3.Számú melléklet 190
Kötelező minimális eszköz-és felszerelésjegyzék 190
4.számú melléklet 190
Képzések, tantárgyak tantervei 190

A SZAKMAI PROGRAM FELÉPÍTÉSE
Iskolánk szakmai programját az alábbiakban felsorolt fejezetek alkotják:

I. BEVEZETŐ
II. A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA
III. SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY OKTATÁSI PROGRAMJA
IV. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK PROGRAMJA (SNI)
V. SZAKMAI PROGRAMOK FELMENŐ RENDSZERBEN
VI.FELNŐTTKÉPZÉS
VII. ZÁRADÉK
VIII. MELLÉKLETEK

NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL
A szakmai Program nyilvános, az érdeklődők számára megtekinthető.
Nyomtatott formában elhelyezésre kerül:
a fenntartónál,
az irattárban,
az iskola irodájában a székhelyen, telephelyen,
a folyosói hirdető táblán,
felkerül az iskola honlapjára
elektronikus formában megkapja a nevelőtestület minden tagja.

I. BEVEZETŐ

A szakmai program célja, hogy megfogalmazza az iskolában folyó nevelő és oktató munka célrendszerét, megfogalmazza az oktatandó tananyag tartalmát és a képzés követelményeit.

Elsősorban szól a tanítványoknak, akik ez alapján eldönthetik, hogy iskolánkban akarják-e folytatni tanulmányaikat.

Szól az iskola pedagógusainak, akik mindennapi munkájukat a szakmai programban megfogalmazottakhoz igazítva végzik.

A program szól a fenntartónak is, aki ez alapján kap részletes képet az iskolában folyó tevékenységről.

A piacgazdaság fejlődése új kihívást jelent a magyar társadalom munkaképes tagjainak: szaktudásukkal, műveltségükkel, tanulási képességükkel meg tudnak-e felelni a munkaerőpiac új és gyorsan változó követelményeinek.

II. A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

1.1. Pedagógiai alapelveink

Iskolánk tanulói túlnyomórészt nagykorúak, ezért partneri viszony kialakítására törekszünk. A 16-22 év, közötti korosztály számára követendő mintát, elvárt társadalmi értékrendet kívánunk közvetíteni.

Az iskolánkban folyó nevelőmunka ***értékközpontú***. Célunk olyan értékek közvetítése, melyek alkalmasak arra, hogy az iskolából a tanulók szilárd erkölcsi alapokkal, a társadalom és az egyén számára hasznos ismeretekkel rendelkezve, a tudást becsülve, az eredményekért tenni készen kerüljenek ki.

Figyelmet fordítunk arra, hogy a tanulók képességeiket kibontakoztathassák és hasznosíthassák, társadalmilag elismert tudást adjunk.

A teljesítmények következetes értékelésével motiváljuk a jobb eredmények elérését, folyamatosan fejlesszük a megismerés, a megértés, és a tanulás iránti érdeklődést, nyitottságot. Ezzel képessé tehetjük tanulóinkat az ***élethosszig tartó tanulás***ra – ***önművelés***re, amely nélkülözhetetlen felgyorsult, információkkal és változásokkal teli világunkban. Tudásanyagunk előfeltétele a sikeres tovább haladásnak.

Iskolánk az általános emberi értékek közvetítését, elsősorban a ***humanizmus***t, a ***hazaszeretet***et, a ***nyitottság***ot, a ***toleranciá***t (a környezet, más népek, kultúrák és szokások iránt) kiemelten kezeli **(Személyes és társas kapcsolati kompetenciák)**.

A humánus gyakorlat kialakítása és megőrzése, valamint a ***harmonikus tanár-diák kapcsolat*** nagy hangsúlyt kap. Törekszünk a másik megbecsülésére, véleményének az elfogadására.

Tanulóink rendszeres és kielégítõ információkat kapnak a személyüket és tanulmányaikat érintő minden kérdésben. Szervezett formában gyakorolhatják döntési, véleményezési és javaslattételi jogaikat. A felelősségteljes, kulturált bírálat, véleményalkotás képességének fejlesztésével, a

tanulók jogainak biztosításával, tiszteletben tartásával kívánjuk ***megismertetni a demokrácia értékeit*** **(Személyes és társas kapcsolati kompetenciák).**

Az életkorhoz illeszkedő terhelés feltételeit és az egészséges körülményeket lehetőségeinkhez mérten megvalósíthatjuk. Figyelembe vesszük munkahelyi, magánéleti problémáikat, ezeket toleráljuk is.

Fontosnak tartjuk az ***egészséges életmód, a kulturált környezet iránti igény*** kialakítását.
Közös felelősséget kívánunk kialakítani diákjainkkal az iskola értékeinek, jó hírnevének kialakításáért és továbbfejlesztéséért. Arra törekszünk, hogy tanítványaink legyenek büszkék, hogy a Gubody Ferenc Szakképző Iskola tanulói.

Az iskola működését úgy szervezzük, hogy tanulóink lehetőséget kapjanak:

- tényleges felelősséggel járó döntésekre a tanulási folyamatban, a ***diákjogok gyakorlásá***ban, a közösségi élet szervezésében
- olyan nevelésben, oktatásban való részvételre, melynek során
    - szuverén, érdekeiket tárgyilagosan érvényesíteni tudó, öntevékeny, magatartásukban és erkölcsösségükben ***egyetemes értékeket közvetítő*** tanulói személyiséggé válhatnak **(anyanyelvi kommunikáció)**
    - elsajátíthatják és alkalmazzák az általános műveltség alapjait.

Lehetőséget teremtünk a tanórai és a tanárón kívüli elfoglaltságok alkalmával arra, hogy a tanulóink az ott eltöltött évek alatt:

- saját képességeiket megismerjék, felmérjék és ennek megfelelő teljesítményt nyújtsanak
- érdeklődésüknek megfelelően tevékenységi területeket válasszanak maguknak
- megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, a világot, s az abban zajló természeti és társadalmi jelenségeket, s ezeket alkalmazzák a mindennapokban
- megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, éljenek is vele
- ***ismerjék meg a problémamegoldás lépéseit***, ennek segítségével legyenek képesek ***konfliktusokat***, problémákat ***kezelni*** **(matematikai gondolkodási kompetencia)**
- sajátítsák el az egymás iránti elfogadás, a kulturált együttélés szabályait, s ezeket legyenek képesek mindennapi életükben alkalmazni is.

Az iskolában folyó nevelés-oktatás tovább építi, kiszélesíti és elmélyíti az iskolai tantárgyi követelményeket. Iskolánkban az általános és a szakmai műveltséget megalapozó, azt kiterjesztő, megerősítő és a további műveltség megszerzését elősegítő nevelő-oktató tevékenység folyik. A szakképző iskolai kerettantervekben meghatározott fejlesztési követelmények, tevékenységek és tartalmak biztosítják az általános műveltség tovább építését, valamint a szakmai oktatás megalapozását, az érettségi vizsgára és a felsőfokú tanulmányokra vagy a szakképzésre, munkába állásra való felkészülést.

A Gubody Ferenc Szakképző Iskola célja, hogy általánosan művelt, széleskörű és korszerű szakmai ismeretekkel rendelkező, magukat tovább képezni tudó és akaró szakembereket neveljen, akik mind a szakmai, mind a magánéletben képesek helytállni, dolgozni.

Ennek érdekében az iskola vállalja, hogy tanulóit

képessé teszi

- a kor színvonalán álló ismeretek elsajátítására és alkalmazására,
- az önálló ismeretszerzésre, az új információk befogadására, alkalmazására **(a tanulás kompetenciái)**,
- a kulturális örökségeknek a tiszteletére, valamint a művészi önkifejezésre, műalkotások és előadások elemzésére, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek

felismerésére és kiaknázására, hogy saját nézőpontját összevesse mások véleményével **(kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság),**

- a környezetmegóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a *társadalmak fenntartható fejlődését* **(környezettudatosságra nevelés)**.
- a valóság sokoldalú és tárgyilagos megismerésére, az emberi, természeti értékek megbecsülésére és a mindennapi életben való következetes megvalósítására.

felkészíti az iskolai vizsgákra (érettségi és szakmai képesítő vizsga), arra törekszik, hogy tanulói minél nagyobb arányban jussanak el az érettségiig, illetve szerezzenek szakmai képesítést.

A szakiskolai (speciális) iskolai oktatás keretén belül felkészítjük a tanulókat az egész életen át tartó tanulásra, a munkaerőpiacon való eredményes részvételre, a sikeres munkaerő-piaci és társadalmi integrációra. A közismereti tantárgyak oktatása során *támogatjuk* a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítását és a sikeres szakmai vizsgára való felkészülést, *gyakorlási-kipróbálási lehetőséget adunk* a társadalmi beilleszkedés, az önálló életvezetési technikák, a társadalmi cselekvőképesség, a személyiségstruktúra megszilárdítására. A gyakorlás-kipróbálás lehetőséget teremt a társadalmi normáknak megfelelő életmód, életvitel szervezéséhez, vezetéséhez, ami támogatja a személyiség komplex, harmonikus fejlődését, az önismeret, az önbizalom és a megfelelő önértékelés megerősödését, segíti a kognitív funkciók, az érzékelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás további fejlődését, teret enged a helyes és kívánatos társas kapcsolatok, viselkedési normák, szociális interakciók gyakorlásának.

2016/2017. tanévtől felmenő rendszerben (kifutó évfolyamok) szakközépiskola első három évfolyamát követően, további két évfolyamán érettségi vizsgára való felkészítő képzés folyik. Amely megteremti a középfokra alapozott szakképzés, a felsőfokú továbbtanulás, a munkaerőpiacon történő előnyösebb elhelyezkedés lehetőségét is.

Az iskola kiemelten kezeli az anyanyelvi, az idegen nyelvi, a felsőfokú szakirányú továbbtanulás miatt fontos idegen nyelvi –elsősorban angol -, számítástechnikai, valamint a szakmai képzést.

támogatja tanulói (felsőfokú) továbbtanulási törekvését.

Kiemelt kérdésként kezeli az alapműveltség mind magasabb szintre juttatását, valamint az emelt szintű szakképzettséget adó (nem főiskolai szintű) szakképesítések oktatását:

Az iskola a szakmai oktatás során arra törekszik, hogy tanulói ***alkalmazásképes tudást sajátítsanak el,*** megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek a munka világáról (munkavédelem, környezetvédelem, munkaügy, érdekvédelem,stb.) és megszeressék választott szakmájukat.

Az iskola megadja a tanuláshoz, valamint a tanulók egészséges és harmonikus fejlődéséhez szükséges feltételeket.

A szakgimnáziumi képzés (kifutó) érettségi vizsgával zárul a 12. vagy a 13. év végén a közismereti tárgyakból. Az érettségi vizsgát követő, ill. azzal záruló képzés az OKJ jegyzékben meghatározott, és az intézményben folyó szakképzésben elsajátítható szakképesítés megszerzésére irányul, és szakmai vizsgával zárul. A 2020/2021 tanévtől felmenő rendszerben a technikum az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára és a szakmai vizsgára felkészítő, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást segíti elő, illetve az érettségi végzettséggel rendelkező tanulókat, kizárólag szakmai vizsgára készíti fel. 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben, a szakképző iskola 9-11. évfolyamát követően a technikum kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is folytat. Az ilyen felkészítésnek két évfolyama van.

1.2. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai értékei

1.2.1. Az emberi magatartás általános értékei

Az iskola:

- értékrendjében **emberközpontú**, humanista;
- tanulóinak elsősorban az EMBER **tiszteletén, megértésén** és szükség szerinti **segítésén**, **s a másság elfogadásán** alapuló humanista értékekkel kell rendelkezniük, figyelembe véve azt, hogy a tanulót nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés;
- értékként preferálja **az aktivitást, kezdeményezőkészséget, döntési képességet, valamint az innovativitást,** mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket;
- tanulói a sokoldalú személyiségfejlesztés eredményeképp maguk is aktív részesei legyenek egy derűs, harmonikus **iskolai közösségnek**.

1.2.2. Az intézményünk által kitűzött értékcélok

- Kiemelten fontosnak tartjuk **a hazafiság**, a hazaszeretet, **nemzeti identitás**, adott esetben **kisebbségi identitás és tolerancia** kialakítását, *a hazai* **nemzetiségek kultúrájának átadását, megőrzését, az egyetemes kultúra közvetítését** *és* gyakorlását diákjainkban.
- Az intézmény többcélú, összetett iskola, amely kifutó képzésben: *szakgimnázium, szakközépiskola és szakiskola, valamint 2020/2021 tanévtől technikum, szakképző iskola, szakiskola,* tevékenységét különféle szintű, a szakmai jegyzékben szereplő szakmák képzése területén gyakorolja. Ebből fakadó hivatása a **szakemberképzés.** Beiskolázási szempontból *Pest megye* **köznevelési** feladatát látjuk el.
- A kifutó szakközépiskola, és szakgimnázium, ill. a felmenő rendszerű technikum és szakképző iskola általános műveltséget megalapozó oktatást végez, hogy **diákjaink művelt állampolgárokká váljanak,** korszerű tudást, **érettségire felkészítést** és a **munkaerőpiac napi igényeinek megfelelő ismeretet nyújt** a fiatal felnőtteknek.
- A tanulási folyamat összetett: magában foglalja a tudásszerzést, a tanuláshoz és a munkához szükséges **képességek, készségek ismeretek, attitűdök együttes fejlesztésé**t; a motivációt; a demokratikus és humanista értékek, személyiségvonások kialakítását, fejlesztését; az **egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzését**; a **közjóra való törekvés** megalapozását; a **nemzeti, a közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítését** *az* **erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésével**, lehetőséget biztosítunk a szociális kapcsolatok kiépítésére, a hatékony kommunikációra és az együttműködésre.
- A diákjainkat a **cselekvő elkötelezettségre neveljük** az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlesztjük a **harmonikus személyiség kibontakoztatásához** szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.
- A hagyományos **tanár szerepet** felváltja a segítő-támogató, a tanulókkal együtt dolgozó **„munkatárs”**, koordinátorként irányítja a tanulási folyamatot.
- Integráltan oktatjuk az SNI tanulókat, ezért célul tűztük ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti **szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását** a tanulóinkban úgy, hogy **saját élményű tanuláson keresztül** ismerjék meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét.
- A többi tanulóval együtt sajátos nevelési igénye miatt együtt haladásra képtelen tanulókat a szakiskolában felkészítjük a szakmai vizsgára és részükre a munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges ismereteket nyújtjuk, őket rész-szaképesítés/részszakma megszerzéséhez juttatjuk.

- A teljesítményük növelésére sarkalljuk tanítványt és tanárt egyaránt, hogy ***az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő*** **legyen.**
- A ***nemzedékek közötti párbeszéd*** olyan közös nyelven történik, amely a ***kölcsönös megértésen alapszik és tisztelet jegyében folyik.***
- Törekszünk arra, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan növeljük, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté a Pest megyei oktatásügyben és a közéletben.
- A nevelés-oktatás során arra kell törekedni, hogy a tanulókban kialakítsuk a fogékonyságot az alábbi értékekkel kapcsolatban:
  - **nemzeti, lelki, érzelmi, tradicionális és konzervatív értékrendünk**
  - **az emberiség közös értékei**
  - **a demokrácia és a jogállam értékei**
  - **európai, humán, illetve transzcendentális értékek**
- A nevelés keretében kívánatosnak tartjuk a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő és ún. önfejlesztő magatartásának alakítását, és az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatását. Törekszünk a nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítésére.

1.3. A nevelő-oktató munka céljai

A tanulóink olyan **erkölcsi normákra tegyenek szert**, amelyek alkalmassá teszik őket a munkahelyre való beilleszkedésre a közösségi életre és ott alkalmazni tudja a kulturált viselkedés szabályait, ahol az egyéni érdekeit is érvényesíteni tudja.

A tanulók ***felzárkóztatás***ának ***jelentőségé***t abban látjuk, hogy a különböző családi és intelektuális háttérrel rendelkező tanulók -a lemorzsolódott vagy az iskolai kudarcok miatt lassabban haladó, de tanköteles korú vagy idősebb − általános iskolai végzettség nélküli – fiatalok meg tudjanak felelni az iskola tantárgyi követelményeinek és sikeresen tudjanak teljesíteni a különböző szintű vizsgákon. Az iskola elvégzése után a munkahelyeken a tudásuk legjavát adva tisztességesen tudjanak helytállni. Legyenek képesek a kor kihívásainak megfelelni és önmagukat permanensen képezni. Tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek, tehetségüknek megfelelően készítsük fel a továbbtanulásra, a munkába állásra, a társadalomba való beilleszkedésre. Legyenek képesek a megszerzett ismeretek gyakorlati alkalmazására. A 3 éves szakiskolát végzett tanulóknál tekintetbe kell vennünk azt, hogy az alacsony közismereti óraszámok miatt a hiányok pótlására különösen nagy hangsúlyt kell helyeznünk.

Az iskolánkban folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai oktatás szerves egységet alkot.

Az iskolai nevelés és oktatás rendszerébe beépülnek azok a fejlesztő célú problémakezelési módok és képzési tartalmak, amelyek: a magyar társadalom demokratikus létformájából, Magyarország európai integrációs folyamatából, a közép- és felsőfokú iskolázás kiterjedéséből, az egész életen át tartó tanulás igényéből adódnak.

A nevelő munkában számolnia kell a kultúraváltás jelenségeiből, a globalizációból, az egyenlőtlenségek világméretű növekedéséből, az értékrend zavaraiból fakadó feszültségekkel.

Egyre nagyobb az igény az idegen nyelveket beszélő, alkalmazó, értő, a számítógépet természetes munkaeszközként felhasználó szakemberek iránt.

A mai kor iskolájának többszörös kihívással kell tehát szembenéznie:

- megbízhatóan, pontosan, kitartóan szorgalmasan dolgozó embert kell nevelni, ki kell alakítani a tulajdonosi szemléletet, a kreativitást, az élet változó feltételeihez való alkalmazkodás képességét (**munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztése**),
- természetessé kell tenni a "másság", a különböző értékrendszerek, világnézetek empatikus elfogadását, a tolerancia fejlesztését, a saját vélemény, értékrend kialakítását **(személyes és társas kapcsolati kompetenciák)**,
- meg kell felelni mindeközben az általános **erkölcsi előírások**nak, azokat az élet mindennapjaiban alkalmazniuk is kell.
- korszerű, hasznosítható tudást kell átadnia, digitális írástudást kell elterjesztenie, informatikai és idegen nyelvi jártasságot, készséget kell kialakítania **(digitális és idegennyelvi kompetencia)**.
- a diákok **alapműveltségét meg kell szilárdítani**a, a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskola ágazatához tartozó szakképesítések megszerzéséhez **szükséges kompetenciákat fejlesztenie kell;**
- a **szakiskolai és a szakközépiskolai, felmenő rendszerben a szakképző iskolai és a szakiskolai képzésben** meg kell erősítenie az alapműveltséget, emellett a gazdaság, a szakképzés igényeihez is igazodva kell felkészíteni a választott szakképesítésre és segítséget kell adnunk számukra, hogy **a társadalmi különbségekből adódó hátrányaikat leküzdhessék**, ezért az egyedi foglalkozást igénylő **egyedi szükségletekhez igazodó tanulásszervezési módszerek**et kell alkalmaznunk;
- **a felnőttoktatásban résztvevőknél** figyelembe kell vennünk az előképzettséget, hogy ennek megfelelően történjen **a hiányosságok pótlása.**

1.4. A nevelő-oktató munka feladatai

- meglássa, és megláttassa, továbbfejlessze minden tanulóban személyiségének saját értékeit, legyen képes a hallgató elfogadni önmagát **(énkép, önismeret)**.
- a tárgyi tudás mellé a tanuló szerezze meg azokat a kommunikációs képességeket is, melyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja **(anyanyelvi kommunikáció).**
- a **tehetség kibontakoztatása** érdekében minden tanuló számára biztosítsa a képességeinek, érdeklődésének, illetve távolabbi céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat és azok alkalmazását.
- tegyen meg mindent tőle telhetőt a színvonalas oktatás tárgyi és személyi feltételeiért.
- jó kapcsolatot tartson fenn a fenntartóval, a diákszervezettel, a szülői szervezettel, a szakképzési centrumokkal, az iskola-egészségügyi feladatokat is ellátó Háziorvosi Szolgálattal, Gyermekjóléti Szolgálatokkal, Családsegítő Szolgálattal.
- „élő” diákképviselet működtetése **(személyes és társas kompetencia)**.
- kellő figyelmet fordítunk a beilleszkedési, magatartási, tanulási problémákkal küzdő tanulókra **(személyes és társas kompetencia)**.
- **életközeli tanulási környezet kialakítása**,
- **a tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűségre törekvés** tevékenységrendszerének biztosítása,
- a játékosság, a szimuláció gazdag eszköztárának biztosítása.
- **az értékközvetítés** alapján:

- az iskola nevelőmunkájának egészében *(osztályfőnöki programok, az oktató munkához kapcsolódó nevelési alkalmak, tanórán kívüli foglalkozások,stb.)* az alábbi értékek közvetítését végezzük:
    - **tudásközvetítés**
    - **a fizikum fejlesztése (mindennapi testmozgás biztosítása)**

- **a tanuló egyéni fejlődési üteméhez igazodunk:**
    - az egyén érési üteméhez rugalmasan alkalmazkodó képzési utak biztosítása
    - az egyénre irányuló pedagógiai munka
- **az esélyegyenlőség és a képesség szerinti differenciálás***:*
    - a fiatalok társadalmi beilleszkedését (szocializációját) segítse elő a hatékony ifjúságvédelmi munkával, működő diákképviselettel és diákközélettel, célirányos oktató és nevelőmunkával.

1.5. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelési módszereink:

A fentebb felsorolt célok megvalósulását segítő, az intézmény oktatóira valamint oktatói által alkalmazott nevelési módszerek két nagy csoportba oszthatóak:

Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra: *követelés, gyakoroltatás, segítség adása, ellenőrzés, ösztönzés, elbeszélés, tények és jelenségek, műalkotások bemutatása, a nevelő személyes példamutatása, magyarázat, a tanulók önálló elemző munkája stb.*

Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül: *a közös tevékenység megszervezése, közelebbi vagy távolabbi közös célok kitűzése, elfogadtatása, hagyományok kialakítása, követelés, ellenőrzés, ösztönzés, a nevelő részvétele a tanulók tevékenységében, a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből, felvilágosítás a betartandó magatartási normákról, vita stb.*

A célok megvalósulását szolgáló szervezési módok, tanulásszervezési eljárások:

- tantárgytömbösítés,
- tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés,
- projektoktatás,
- témahét,
- műveltségterület tantárgyi bontás nélkül, moduláris oktatás stb.
- egyénre szabott tanulási lehetőségek térnyerése,
- teamtanítás,
- multidiszciplináris órák szervezése,
- tanulói együttműködésen alapuló tanulási lehetőség,
- digitális technológiával támogatott oktatási módszerek alkalmazása

Az SNI-s tanulók esetében az integrált és szakiskolában (szegregáltan) nevelést segítő ***sérülés specifikus fejlesztés***, egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása.

A nevelőtestület által közös tervezésen elfogadott eszközöket alkalmazzuk.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Tanulóink személyiségfejlesztése, harmonikus emberré nevelése érdekében az ismeretátadással szinkronban fejlesztjük belső pszichikus világukat, társas kapcsolati és egyedi személyiségi készségeiket is, legyenek képesek felismerni képességeiket, értékeiket.
Célunk a fiatalok személyiségfejlődését elősegítő (pozitív irányú) és nem korlátozó iskola megvalósítása, teljesítményközpontúság a szakgimnáziumban, szakközépiskolában, szakiskolában és a szakképzésben.

2.1.Általános célok

A harmonikus személyiség kialakulásának segítése a kompetenciák fejlesztésével, az új tanulásszervezési eljárások alkalmazásával:

Az erkölcsi nevelés terén

- tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése legyen életszerű, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk mélyüljön el, igazságérzetük kibontakoztatásával, közösségi beilleszkedésüket segítsük elő, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésüket segítve,
- készítsük fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsünk választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira,
- nyújtsunk lehetőséget az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására,
- helyezzünk hangsúlyt a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén,
- az iskola közösség élete, a tanárok példamutatása támogassa a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás,
- alakítsuk ki bennük a tanulást elősegítő beállítódásokat - az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – ami hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés terén

- ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait,
- tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki,
- sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését,
- alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége,
- Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját,
- tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról,

- az iskolai nevelés-oktatatás egészében evidenciának kell lennie: a nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmusnak – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés terén

- ki kell alakítani a tanulókban a cselekvő állampolgári magatartást, amelyet a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemez,
- a felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiesség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is,
- a tanulók ismerjék meg a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, ennek keretében biztosítjuk honvédelmi nevelésüket,
- a közügyekben való részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodást, az elemzőképességet és a vitakultúra fejlesztését,
- a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások során alakuljon ki a tanulókban a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás.
- Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése által

- elő kell segíteni a tanulók kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását,
- hozzá kell segíteni őket ahhoz, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.
- énképük gazdagodásához szükséges, hogy az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogassuk őket, tudatosuljon bennük az, hogy egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. Megalapozott önismeretük hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.
- A tanulóban tudatosul, hogy számos olyan mindennapi élethelyzet van, ahol az ember személyisége alapvető befolyással bír céljai elérésére, a társas kapcsolatai alakítására, feladatai elvégzésére. Tisztában van a társas kapcsolatok építésének lényegével és az emberi együttműködés lehetőségeivel. Tud különbséget tenni az ideális és a reális énkép között, és tisztában van azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagukról alkotott képet. Felismeri a normakövetés szerepét, fontosságát.

A családi életre nevelés terén

- legyen a család kiemelkedő jelentőségű a fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában, *(szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok, alacsony szintű szexuális kultúra)*
- kiemelten szükségesnek tartjuk a harmonikus családi minták közvetítését, a családi közösségek megbecsülését,

- a családi életre történő felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

A testi és lelki egészségre nevelés által

- segítsük hozzá diákjainkat az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez,
- láttatnunk kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására,
- legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására,
- legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére,
- a pedagógusaink a családdal együttműködve készítsék fel a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében,
- motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében,
- nélkülözhetetlen szerepet töltsön be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Felelősségvállalás másokért, önkéntességben

- célul tűzzük ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulókban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerjék meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét, mellyel személyiségük fejlesztése és kibontakoztatása megvalósul,
- a segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal *(együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás),* amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság terén

- diákjainknak ismerni és becsülniük kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában,
- meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják,
- a természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga,
- célunk, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá növendékeink számára,
- olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül,

hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához,

- felkészítjük őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, ennek érdekében meg kell ismertetni őket azokkal a gazdasági és társadalmi folyamatokkal, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kialakítjuk bennük az igényt arra, hogy bekapcsolódjanak közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába,
- biztosítsunk egyre nagyobb szerepet a természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának.

Pályaorientációs tevékenységünk során

- a tanulási folyamatban - a lehetőségekhez képest - átfogó képet nyújtunk a munka világáról,
- olyan feltételeket, tevékenységeket biztosítunk diákjaink számára, amelyek révén kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket,
- a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését fejlesztjük tanulóinkban.

Gazdasági és pénzügyi nevelés terén

- hasznosítható ismereteket közvetítünk a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról,
- tanulóink ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén,
- tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát
- világosan lássák rövid és hosszú távú céljaikat, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát,
- biztosítjuk a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását,
- A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Médiatudatosságra nevelés által

- legyenek tanulóink a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevői,
- értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét,
- célunk az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása,
- készítsük fel tanulóinkat a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására,
- ismerkedjenek meg a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása során

- pedagógusaink keltsék fel a diákok érdeklődését az iránt, amit tanítanak, és adjanak útbaigazítást a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban,
- tanítsák meg, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere;
- hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások;
- hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok;
- melyek az egyénre szabott tanulási módszerek;
- miként működhetnek együtt a tanulók csoportban;
- hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek;
- olyan tudást alakítsanak ki, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével;
- a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése járuljon hozzá a tanulás eredményességéhez.

Munkánk során egyaránt fontosnak tartjuk a tudásnak és az emberségnek, az intelligenciának és a cselekvőképességnek, az önkibontakoztatásra és az önfejlesztésre való készségeknek a fejlődését.

<u>Figyelmet fordítunk:</u>

- a nagykorú tanulók tanulásra irányuló motiváltságának megteremtésére,
- az önfejlesztés, önművelés igényének és szokásának kialakítására és az erre irányuló tevékenységekre, a személyes méltóságra,
- a személyiség komplex fejlesztésére: az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztésére,
- a tanulók személyiségére – megkülönböztetett figyelemmel az SNI tanulókéra is – széleskörű fejlesztésére,
- az alapvető erkölcsi normák, kompetenciák elsajátítására,
- az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tiszteletére,
- a hazaszeretet elmélyítésére,
- az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek elsajátítására,
- a tanulók tudatos fogyasztókká válására, hogy mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között
- a közösségi normák elfogadtatására, gyakorlati alkalmazására,
- az okos gazdálkodás képességének a kialakítására
- személyes felelősségen alapuló környezettudatos magatartás kialakítására,
- a testi és lelki egészség megőrzésére,
- az emberi értékek, az empátia és az elfogadás a tolerancia fejlesztésére,
- az előítéletek felismerésére, tudatosítására.

Fő feladat:

- a tanulás iránti motiváció fejlesztése,
- a tantárgyak közti merev határrendszer csökkentésével a komplex fejlesztés megvalósítása, az oktatás és nevelés egységes feladatellátása,
- a tanítási-tanulási folyamatban alkotó jellegű feladatok biztosítása.

Hatékony konflitusmegoldásokat, problémamegoldásokat tanítunk, szélesítjük a gondolkodási sémákat, felkészítjük tanulóinkat az esetleges pályamódosításokra, hogy önállóak legyenek érezzenek felelősséget önmagukért.

3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok

3.1. Az egészségfejlesztés iskola feladatai

– Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíteni a tanulók egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
– Együttműködést alakítani ki a pedagógusok, az egészségügyi szakemberek, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között, annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
– Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosítani.
– Segíteni a diákok egészségének megőrzését, egészségtudatos viselkedés kialakítását.
– A tanulók egészségük megőrzése és védelme érdekében korszerű ismeretekkel rendelkezzenek és azokat alkalmazni is tudják.

3.2. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai

A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében. Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat az életkoruknak megfelelő szinten.

A tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében - foglalkozunk az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:

– a táplálkozás
– az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás
– a családi és kortárskapcsolatok
– az aktív életmód, a sport
– a személyes higiénia
– a szexuális fejlődés

Az egészségnevelés az iskola minden oktatójának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak a feladata.

3.3. Az egészségnevelés iskolai területei

– önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
– az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
– az értékek ismerete,
– az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
– a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat,
– a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
– a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete,
– a tanulás és a tanulás technikái,
– az idővel való gazdálkodás szerepe,
– a rizikóvállalás és határai,
– a szenvedélybetegségek elkerülése,
– a tanulási környezet alakítása,

- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége,
- a szabadidő hasznos eltöltése.

3.4. Tevékenység formák

– A rendszeres testedzés lehetőségeinek biztosítása: testnevelés órákon, túraszakkör kirándulásain, a kihívás napja sportrendezvényein.
– A szaktantárgyi és az osztályfőnöki órákon történő témafeldolgozások a tanmeneteknek megfelelően.
– Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: szakkörök, pályázatok, kiállítás látogatások stb.

3.5. A megvalósítás szereplői

– a tantestület
– a szakszolgálatok szakemberei
– a szülők
– a tanulók

3. 6. Az iskola drogstratégiája

3.6.1.A drog-prevenció szükségességének helyi okai

- Iskolánk diákjai az illegális kábítószer használata tekintetében érintettnek tekintendők. Sok egyéb forrásból ismerve a magyarországi kábítószer fogyasztási helyzetet, úgy gondoltuk, felkészülteknek kell lennünk a kiszámíthatóan kedvezőtlen változásokra.
- A diákok különösen veszélyeztetett földrajzi környezetben szocializálódnak. A statisztikák olyan mértékben festenek aggasztó képet a narkotikumok használatáról, hogy ezekre a társadalmi jelenségekre egy iskola vezetésének mindenképpen fokozott figyelmet kell fordítani.
- A Gubody Ferenc Szakképző Iskola tanári testületi tisztában van azzal, hogy az iskolák közötti versenyben - belátható időn belül - döntő tényező lesz az adott intézmény "droghelyzete". A szülők az iskolaválasztásnál egyre jelentősebb mértékben veszik majd figyelembe, hogy "fertőzött -e" a célzott oktatási, nevelési intézmény és ott milyen - elhárító, egészségmegőrző, ártalomcsökkentő - programokat deklarál az intézmény. Dokumentumaiban megjelenik-e, létezik-e olyan helyi értékorientáció, mely drogfogyasztás ellenes alternatívákat kínál és preferál a tanulók életvitelében.

3.6.2.Helyzetelemzés

- A drogstratégia kialakításához figyelembe kell venni az alábbiakat:

Miután Iskolánk diákjai a *legtöbb információt a drogokról osztályfőnöki órákon, ill. szakemberektől hallanak*, ezt a csatornát kell a legoptimálisabban kihasználni életük egészséges szervezésének alakításához.

- A diákok *drogokról szerzett tudása legfőképpen az intézményi szférából származik,* mely felelősséget ró a képző, nevelő intézmény programjára, osztályfőnöki tevékenységére.
- Kedvezőnek tekinthető a vizsgálatnak az a megállapítása, hogy a *"többség nyitott_további információk irányába"*. Ez azt jelenti, hogy diákjaink körében különböző belső igényeknek teszünk eleget a drog-prevenció megjelenítésével.
  "*A gyerekek legszívesebben az informális - intim környezetükben vállalják a problémáikról való beszélgetést"* - olvasható a válaszokat összegző elemzésében.
- Ez a kommunikációs szintér a "szerelmes partner, valamint a kortárs barátok" köre. Így az iskolának a szülői háztól valamilyen mértékben át kell vállalni az "ilyen" környezet megszervezésének feladatát, annak ellenére, hogy a "hivatalos szféra" nem szívesen látott partner az ideálisnak tekinthető "beszűkült kommunikációs helyzetben".

- Az iskolának, a drog ügy, mint kényes téma megvitatásához külső segítséget kell igénybe vennie, hogy őszinte és oldott kommunikációs helyzet teremtődjön.
- A drog-prevenciós programnak, tanácsadásnak, az iskolai - tanórán kívüliprogramoknak számolnia kell a következő tényezőkkel:
  "Általában nem jellemző, hogy nagy valószínűséggel prognosztizálnának droghasználati szokásokat. Itt a tanulók egy legális drog kipróbálását vélik leginkább valószínűnek, és a legbiztosabb előrejelzések között alkalmi használat szerepel."
- A középiskolás diákjaink "*leginkább a kábítószerek rendszeres használatát ítélik el, nem pedig egyik vagy másik szert magát, a legális drogok mérsékelt fogyasztását jellemzően jól tolerálják..."*
- Befolyással kell legyen az iskolai egészségvédő, deviáns életforma kialakulását megelőző iskolai programjainkra az a tény, ami a legális és illegális drogokhoz való viszonyban a nemek között mutatkozik. *"Mindkét drogfajta esetében a fiúk többet megengednek maguknak, mint a lányok."*

3.6.3. A drogstratégia

A stratégia megvalósításában szerepet vállalók köre:

- tantestület tagjai,
- iskola vezetése,
- Diákképviselet
- gyermekvédelmi felelős,
- osztályfőnökök, kiemelten osztályfőnöki munkaközösség vezetője
- külső szakemberek: iskolai pszichológus, iskolaorvos, drogambulancia munkatársai.

3.6.4. A drogstratégia célja:

A drog-prevenció, mely tágabb értelmezésben az iskolai egészségfejlesztés komplex programját célozza.
"A cél az, hogy a fiatalok mit csináljanak (= egészségesen éljenek) miközben annak tudatosítása, hogy mit ne csináljanak (= ne drogozzanak)". /idézet Kormányprogramból/
Ennek a célnak a teljesítése egy az iskola egész együttműködését, egységes stratégia fellépését, tervezett programját kell hordozza.

3.6.5. Az Iskolai drogpolitika - a drog-prevenciós stratégia tervezett lépései

Az egyik első és legfontosabb tennivaló a Tantestület tájékoztatása a drog-prevenciós tevékenységről, a drogstratégia célkitűzéseiről, a "bemeneti" és "kimeneti" vizsgálati eredményeiről.

Módszerek:

- Tantestületi értekezlet a témával kapcsolatban, előadás, konzultáció.
- Évenként egy-egy alkalommal kiscsoportos megbeszélés különböző szinteken (kezdő, - iskolánkba később kerülő kollégák - haladó stb.) az iskolai droghelyzet és prevenció helyzetéről.

Iskolai **drogkoordinátorok** (2 pedagógus) képzése és megbízása:

Módszer:

- Az iskola Gyermekvédelmi felelősének, ill. diákképviseletet segítő pedagógusának, külső intézményben történő továbbképzése.
- A diákképviselet **drog-prevenciós csoport** felállítása:

Feladatuk:
Drog-prevenciós beszélgetések szervezése, szakemberek meghívása - előadások szervezése - figyelőszolgálat felállítása.

- Iskolánkban már működő diákokból álló Etikai Bizottság tagjai drogfigyelő tevékenységet is ellátnak.
- Állandó **információs csatorna** jelenléte az intézményben, amelyből a diákok tudhatják, hogy hova forduljanak a droggal kapcsolatos problémáikkal, kérdéseikkel.
- Állandó faliújság az Iskolában, melyen azon szervezetek, ill. nevek szerepelnek, melyekből a tanulóifjúság a jelzett témában tájékozódhat.
- Drogokkal, drog-prevencióval kapcsolatos **médiatár** kialakítása az Iskolai könyvtárban, diákok és osztályfőnökök részére
- A témával kapcsolatos ismerethordozók /könyv, videokazetta, CD, + internetes címjegyzék/ összegyűjtése, jegyzék készítése, könnyen azonosítható helyen tárolása, elérhetőségének biztosítása.

Az Iskola **osztályfőnöki tantervében** - korosztályi szinteknek megfelelően - szerepeljen az egészségnevelés, drog-probléma, az ártalomcsökkentés.

- Szoros együttműködést valósítunk meg, e témakörben az Iskolapszichológussal és az Iskolaorvossal, Védőnővel.
- Tanévenként 2-3 alkalommal - filmvetítéssel, vita-fórummal, tanári előadással - az osztályfőnöki óra tárgya a legális és nem legális narkotikumok ügye. Az osztályfőnöki órákra igénybe vesszük az Iskolapszichológus, Iskolaorvos, Védőnő segítségét, szakértelmét.

Egészség Nap, **Drogellenes Nap** meghirdetése, szervezése

- Az Iskolai diáknapok keretében külön programok szervezése az egészségfejlesztés érdekében.

Programok
Az egészségfejlesztés komplex programjának részeként, Iskolánk Szakmai Programjának szellemében, igyekszünk olyan értékeket mintává tenni diákjaink előtt, melyek életvezetésüket kedvező irányba befolyásolja. Olyan iskolán kívüli programok sokaságát biztosítjuk, mely a deviancia kialakulásának lehetőségeit csökkenti diákjaink életében. Olyan kisebb - különösen érdeklődési körök alapján szerveződő - közösségek kialakítására törekszünk, melyek az egyének stabil társadalmi és értékrendbeli helyzetét erősítik.
Módszer:
/A feladat összetettsége miatt itt, csak bizonyos módszereket említünk a fenti cél megvalósítása érdekében./
Diákjaink számára számtalan iskolán kívüli együttlét lehetőségét biztosítjuk.
Az osztályközösségen túl, akik hétvégi együttléteket szerveznek, gondolhatunk itt pl. természetjáró csoportokra, külföldi és hazai vándortáborokra, a sítáborra stb. (önköltségesek)

Fórumok
Az Iskolai **egészségnevelésben**, drog-prevencióban külön kiemelkedő szerepet szánunk az itt oktató **biológia-kémia szakos tanároknak.**

- A tananyag tanításának keretében utaljanak a kábítószerek egészségromboló hatásaira!

A drog-prevenciós tevékenységben aktív szerepet kap a **Szülői Munkaközösség**, várjuk a tőlük telhető segítséget és tájékoztatjuk Őket az iskolai egészségnevelésről, aktuális droghelyzetről.

A szakképző iskola **oktatói testülete** és fent jelölt szakembergárdája, folyamatos megfigyeléssel követi nyomon az Iskola egészségfejlesztését, a tanulók drogokhoz való viszonyát. **Önképzéssel**, továbbképzéssel figyelmét a kábítószer fogyasztás trendjein tartja.
Az iskola drogstratégiát ciklikusan újra értékeli és továbbfejleszti.

3.7. Kapcsolat az iskola-egészségügyi hálózattal

➢ ***Az osztályfőnöki órákon tartott előadások tematikája:***

EGÉSZSÉGES ÉLETRE NEVELÉS	
Fizikai aktivitás szerepe	Aktív pihenés, kirándulás, sportolás
Táplálkozás	Rendszeres
	Só- és zsírszegény, vitamin és ásványi anyagban dús
	Elhízás – mediterrán diéta
	Hibás fogyókúra és következményei
Higiénia	Test- és fogápolás
	Környezeti higiénia
	Öltözködés
Teendők betegség esetén	Lázmérés, lázcsillapítás
	Gyomorrontás, hasmenés, hányás
	Görcsös állapotok
	Szédülés

SZEXUÁLIS MAGATARTÁS	
Testi és pszichés érettség	
Párválasztás	Önismeret- társismeret
	Udvarlási szokások
	Biztonságos szex
	A felelősségteljes magatartás hiányának következményei – nemi betegségek, AIDS, abortusz, nem kívánt terhesség
Családi életre nevelés	Családon belüli erőszak és jelzési lehetőségek
RIZIKÓMAGATARTÁS	
A legális drogok	Dohányzás, alkohol, kávé
Stresszes életmód	Bizonytalanság – teljesítménykényszer – rohanó világ
	Munkahelymegtartás
	Családfenntartás
A fiatalok szabadidős szokásai, szórakozási lehetőségek veszélyei	Legális és illegális drogok és hatásaik
	Megváltozott szexuális magatartásformák
	Csoportos garázdaság
	Egyéb kihatás az egészségre

➢ ***Iskolaorvosi vizsgálatok - a tanulók testi fejlődésének egészségi állapotának felmérése és nyomon követése***

- 9-12. évfolyamokon osztályszűrések évente egy alkalommal, amely belgyógyászati szűrővizsgálat és magában foglalja:
  magasságmérést,
  testsúlymérést,
  vérnyomásmérést,
  statikai állapot felmérését,
  gerincoszlop vizsgálatát,
  szív vizsgálatát.
- 9-11. évfolyamokon szemészeti szűrés és hallásszűrés egészíti ki a vizsgálatokat.
- A belgyógyászati szűrővizsgálat alkalmával felmérik a dohányzási szokásokat, a táplálkozási szokásokat, felhívják a figyelmet a here és a mell önvizsgálatára, a fogamzásgátlás jelentőségére és lehetőségeire.
- Szakmai pályaalkalmassági vizsgálat a 10. évfolyam végén a saját tanulóink körében. A kívülről felvételiző jelöltek pályaalkalmasságát is elbírálják első fokon. Ha szükséges másodfokú felülbírálásra irányítjuk a tanulókat.
- a 9-14. évfolyamokon felnőtt diákok is tanulnak, akik szüleikkel sem élnek közös háztartásban, ezért számukra az évenként osztályszűrések nem kötelezőek, de amennyiben élni kívánnak a lehetőséggel, akkor az iskolaegészségügyi-szolgálat ezt kérésre elvégezi.

➢ ***Iskolafogászati szűrés és ellenőrző vizsgálatok***

- 9.-12. évfolyamon minden évben részt vesznek a tanulók fogászati vizsgálaton,
- a felnőtt szakgimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai tanulók valamint a 13. és 14. évfolyam diákjai is igénybe vehetik az iskolafogászat szolgáltatásait diákigazolvány felmutatásával.

4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása és azzal kapcsolatos iskolai terv

Az ***elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása*** tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, testnevelés és elsősegélynyújtás órák), délutáni vagy tanításon kívüli csoportfoglalkozásokon, szakmai gyakorlatokon valósul meg.

4.1. Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb céljai:

- A tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- Ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- Ismerjék fel a vészhelyzeteket, tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- Korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegélynyújtás területén.
- Tanulóink képesek legyenek egy esetleges veszélyhelyzetben, sérülés, baleset, rosszullét esetében olyan segítséget nyújtani társaiknak, tanáraiknak, az iskola minden dolgozójának, amely az egészségkárosodás megelőzését vagy mérséklését szolgálja.
- Cél olyan tanulók nevelése, akik iskolán kívül is állampolgári kötelességüknek eleget téve saját testi épségüket nem veszélyeztetve, segítséget tudnak nyújtani vészhelyzetben bajba jutott embertársaiknak.
- Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegély-nyújtási tevékenységi formákat, a segítségnyújtó viselkedésformákat az életkoruknak megfelelő szinten.

- Cél, hogy a tanulók megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek olyan krónikus betegségekről, amelyek gyakoriak pl. cukorbetegség, pánikbetegség és előfordulnak az iskolai közösségekben, hogy egy rosszullét vagy roham esetében megfelelően tudjanak bánni a beteggel.
- Fontos, hogy az iskola bármely tanulója képes legyen szaksegítséget pl. mentők, tűzoltók hívni, és azt a szükséges módon tájékoztatni a fennálló helyzetről.

4.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek iskolai területei:
- szaksegítség hívása (mentők, tűzoltók …)
- balesetben további veszélyforrás elhárítása
- eszköz nélküli, alapszintű újraélesztés
- elsősegélynyújtás rosszullét, ájulás, görcsroham esetében
- segítségnyújtás és kérés módosult tudatállapot esetében (alkoholos, kábítószeres, gyógyszeres befolyás) és ezen állapotok felismerése
- elsősegélynyújtás vegyszer okozta balesetek esetében
- elsősegélynyújtás égési sérülés esetében
- segítségnyújtás áramütés esetén
- alapismeretek elsajátítása a sebellátás és a kötözés terén
- alapismeretek elsajátítása a törés, ficam, rándulás, zúzódás elsősegélynyújtása terén

4.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:
a) A balesetvédelmi oktatás megtartása és ezzel együtt a kialakult veszélyhelyzet elhárításának és megoldási lehetőségeinek ismertetése az első osztályfőnöki órán illetve a gyakorlati jellegű tantárgyak első tanóráin.
b) A szaktantárgyi és az osztályfőnöki órákon történő témafeldolgozások a tanmeneteknek megfelelően.
c) Az elsősegély-nyújtás alapismereteinek elsajátítását szolgáló tanórán kívüli tevékenységek: pályázatok, múzeumlátogatás, bemutatók stb.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:
- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

<u>A megvalósítás szereplői:</u>
- a tantestület
- a meghívott, bemutatót tartó szakemberek
- a védőnő, az iskola orvos
- az iskola nem pedagógus egyéb dolgozói
- a szülők
- a tanulók

4.4. Elsősegély nyújtási ismeretek
- **biológia órákon**: 11. évfolyamon /6 óra/ sérülések típusai, alapfokú elsősegély nyújtási ismeretek, szívműködés zavarok, keringés és légzés leállás, vérzés típusok és ellátásuk, fertőtlenítés, alapvető újraélesztési protokoll elmélet és gyakorlat, helyzetfelismerés,

- **kémia órákon:** mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés
- **fizika órákon:** égési sérülések, forrázás
- **testnevelés órán**: magasból esés, úszás, vízből mentés, passzív társsal, kis távolságon,
- **egészségnapon:** mentőtiszt segítségével gyakorlat,
- **egészségnapi túra:** elsősegély nyújtási feladatok megoldása a gyakorlatban,
- **elsősegély nyújtási szakkör**: Magyar Vöröskereszt helyi szervezete segítségével
-

5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

5.1. Alapelveink

- a közösség formálása, alakítása nem egyetlen tantárgy feladata, mert az oktató-nevelő folyamat egészét áthatja, kiterjed a szabadidős tevékenységekre, közös cselekvésekre és a diákok öntevékeny szerveződéseire is.
- a közösség váljék színterévé az egyéni tehetség kibontakozásának és fejlesztésének; olyan forrássá, amelyből az egyén erőt meríthet;
- továbbá segítsen a tanulók esetleges problémáinak, konfliktusainak megoldásában is, ha kell, szakemberek bevonásával is.
- a tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált és szegregált szakiskolai nevelésére,
- az SNI tanulók beilleszkedésének segítése, a másság elfogadása a tanulói közösségben,
- szociális kompetencia fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó képesség.

5.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

- Minél több olyan tevékenység, alkalom megteremtése, amely során a tanulók megismerhetik az őket körülvevő világot, társaikat és önmagukat;
- A családi és közösségi kapcsolatok elmélyítését támogatjuk, és azok részét képező ismereteket oktatjuk;
- Fontosnak tartjuk tanulóink részvételét a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldásában, érdeklődőek legyenek, alakuljon ki bennük a szolidaritás érzése;
- A tanulókat minél hatékonyabbban kívánjuk bevonni a közös tevékenységekbe, közösségi munkába, ezek folyamatos értékelésébe, különböző nézőpontok figyelembe vételével, döntések kritikus és kreatív elemzése által elősegítjük a döntéshozatalban való részvételüket;
- Összetartozást erősítő szakmai, kulturális és szabadidős programokat szervezünk, a személyes előítéletek leküzdésére, empátiára nevelünk és a kompromisszumra való törekvést növeljük bennük,
- A demokráciáról kialakult tudásukat felhasználva, ismerjék állampolgári jogaikat, a közügyekben való aktív részvételre, hatékony együttműködésre neveljük őket**,**
- Alakuljon ki diákjainkban a felelősségérzet és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadása és tiszteletben tartása, tudják azt kulturáltan kinyilvánítani;
- Egységes iskolai arculat-, érték- és szimbólumrendszer kialakítása érdekében tiszteljék az eddigi eredményeket, vegyenek részt a közösségért egyéni és csapatmunkában, a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka elsajátítása kiemelt feladatunk;

- Az értékek megőrzése és gyarapítása érdekében, rendelkezzenek megfelelő tudással;
- A tanulók jó közérzetének megteremtése, a fenntartható fejlődés támogatása célunk;
- A tanuló tudja kezelni a stresszt és a frusztrációt, legyen bizalommal tanárai és társai iránt, legyen együttműködő, magabiztos, legyen fogékony a változások iránt,
- Az iskola normáinak, házirendjének diákképviselők bevonásával történő megalkotása, a mindennapokban következetesség alkalmazása, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, amelyet az erőszakmentesség jellemez;
- A különböző kultúrák, életmódok, vallások, szokások megismertetésével nyitottá, megértővé tenni tanulóinkat a másság iránt, tanulják meg azt elfogadni, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése alakuljon ki bennük;
- A tanulók közvetlen részvételének segítése a nemzetközi kapcsolatok ápolásában, az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítása;
- A beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése, a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzése, kezelése;
- A magányos, kudarcos, kallódó magatartás problémás gyermekek felkarolása kiemelt feladatunk.

5.3. A közösségfejlesztés színterei, tevékenységformái

- osztályfőnöki órák, szakórák,
- tanulmányi kirándulások,
- sportversenyek;
- különböző közös programok (pl. logisztikai központok, mozi-, múzeumlátogatás stb.);
- iskolai- és iskolán kívüli rendezvények, ünnepségek, megemlékezések; pl., sportnapok, fenyőünnep, ballagás, a névadó napja, stb.).
- kötődés a városhoz – Cegléd értékeinek megismerése.
- szinikör
- kézműves foglalkozások

5.4. A tanítási órán, osztályközösségben megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

Az iskolában a diákok hagyományos osztályokba osztva tanulnak. A közösségfejlesztés talán legfontosabb színtere az osztály, ill. a tanítási óra. Mivel a tanuló életének tetemes idejét tölti ebben a közösségben, nagyon meghatározó számára annak légköre, szellemisége, hatása, a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszere. Az osztályközösség az ekkorra már elég jól kialakuló eltérő szokásokkal, szerteágazó alapismeretekkel, különböző szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége. A közösségi munka szervezésében, irányításában kulcsszerep jut az osztályfőnöknek. Az osztályfőnökök tevékenységét az osztály diákbizottsága (ODB) segíti.

Fontos az osztály közös céljainak és szilárd közös értékrendjének meghatározása és elfogadtatása. Az osztályközösség az alábbi feladatokban játszhat meghatározó szerepet:

- minden egyes tanuló pozitív irányú befolyásolása, az agresszív magatartás kerülése, a konfliktusok más módon való megoldása,
- az egyéni értékek felismerése,

- egymás tiszteletben tartása,
- egymás kölcsönös segítése a tanulásban, az egyéni beilleszkedési problémákban,
- a másik gondjainak felismerése, problémáik megoldásában történő segítése,
- a másság elfogadása, tolerancia.

5.5. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

Iskolánkban számos közösség alakul és működik a diákok különböző érdeklődési köre szerint, önkéntes szerveződés alapján. Ilyenek például a hagyományos szakkörök, az önképzőkörök vagy a tömegsport foglalkozások.

A hagyományok ápolásának célja, hogy diákjaink ne csak racionálisan, hanem érzelmileg is kötődjenek iskolájukhoz. A hagyományok őrzése sajátos arculatot biztosít az iskolának, és segít megkülönböztetni intézményünket a többi hasonló képzést nyújtó iskolától. Színesíti a diákéletet, tovább bővíti a tanórán kívüli foglalkozási lehetőségeket, a szabadidő kulturált és egészséges eltöltését, fejleszti az együttműködési készséget és segíti a harmonikus emberi kapcsolatok kialakítását.

a) **Hagyományőrző tevékenységek**

- Fontos feladat az iskola névadójának, Gubody Ferenc emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés a névadó születésnapjáról, amely iskolai és városi szintű.
- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakor: 1956. október 23-a, 1848. március 15-e évfordulóján, karácsonykor, a gyermeknapon, illetve a 12. osztályosok ballagásakor.
- Minden tanév folyamán az osztályok megemlékezést tartanak október 6-án, a magyar kultúra napján, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapján, a költészet napján, a holokauszt áldozatainak emléknapján, a Föld napján és a Nemzeti Összetartozás Napján.

Iskolai hagyományaink őrzése, ápolása és továbbfejlesztése szervesen illeszkedik nevelési elgondolásainkba.

b) Diákétkeztetés. A tanulók számára – igény esetén sem – napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy ebédet (menzát) nem biztosít az intézmény.

c) **Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- A 9-10. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát szervezünk.
- A 12. évfolyamon a továbbtanulás, a felsőfokú oktatásba történő felvétel elősegítésére; a gyenge eredményt elérő tanulók részére az érettségi és a szakmai vizsgák eredményes letétele érdekében felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.
- További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola oktatói testülete dönt.
- A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozásokon a köznevelési törvény előírása alapján heti két órában elsősorban azok

a tanulók vesznek részt, akik második vagy további alkalommal ismétlik ugyanazt az évfolyamot

d) Szakkör, diákkör

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején az iskola oktatói testülete dönt. Szakkör vezetését – az igazgató beleegyezésével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

e) Sportkör

Az iskolai sportkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
A mindennapi testedzés biztosítása érdekében az iskola sportolási lehetőséget biztosít (kézilabda- tenisz- futballpálya, úszás, kondicionáló termek).

f) Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik

g) Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok). Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szervezhetnek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a diákok aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoportok – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja. Iskolánkban évente ismétlődnek azok a téma napok, amelyek a katasztrófavédelemmel, az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet- és környezetvédelemmel, iskolánk névadójával, illetve a honismerettel kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel. A hosszabb (több napos, egy hetes) témaheteken feldolgozásra kerülő ismereteket a nevelők szakmai munkaközösségei az iskola éves munkatervében határozzák meg

5.6. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat (DÖK) működhet. Az iskolai DÖK munkáját a 9-14. osztályokban (székhely, telephely) megválasztott küldöttekből (ODB tagok) álló és általuk és maguk közül választott DÖK vezetőség irányítja. A DÖK tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott pedagógus segítheti. A tanulók az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogukat a DÖK-ön keresztül gyakorolják. Jelenleg az iskolában DÖK nem működik, a diákság érdekképviseletét a diákság által választott diákképviselő látja el.

5.7. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

Az iskolán kívüli tanórák során a tanulókat kiemeljük a szokásos iskolai környezetből. A – tanítás-tanulás folyamata a hagyományostól eltérően szerveződik, s a közös (és kötelező) feladatok és élmények hatására felbomlanak a megszokott tanulásszervezési formák keretei. Minden ilyen program az osztályközösség szocializációjának is fontos, meghatározó színtere.

A kötött, iskolán kívüli programok feltételei:

- a tanulói (és szülői) igények ismerete;
- programot levezető humán erőforrás biztosítása;
- az anyagi lehetőségek figyelembevétele.

A hagyományos tanítási napoktól eltérő nevelési és oktatási folyamatok három szakaszra oszthatók:

- 1. előkészítő szakasz: készségek és képességek kialakítása; közös tervezés; kutatómunka, felkészülés.
- 2. program biztonságos megvalósítása.
- 3. közös ismétlés (felidézés), ellenőrzés, értékelés, önértékelés. Célok megvalósulásának ellenőrzése, javaslatgyűjtés korrigálásra.

A tanítás során rendszeresen megvalósított iskolán kívüli tanórák beépítésre kerülnek a szaktárgyi tanmenetekbe. A múzeum- és színházlátogatások, kirándulások a magyar nyelv és irodalom, történelem, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, biológia és egészségtan, földrajz, természetismeret, kémia és fizika órákra vonatkozó tananyagot teszik színesebbé.

a) Tanulmányi kirándulások, gyárlátogatások. Az iskola nevelői, szakoktatói a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára tanulmányi kirándulásokat szerveznek a lakóhely és környékének természeti, történelmi, kulturális értékeinek megismerése, vagy a munkahelyi körülmények és a munkába állas megismerése céljából (önköltséges).

b) Osztálykirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a nagykorú tanulóknak, ill. a kiskorúak szüleinek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – diákok is részt tudjanak venni.

c) Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni

d) Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai és városi könyvtár segíti.

e) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják

6. Az oktatók helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A) Oktatók helyi intézményi feladatai

1. Az oktatók alapvető feladatai

- Az egyes jogszabályokban, a szakmai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt–hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felöli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat pontos és eredményesen tartása meg.
- Aktívan vegyen részt a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktívan vegyen részt az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot őrizze meg.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre szerezze meg az előírt minősítéseket.
- Képviselje az iskola céljait a tanulók és a szülők előtt.
- Kísérje figyelemmel a pedagógusra bízott osztálytermet, szaktantermet, hogy az gondozott és pedagógiailag szakszerű legyen, ill. maradjon.

2. A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

3. A tehetséges tanulók gondozása
- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, szakmai, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, szakmai, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

4. A hátrányos helyzetű (HH), a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), a sajátos nevelési igényű (SNI), a beilleszkedési, tanulási és magatartási (BTM) nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése
- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése az SNI, HH, HHH, valamint a BTM-es tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a HH és HHH, valamint a BTM-es, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
- Az eredményes továbbtanulás elősegítése.

5. A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása
- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdélután, karácsonyi ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

6. A DÖK működtetésében való aktív részvétel
- Az iskolai DÖK munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- A DÖK programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

7. Munkafegyelem, munkához való viszony
- A munkaköri kötelességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óraközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

8. Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestületi és a szakmai munkaközösség tevékenységében
- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

9. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

10. Az iskolai munka feltételeinek javítása
- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása

11. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában
- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

12. Aktív részvétel a tantestület életében
- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényekein.

13. Az iskola képviselete
- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
- Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

14. A vezetői feladatok ellátása
- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

15. A megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, szülőkkel és pedagógus kollégákkal
- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.

- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása), a Pedagógus Etikai Kódex betartása.

B) Az osztályfőnöki munka tartalma

6.1. Pedagógus-osztályfőnök

A társadalomban zajló változások hatására sokféle, tartalmában, tevékenységében bővült pedagógusszerep alakult ki. A tudós tanár szerepét felváltotta az *alkotó, kísérletező, kutató* pedagógus típus. Az információrobbanás következtében kialakult az *oktatástechnikai* szerepkör. A „beszélő iskola" *kontaktusteremtő*, a tömegkommunikáció *értékközvetítő* pedagógust igényel.
Az átformálódás folyamatában kiemelt szerepet tölt be az **osztályfőnök**, aki az iskolákban a *személyesség*et jelenti; az *osztály*t, mint nevelési tényezőt, a szociális kompetenciákat alakító, formáló közösséget vezeti; segíti a tanulókat a *jelen történéseinek megértésében*, a helyes értékrendjük kialakításában

1. 1. Az osztályfőnök modell szerepe

- Személyesség, természetes viselkedés, önbizalom, önbecsülés
- Hitelesség, kongruencia - a szavak, a tett és az érzelmek egysége a gondolati és a mindennapi tevékenység területén
- Tolerancia – mások véleménye, meggyőződése iránti türelmesség
- Empátia – beleélés a másik ember lelkiállapotába

1. 2. Az osztályfőnök személyiségjegyei

- Magas szintű pedagógiai, pszichológiai műveltség
- Kiegyensúlyozott érzelmi élet
- Reális énkép és önismeret
- Magas fokú elkötelezettség és felelősségtudat
- Emberszeretet, gyermekszeretet
- Szociális érzékenység
- Fegyelem, önfegyelem
- Kritikai, önkritikai érzék
- Optimizmus, humor
- Kreativitás, találékonyság
- Helyzetfelismerés, alkalmazkodóképesség

1.3. Az osztályfőnök nevelőmunkája

a). A munka jellemzői

- Komplex, átfogó – a tanuló egész személyiségére irányul a tevékenysége
- Differenciált – a személyiség és a közösség fejlesztése folyamán individualizált követelményeket támaszt
- Rugalmas - nincs előírható, részleteiben megtervezhető tananyaga; ellátása lényegesen több spontaneitást, rugalmasságot, reflektivitást igényel.

b) Az osztályfőnöki munka feladatkörei

- *Közvetlen nevelőmunka*

-ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk;
-az aktuális események feldolgozása;
-saját hatáskörében jutalmaz, vagy büntet, illetve ezeket az eljárásokat kezdeményezi
-különböző értékrendek megismertetése;

-a kultúrahasználat megtanítása;
-a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység;
-mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában;
-törődés a diákok aktuális problémáival;
-az osztály konfliktusainak megoldása; ifjúságvédelmi munka
-felelős az osztálya viselkedéséért, az osztálydekoráció elkészítésétől a kiránduláson tanúsított magatartásukig,

-a teljes képzési vertikumra megtervezi, tanévekre lebontja és határozott pedagógiai céllal tartja az osztályfőnöki órákat, tehát irányítja az osztályközösség nevelését.

-a NAT illetve a kerettantervi követelmények teljesítése is részben az osztályfőnöki órákon történik.

- *Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok*

-a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése;
-igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása,
-félévkor és évvégén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt;
-félévi értesítő, törzslap és bizonyítvány írása
-a pályaválasztásnak, tanulmányi versenyeknek stb. nyilvántartása, ezekkel kapcsolatos összesítések és statisztikák.

- *Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása*

-kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal,
-a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel,
-az iskola egészségügyi szolgálatával, a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel,

-a szülőkkel,
-szülők közötti felvilágosító munka;
-képviseli az osztályba járó diákok érdekeit,

-figyelemmel van a tanulók szociális helyzetére, egészségügyi állapotára stb.
-szabadidős tevékenységek, programok szervezése

2. Az osztályfőnöki munka általános jellemzői

Az osztályfőnöki munkával az iskola pedagógusát az igazgató bízza meg meghatározott időre. Megbízás időtartama különböző lehet, alkalmazkodik az osztályfőnök tanított szaktárgyához, egyéb objektív illetve szubjektív körülményeihez. A megbízás időtartamát osztályfőnöksége kezdetén tudatni kell a szülőkkel és a tanulókkal. Egy osztályban, egy –egy időszakra megbízást kaphat két tanár is. Ezeken, az eseteken kívül az osztályfőnök segítője az osztályfőnök-helyettes, akit az osztályfőnökkel egyeztetve szintén az igazgató bíz meg.

Az osztályfőnök elsődleges feladatai közé tartozik az osztály közösségi életének irányítása, valamint a tanulók személyiségének fejlesztése. Az osztályfőnök személyes felelőssége egy olyan - az iskolai elvárásokhoz igazodó - értékrend kialakítása és elfogadtatása, amely szerint az osztályába járó tanulók egészséges lelki és testi fejlődése megvalósulhat.

Minden tanár, de speciális helyzete révén az osztályfőnök különös felelőssége, hogy pontosan ismerje és elismerje, hogy a közoktatásban tilos a tanulók hátrányos megkülönböztetése bármilyen okból. A törvényi előírás szerint nem elég a megkülönböztetés tilalmát betartani, hanem úgy kell nevelni, oktatni, hogy minden intézkedésben, cselekedetben, döntésben a **tanuló érdeke érvényesüljön.**

Az osztályfőnök különösen figyel azokra a tanulókra, akik a tanulmányaik teljesítésében nagyon elmaradnak, teljesítményük tartósan lecsökken. Kezdeményezheti a tanuló iskolai egészségügyi szolgálat tagjaival való kapcsolat-felvételét vagy iskolán belüli fejlesztő foglalkozásra utalhatja a tanulót.

Az osztályfőnöki órák témáinak teljesítését, a feldolgozás tényét ellenőrizzük, de nem osztályozzuk.

A magatartás és a szorgalom minősítéseket a osztályfőnöki munkatervben rögzített módon végezzük. A minősítéseknek igazodni kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, a PP III/13. pontjában rögzített alapelveken kell nyugodniuk, és tükrözniük kell a tanulók személyiségjegyeinek változásának irányát.

A minősítésekben közösségi véleményeknek kell megmutatkozni (tanulói és tanári közösségek is). Ezért a magatartás és szorgalom minősítések javasolt értékét, az osztályközösség és az osztályfőnök egyeztetett véleményét az osztályozó konferencia kitűzött **időpontja előtt két héttel** az osztályfőnök a naplóba ideiglenesen bejegyzi. Az osztályban tanító szaktanárok ezeket a javaslatokat véleményezik. A vitatott esetekben az osztályfőnök a konszenzus szándékával beszélgetést kezdeményez. Ha az osztályozó konferenciáig nem születik megállapodás, az igazgató az osztályfőnök javaslatát a nevelőtestület döntésére bízza.

Az osztályfőnöki munkaközösség és tagjainak feladata az **iskolai tankönyvrendeléssel és a tankönyv-segéllyel** kapcsolatban:

Az osztályfőnök segíti az iskola tankönyvfelelősét a tanulók névre szóló tankönyvrendelésének lebonyolításában.

Tájékoztatja a tanulókat a tankönyvvásárlással kapcsolatos tudnivalókról, az ingyenes tankönyvről és az iskolai segélykönyvtári rendszerről.

Iskola-változtatáskor, vagy az iskola befejezésekor segíti a tanulót abban, hogy a nála lévő kölcsönzött könyvekkel elszámoljon, a számára már nem szükséges tankönyveket, a segélykönyvtárnak átadja.

Az osztályfőnök segíti az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjét abban, hogy a tankönyvsegély odaítéléséhez az oktatói testület kellő és alapos információhoz jusson annak érdekében, hogy a szociálisan leginkább rászorult tanulók jussanak a differenciálásból eredő nagyobb összeghez.

Megtervezi, és tudatosan alakítja a közösségfejlesztő programokat. Tanórákon kívüli együttléteket is szervezve, évek során fokozatosan egyre több lehetőséget teremt a diákok önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kifejlődésére. Ezeken a programokon, valamint az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, az osztályfőnök-helyettes, vagy az igazgatóság által kijelölt tanár segítségével.

Megismerve a tanulók családi és szociális hátterét folyamatosan arra törekszik, hogy a szülőkkel együttműködve, az osztályban tanító tanárokkal összhangban végezze nevelő munkáját. Ennek érdekében, a gyermekekkel egyénileg, differenciáltan is foglalkozik, szükség esetén felveszi a kapcsolatot az iskolapszichológussal. A hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókat segítve együttműködik az ifjúságvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális, illetve tanulmányi támogatásról.

Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét és rendkívüli teljesítményeit. Kiemelten értékeli azokat a tanulókat, akik az iskolai kötelezettségek mellett az önkéntes munkákban is részt vállalnak. Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli rendszeres tevékenységeiről, és azokban elért eredményeiről is, mint például zenetanulás, sport.

A szaktanárokkal együttműködve orientálja a tanulók fakultációs választásait, a tehetséggondozást és a továbbtanulás irányait.

Az osztályfőnöki órákat az iskolában elfogadott tanterv szerint használja fel a pedagógiai és a nevelési kérdések megvitatására. Előfordulhat, hogy egy-egy osztályfőnöki órát „összevontan", iskolán kívüli program keretében tart meg, így több szinten is érvényesítheti nevelési elveit.

6.2. Az osztályfőnök feladatai

Évente ismétlődő tennivalók

Az osztályfőnök és helyettese, kölcsönös megegyezés alapján meghatározzák a tanévre szóló feladatok elosztását.

A tanév elején:

Az osztályfőnök

Az osztályfőnök az @-naplóban ellenőrzi a tanulók névsorát, a tantárgyakat és óraszámaikat a tanulók egyéb adatait. (Lásd e- napló szabályzat)

-ismerteti a tanév rendjét,

-a felnőttoktatásban részt vevő tanulók számára az első osztályfőnöki órán írásbeli tájékoztatást nyújt *(az adott évfolyam adott félévében, az adott osztályban hány tanítási órát szervez az iskola; a mulasztások jogkövetkezményei; tanulói jogviszony megszűnése, igazolatlan órák következményei….)*

-ismerteti a szakkörök, énekkar, sportkörök, könyvtár, számítógépterem működési rendjét, iskolaorvos, pszichológus rendelési idejét,

-tudatosítja a házirendet, és kifüggeszti azt a tanterem falára,
-gondoskodik tűzvédelmi- és balesetvédelmi oktatás megtartásáról és dokumentálásáról,
-meghatározza a szünetekben, illetve a lyukas órák alatti lehetséges tartózkodás helyét,
-ismerteti a szekrények használati rendjét, ellenőrzi a kulcsokat,
-kitölteti az adatlapokat,
-elkészíti az osztály tanulóinak telefonszámos, lakcímes, névsorát, *(lehet diákigazolvány számmal és e-mail címmel együtt)*
-ellenőrzi az osztályterem berendezését, a hiányok pótlására benyújtja igényét,
-megbeszéli a tanulókkal az osztályterem dekorációját, (a házirend alapján)
-kijelöli a felelősöket, illetve beindítja a hetesi rendszert,
-biztosítja az osztálybizalmi, ill. megalakulása esetén a DÖK képviselők megválasztását.

A tanév folyamán:
- részt vesz az osztályfőnökök értekezletén, tanévenként két alkalommal, *(szükség esetén rendkívüli értekezlet is előfordulhat)*
- szeptemberben, és a félév után szülői értekezletet tart *(szükség esetén rendkívüli szülői értekezlet is tartható),*
-megszervezi az osztálykirándulást *(a kezdő évfolyamok kivételével)* az előző tanév végén,

- az igazgatóság által kitűzött időpontban nevelési értekezletet tart,
- rendszeresen beírja óráit az @-naplóba,
- értesíti az osztályában tanító tanárokat a tanulók iskolai szervezésű programokon való részvételéről *(fogászati vizsgálat, osztály orvosi vizsgálat, sportversenyek, diákcserék, sí táborok stb.)*
- kéthavonként tájékoztatja a szülőket *(felnőtt tanulót)* a napló alapján a tanuló érdemjegyeiről,
- rendszeresen igazolja a tanulók mulasztásait, késéseit, a házirendben foglaltak alapján,
- írásban tájékoztatja a szülőket/felnőtt diákot a tanulók igazolatlan hiányzásáról és késéseiről,
- írásban tájékoztatja a szülőket/felnőtt diákot a dicséretekről, illetve a fegyelmezési eljárásokról (@-napló)
- előzetesen tájékoztatja a szülőket/felnőtt diákot írásban az esetleges bukás lehetőségéről, a

házirendben leírt szabályok szerint,

- adott évfolyam vizsgáján ellátja a vizsgaelnöki teendőket, *(ha az osztályfőnök a vizsgáztató*

tanár, akkor helyettese, vagy az igazgatóság által kijelölt kolléga elnököl).

(Megjegyzés: A szülők értesítését - a felsorolt esetekben - az ellenőrző hiányában, ajánlott levélben megtenni.)

6.3 Tennivalók a belépő osztályok esetén (9.E; 9.; 13., és 12. évf.)

Az indulást megelőző tanévben:

<u>Az osztályfőnök</u>

-felvételi beszélgetésen részt vesz szaktanárként és/vagy elnökként,
-a felvételi alkalmassági eredmények alapján, az igazgatói döntés után elkészíti osztálya végleges névsorát,
-rendkívüli hátrányos helyzetű, ill. BTM-es diák esetén a szülőkkel/felnőtt tanulóval és a megfelelő szakemberekkel konzultálva, megismeri a különleges bánásmódot igényelő pedagógiai módszereket, eszközöket,
-az igazgatóval egyeztetve, meghatározott időre felkéri az osztályfőnök-helyettest,
-felméri a számára kijelölt tanterem állapotát, a szükséges beszerzéseket
-egyezteti az igazgatóval és a gondnokkal,
-átveszi a tanulói szekrényeket és azok kulcsait a kimenő osztályoktól,
-beiratkozáskor kiosztja az adatlapot és a szülői/felnőtt tanuló számára készített tájékoztatót, az adatlapot a szülők/diákok lehetőleg ott helyben kitöltik.

Az igazgató összevont szülői értekezletet tart, amelyen ismerteti az iskola szakmai programját, és bemutatja az osztályfőnököket.

A tanév elején:

- a tanévnyitó utáni első osztályfőnöki órán beszedi a még hiányzó, kitöltött adatlapokat és az egyéb KIR adatszolgáltatáshoz szükséges még hiányzó dokumentumokat fénymásolatban *(a jelentkező nevére kiállított személyi azonosítót, lakcímet igazoló hatósági igazolványt, a társadalmi biztosítási azonosító jelét tartalmazó hatósági bizonyítványát, a jelentkező által elvégzett iskolai évfolyamokról kiállított bizonyítványt, KIR-ben meglévő tanulói azonosító számát).*
-bemutatja az iskolát, annak rendszerét, helyiségeit, szolgáltatásait, *(szakkörök, könyvtár, számítástechnika-terem, énekkar, filmklub, sportkör stb.)*

-tájékoztatja a tanulókat az iskolában dolgozó iskolaorvos, védőnő, pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő segítő munkájáról,
-ismerteti a tanulói kötelességeket és jogokat, *(a házirendet)*
-felhívja a tanulók figyelmét az ellenőrző szerepére és annak vezetésére,
-az igazgatóság által megadott határidőre kitölti a tanulók hivatalos nyilvántartási íveit, a törzslapokat, a napló anyakönyvi részét, a benyújtott személyi dossziékban foglaltak alapján,
- tanulmányi kirándulást szervez.
(Lásd még: évente ismétlődő tennivalók)

A tanév folyamán:
-összevont osztályszintű fogadóórát szervez az osztályban tanító tanárok részvételével,
-felméri a szociális, vagy egyéb okokból segítségre szoruló tanulókat, és gondoskodik számukra a lehetséges támogatásokról, szükség esetén érdekükben együttműködik az ifjúságvédelmi felelőssel.

6.4 Javaslatok, ötletek

- a belépő osztályokban, (9.E; 9.; 13.; és12. évfolyamon) a megismerkedés és a közösség alakítása érdekében közös programok szervezése (kirándulások, karácsonyi műsor, farsang, nyílt napok, bemutató órák stb.)
- együttműködés a magyar-, illetve a dráma-tanárral az osztályszínpadi előadásokra való készülésnél
- a 10. és 11. évfolyamon osztályfőnöki órákra a különböző szakterületek, egyetemek bemutatásának, meghívott előadókkal történő megszervezése (szülők, régi tanítványok, segítségével), ha van lehetőség, egyes munkahelyek megismerésére is sor kerülhet
- a szülők tájékoztatása a szülői értekezleten egy olyan név nélküli, rangsorolt tanulmányi-átlag táblázat alapján, amelyben az érintett tanuló is szerepel,
- a kiemelkedő teljesítményt, vagy a közösségért önkéntesen vállalt, a kiváló munkáért dicséretet kapott tanulók nevének felsorolása
- az év végi vizsgák ideje alatt különböző szakmai jellegű diákcserék, osztálytáborok szervezése (önköltséges)
- az iskola környezeti nevelés programjában való részvétel (akadályversenyek, táborok)
- az egészség-nevelés program keretében együttműködés és kölcsönös tájékoztatás az iskola pszichológusával, az iskolaorvossal.

6.5 Az egyes évfolyamok külön feladatai

9.; 13. szakképzési évfolyam:
-az idegen nyelv belépése, a csoportok kialakítása, a felvételi beszélgetésen tett nyilatkozatok és az igazgatóval, valamint a szaktanárral történő egyeztetés után
-az ügyeletes rendszer beosztása, az ügyeletesek feladatai

10. évfolyam:
- a kifutó szakgimnáziumban, illetve technikumban a fakultáció, illetve az emelt szintű érettségire felkészítő szakórák választásának megszervezése:

- az igazgató kínálatot ad, (december)
- a szülővel/felnőtt diákkal való egyeztetés után a tanuló beadja jelentkezését, (február)
- összevont fogadóóra szaktanár, szülő, diák részvételével, (március)
- a jelentkezések alapján az igazgató végleges tantárgyi listát ad, (április)
- a végleges névsor elkészül, (május)
- a 11. évfolyamon az órarend ismeretében minimális módosítás lehetséges (szeptember)

11. évfolyam:
-patronáló mentori rendszer megszervezése az osztályt tanító tanárok körében ott, ahol az osztályfőnök már nem tanítja az osztályt, vagy annak egy részét, ill. a szakképző évfolyamon a felzárkóztatás érdekében
-a fakultációs tantárgyak leadása és felvétele csak félévenként lehetséges, írásbeli szülői/felnőtt diák kérelem alapján, az adott szaktanárral egyeztetve
-az éves költségvetésben megjelennek a tanulók búcsúztatásának költségei:

- avatószalagok
- tarisznyák
- ballagási virágok az osztály díszítésére, a tanulóknak
- a ballagók búcsúztatásának megszervezése:
- műsor
- búcsúbeszédek
- rendezői feladatok a ballagáson
- a 12. évi báli előkészületre gondolva az előtakarékosság megtervezése

12. és 13. évfolyam:
-báli előkészületek segítése: osztálytánc, meghívók, ruhák,
-az éves költségvetés megtervezése (lásd 11.-ben is):

- báli költségek,
- tabló,
- érettségi büfé költségei,
- bankett költségei,
- búcsú a tanároktól, az iskolától

-az egyetemek, főiskolák nyitott napjain való részvétel megszervezése,
-beiskolázás, a felvételi lapok kitöltése,
-tájékoztatás az érettségi utáni munkavállalás lehetőségeiről
-jelentkezés érettségire

13. szakképzési évfolyam (kifutó szakgimnázium**):**
-a szakmai tantárgyak belépése, a csoportok kialakítása, a felvételi beszélgetésen tett nyilatkozatok és az igazgatóval, valamint a szaktanárral történő egyeztetés után
-az ügyeletes rendszer beosztása, az ügyeletesek

14. szakképzési évfolyam (kifutó szakgimnázium)**:**
-jelentkezés a komplex szakmai vizsgára

(MEGJEGYZÉS: A felsorolt tevékenységek változhatnak, módosulhatnak, kiegészülhetnek, illetve eltörölhetők. Ezeket a változtatásokat bármely kolléga kezdeményezheti. Az új ötletek, javaslatok gazdagítják a programot, segítik munkánkat.)

6.6 Az osztályfőnök munkaköri leírása

Az osztályfőnökök munkaköri leírásmintája az SzMSz mellékletében található.

6.7 Az osztályfőnöki munkaterv

A NAT és a kerettantervi követelmények **ajánlott ismeretanyagát 23 témakörbe** csoportosítottuk. Ezek a témák nem óráról-órára megtanítandó elméleti anyagot jelentenek, hanem át-átszövik az osztályfőnök, illetve az osztályba tanító nevelők pedagógiai munkáját.

Egy tanórai szituáció is adhat okot és ürügyet valamelyik téma felvetésére, megbeszélésére (pl. rendkívüli haláleset, betegség, árvíz, különös időjárás, sportesemény, olimpiai győzelem vagy veszteség, koncert, iskolai ünnepség utáni reakciók stb., stb.). Minden pedagógusnak, de különösen az osztályfőnöknek jól kell szelektálnia a napi események világából, és össze kell tudni egyeztetnie az alábbi témakörökből fakadó követelményekkel.

Az éves munkatervek aktualizálása során és a napi gyakorlatban derül ki, hogy az itt felsorolt tartalmak közül mit milyen mélységben sikerült taglalni tanítványainkkal. Fontos ezért a záró *(tanévet és különösen a tanulmányokat befejező)* időszak összegzése: mire jutott lehetőség, mit tudtunk a terveink közül megvalósítani, a tervezéskor fontosnak tűnő témák miért maradtak el. Ezeket az összesítéseket a tanév végi osztályfőnöki munkaközösségi foglalkozásokon kell elvégezni, és a következő évfolyam osztályfőnökeinek is át kell adni a tapasztalatokat.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.
Munkánk során kiemelten és integráltan kezeljük
- sajátos nevelési igényű tanuló, illetve képzésben részt vevő tanulókat (SNI): az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, illetve képzésben részt vevő kiskorú személy, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi – látási, hallási –, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral – küzd,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló (BTM): az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,
- a hátrányos (HH) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók egyéni és integrációs fejlesztését, felkészítését.
- *a többi tanulóval együtt sajátos nevelési igénye miatt együtt haladásra képtelen tanulókat külön szakiskolai osztályokban felkészítjük a szakmai vizsgára és nyújtunk részükre a munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges ismereteket a rész-szakképesítések/részszakmák megszerzése által.*

7.1. Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált és szegregált szakiskolai formában folyik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatását Nemzeti alaptanterven (NAT) és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul.

- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
- gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
- az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
- a fogyatékosság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök,
- képességfejlesztő eszközök,
- számítógépek fejlesztő programokkal.

Az SNI tanulók fejlesztő programját a helyi tanterv IV. fejezete részletezi.

7.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

A belépő tanulóknak akár az felzárkóztató oktatásban hetedik, nyolcadik osztályos végzettséggel rendelkező diák, akár az kilencedikes (felnőttoktatás), akár a tizenharmadik osztályosoknak nem kisebb jelentőségű kérdésekkel kell megismerkedniük, mint az adott iskola tantervi és nevelési követelményeivel, kulturális, társadalmi, gazdasági helyzetével, funkciójával, élethivatásra felkészítő jellegével. Fontos, hogy a tanuló mielőbb megismerje a többcélú intézmény és annak helyi hagyományait, annak ápolásába öntevékenyen bekapcsolódjék.

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók nem képesek egyéni bánásmód nélkül teljesíteni az iskola követelményeit.

1. Prevenció:

Ami azt szolgálja, hogy a várható problémák kialakulása előtt az arra illetékes személyek a tanulók tanulási nehézségeit feltárják, problémáik megoldásában segítik a diákokat az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén. Amennyiben szükséges, akkor a külső-belső szervek, ill. egyének közbelépnek és megakadályozzák a tanulók személyiségfejlődésének bármiféle torzulását.

2. Korrekció:

A már a meglévő problémák szakszerű, azaz pszichológiai, pedagógiai hozzáértéssel történő kezelése a személyiség pozitív irányú átépítése, a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítése, a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása**.** Fejlesztőpedagógus, pszichológus segítségének igénybevétele szükség esetén. Esetmegbeszélések, konfliktus feldolgozások, csoportmunka, egyéni tanácsadás és szükség esetén terápia. Kondicionálás és újrakondicionálás.

3. Ezzel kapcsolatban az iskolában tanító pedagógusok feladatai:

- A tanulóink előítéleteinek, személyiségének és a magatartásuk kiváltó okainak feltárása;
- A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltérképezése;

- Majd a tünetek sokoldalú elemzése után meghatározzuk a problémákat és minden rászoruló tanuló számára egyedi, konkrét korrekciós tervet készítünk
- Kihez fordulhatunk segítségért?
- Melyek a tanuló pozitív tulajdonságai, amelyekre támaszkodhatunk?
- Tanulási és magatartás problémás gyermekek felkarolása, segítése.
- A felnőtt korból és az iskolás létből adódó problémák, látszólagos vagy valós ellentmondások értelmezése, kezelése.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- A kulcskompetenciák megalapozása, bővítése, megszilárdítása egyénhez igazodó fejlesztés keretén belül;
- Adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- Kooperatív technikák alkalmazása,
- Tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása,
- Individuális tanulás előtérbe helyezése,
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása,
- Fejlesztő értékelés alkalmazása,
- Felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- Egyéni foglalkozások;
- Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználattal,
- Iskolai sportkör, szakkörök;
- A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- Szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- Gondoskodunk a többi tanulónk mentális egészségének megőrzéséről.
- Tervezünk drogprevenciós, dohányzással, alkohollal kapcsolatos előadások tartását.
- Szükséges az egészséges életmódra nevelés.
- A tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- A szülőkkel való együttműködés;
- Családlátogatások;
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- A szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

7.3. A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

Intézményünkbe különböző felkészültségű, képességek szerint is nagy szóródást mutató tanulók járnak.
Iskolánk fontos feladatának tartja, és a jövőben is ***nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy minden itt tanulót eljuttassunk arra a szintre, amelyre adottságai alkalmassá teszik.*** Ennek megvalósítása érdekében lényeges a tehetség minél korábbi felismerése, - pedagógiai odafigyelés, az egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése, differenciált óravezetés, motiváció-, utána pedig gondozása.

A szakképző iskola meg szeretné valósítani, hogy az iskola a **nyitott iskolá**vá váljon, ahol olyan programokat tudunk ajánlani tanítási idő után is, hogy minden tanuló megtalálja a választott szakmán belül, illetve azon túl a neki megfelelő tevékenységet.
Az iskolai nevelés kiemelt feladatai köré tartozik a tehetséges gyerekek képességeinek kibontakoztatása.
Napjaink társadalmát leggyakrabban a tudásközpontú és információs jelzőkkel határozzuk meg.

A tehetség nemzeti kincsünk. A népünk jövője attól függ, hogyan tudjuk kamatoztatni szellemi értékeinket. Nemzeti érdek tehát, hogy időben felismerjük, fejlesszük és gondozzuk a kiemelkedő képességekkel rendelkező tanulókat. E az alapvető pedagógiai feladat nem különíthető el a hagyományos iskolai feladatok. Az iskolai oktatás alapvető célja: a **tudásért tanulni és tanítani.** Az iskolának a diákokban felébredő érdeklődést kell kielégítenie. Fel kell ismerni azon tanulókat, akik képességük, tehetségük kibontakozásához jobb kommunikációs képességeik kialakításával, jobb tanulási feltételeiknek és ezáltal jobb felvételi eredményeiknek az elérésével juttatunk el személyiségük kiteljesedéséhez, érvényesüléséhez, illetve szűkebb környezetbe, társadalomba való sikeres beilleszkedéséhez.

Iskolai célok és feladatok:

- az előző években elért eredmények szinten tartása, illetve fokozása,
- a szakmai, nyelvi, számítógépes ismereteket elmélyítő fakultáció,
- a kulcskompetenciák következetes fejlesztése,
- az integratív és a tantárgyközi tantervi szemlélet kialakítása, amely épít a tanulók érdeklődésére és tapasztalataira, továbbá figyelembe veszi azokat,
- differenciált tanulásszervezés keretén belül: tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása, az együttműködő (kooperatív) tanulás technikák alkalmazásával,
- a tanórákon a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásainak, alkotóképességének előtérbe állítása, differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítésben, az ellenőrzésben, az értékelésben,
- figyelembe vesszük, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb területe is,
- a tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk,
- a bizonyos területeken tehetséges SNI tanulókat célirányosan fejlesztjük,
- olyan szabadidős tevékenységek szervezésére törekszünk, amelyeken keresztül a különleges tehetségek kibontakozására is sor kerülhet. A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményei, tehetségjegyei feltárulnak, fejlesztésükre nem csak a tanórákon, hanem más iskolai foglalkozásokon is sort kerítünk és e tevékenységeket támogatjuk az iskolán kívül is,
- a felzárkóztató képzésben a magatartás, viselkedési és tanulási problémákkal küzdő gyermekek segítése, felkarolása, kiscsoportos formában történő tanításuk során feltárjuk egyéni tehetségjegyeiket és azokat megerősítjük, tudatosan fejlesztjük, a tanulókat megerősítjük benne, önbecsülésüket növeljük.

Egyik legfőbb érték a tudás, ezért iskolánkban a nevelő-oktató munkánkkal meg kell felelnünk a kor kihívásainak, követelményeinek.
Minden tanárnak alapfeladata a tehetséges fiatalok megtalálása, és tehetsége szerinti segítése.

A tehetséges tanuló ismérvei:

- sokat tudnak a legkülönbözőbb dolgokról
- szókincsük gazdag
- gyorsan ismerik fel az ok-okozati viszonyokat

- jó megfigyelők
- elmélyülten érdeklődnek különböző kérdések iránt
- törekednek a tökéletességre
- önkritikusak
- véleményüket nem rejtik véka alá
- érdeklődnek a kreatív tevékenységek iránt
- fantáziavilágúk eredeti

Tehetségesnek tekinthetők azok a tanulók, akik egy vagy több részképességük alapján kiemelkedő teljesítményre képesek.
A tehetségre irányuló hajlamok összetevői: az intelligencia, az intuíció vagy spontaneitás és a tanuló magatartása. Ez utóbbi azt jelenti, hogy hogyan választja ki a diák a neki megfelelő tevékenységet, milyen mohósággal kötelezi el magát a feladatban, milyen a kitartása és az érdeklődése.
Ez a meghatározás a tehetséget a személyiségstruktúrában értelmezi: a képességek *(intelligencia)* mellett megjelennek az irányultság jellemzői *(érdeklődés)* valamint az akarati tulajdonságok is *(kitartás, döntési képesség).* Fontos összetevő lehet a tehetség kibontakozásában az intuíció is, melynek forrása a pszichikum tudattalan tartománya.
Az alkotó emberekkel kapcsolatos kutatások arra utalnak, hogy nem egyetlen vonás vagy jellegzetesség határozza meg a **tehetség**et, hanem három tényező együttes jelenlétének, interakciójának eredményekét jelenik meg ez a komplex tulajdonság.

A három összetevő:
- az átlag feletti intelligencia,
- a kreativitás és
- a feladat iránti elkötelezettség.

A különleges adottságú diákok fejlesztése nagyon fontos, de nem azonos a tehetséggondozással. Mindkét területnek, de főleg az előbbinek, sajátos szervezeti és tartalmi, valamint módszerbeli feltételei, illetve eszközei vannak. Ezek megválasztásában maximális pedagógiai felelősséggel szükséges eljárni.

A tehetség kibontakozását
- **serkenti** a megfelelő légkör megteremtése, a motiváció, a tanár ösztönzése, a játékosság, az értékelés késleltetése;
- **gátolja** az érdektelenség, a túlzott fegyelem, a teljesítménykényszer, a kreativitás lebecsülése.

A tehetség akkor tud kibontakozni, ha erkölcsi tartással jár együtt. Ezért fontos, hogy a tehetséggondozáson belül a jellem formálásával *(az akarat, a helyes önértékelés fejlesztésével)* is foglalkozzunk. A helytelen tanári magatartás megakadályozhatja a tehetség kibontakozását, ezért körültekintően kell eljárnunk.
Ha elhitetjük a tanulóval, hogy tehetségtelen, ő maga is elhiszi magáról, hogy valóban az. Az érdeklődés kialakulásában a megfontolt dicséret, az elismerés segít. A tehetség mellett alapvető szerepe van az **érdeklődés**nek.
Központi szerep hárul a ***könyvtár***akra is. A tanulók egyéni érdeklődésének, búvárkodásának segítője, támogatója a könyvtár.
A tehetség korai felfedezésének nincsenek csalhatatlan módszerei, és megállapíthatóságának időpontja is bizonytalan.

A fent megfogalmazottakat az alábbi keretek között valósítjuk meg:
- Az osztályfőnökök gyűjtik a kollégák jelzéseit a tehetséges tanulókról;
- Feladatuk, hogy a tanulók személyére szabottan kialakítsanak egy-egy haladási programot, amelyhez mellérendelik az irányító-oktatókat;
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás biztosítása;

- Az irányító oktató szervezi és ellenőrzi a tanuló haladását, fejlődését;
- Az osztályfőnök feladata közé tartozik a fenti programban résztvevők operatív irányítása és ellenőrzése;
- Ezen haladási programok sikeressége úgy biztosítható, ha annak tárgyi és anyagi háttere is biztosított;
- Idegen nyelv oktatása szolgáltatás keretében;
- Számítástechnikai-informatikai oktatás gyakorlásának biztosítása (Internet stb.);
- A nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása;
- Könyvtár, valamint az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A személyi feltételek megfelelő szintű biztosítása úgy teljesíthető, hogy a feladatok elvégzése a nevelő személyes vállalásaként történik.
Ebbe a körbe szorosan kapcsolódó terület, az önfejlesztés. Segíteni kell a tehetséges diákokat önismeretük fejlesztésével képességeik kibontakoztatásában.

A mai világ sikerorientált. Az életre nevelés fontos eleme, hogy minden tanulónak minél több sikerélményben legyen része, mert ez adhat alapot a boldogulásához. Ebben a munkában való aktív és sikeres részvétel eredményes pedagógiai munkát feltételez.

7.4. A hátrányos (HH) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrációját segítő tevékenységek

Célrendszer megfogalmazása az integráció tükrében:

- Legfőbb célkitűzésünk, hogy az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulóink együttnevelését-oktatását maradéktalanul megvalósítsuk.
- Az integrációs oktatásban résztvevő tanulók százalékos aránya a teljes osztálylétszámhoz, illetve az évfolyam létszámához viszonyítva évente közelítsen a jogszabályban előírthoz.
- Intézményünkben az integrációs oktatásban résztvevő hátrányos helyzetű tanulók százalékos aránya a teljes tanulói létszámhoz, valamint a település összes iskolájába járó hátrányos helyzetű tanulók százalékos aránya az összes tanulói létszámhoz megfeleljen a jogszabályban előírtaknak

Célunk továbbá:
- időben felismerni a tanulók hátrányos helyzetét,
- megnyerni a szülőket a tanulók együttnevelésére,
- elérni, hogy képességük (iskolai eredményességük) úgy változzon, hogy eredményesen befejezzék a középiskolát,
- sikeresen tudjanak elhelyezkedni választott szakmájukban, ill. felvételt nyerjenek felsőfokú intézménybe.

Multikulturális tartalmak beépítése *(a multikulturális tartalmak projektekben feldolgozva)*
A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók hatékony integrációjához és a szegregáció-mentes, integráló iskolai környezet kialakításához szükséges modern pedagógiai-módszertani kultúra és szemlélet elterjesztését kívánjuk megvalósítani intézményünkben. Minden tanévben szervezünk angol vagy német, roma projekt hetet, melynek során tanulóinknak lehetőségük van más népek kultúrájának, hagyományainak megismerésére.

7.4.1.A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítését szolgáló tevékenységek

A felzárkóztatás összetett, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

A tanulási problémával küszködő, gyengébb képességű tanulóknak szükségük van a tanári támogatásra. Ez a támogatás megnyilvánul az egyéni segítségadásban, a személyre szabott haladás biztosításában. Ehhez a tanárnak feltétlenül személyes kapcsolatot kell kialakítania a tanulókkal, figyelembe véve a személyiségi jogaikat.

Szükséges, hogy a tanulók bizalmát elnyerve közösen találjanak megoldást a tanulási problémák leküzdésére.

A felzárkóztatás a tanórai kereten belül és azon kívül is fontos teendő.
Történhet szaktárgyi korrepetálás keretében, egyénre szabott feladatok készítésével.
A legfontosabb cél a „hogyan tanuljunk meg tanulni” megtanítása.

- Év elején szintfelmérés a legfontosabb alapozó és szakmai tantárgyak vonatkozásában
- Az egyes szaktanár felelősége, hogy felmérje és eldöntse a felzárkóztatás szükségességét és lehetőségét és módját;
- az osztályfőnök figyelemmel kíséri tanulók iskolai előmenetelét, szükség esetén egyeztet a szaktanárral;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató tantárgyi foglalkozások szervezése,
- fejlesztőpedagógus segítségének igénybevétele;
- feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák alkalmazása a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében;
- az egyéni foglalkozások;
- kooperatív technikák, tevékenységközontú pedagógiák alkalmazása,
- együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló komprehenzív szervezeti formák alkalmazása;
- a felzárkóztató és fejlesztő foglalkozások;
- IPR rendszer működtetése,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni, vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

7.4.2.A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

A szociális hátrányok enyhítése terén az iskoláknak alapvetően érzékelő és jelző szerepe van, de az iskola maga is sokat tehet azért, hogy a szociális hátrányokkal küzdő tanulókat feltérképezze, megismerje problémáikat, illetve végig gondolja azokat a tevékenységi formákat, amelyek segítségével maga is enyhítheti ezeket a hátrányokat. Az iskola a pedagógusok, az osztályfőnökök, közreműködésével sokat javíthat az arra rászoruló tanulók szociális helyzetén. A segítségnyújtás az alapítványi rendszeren keresztül is hatékony lehet.

A szociálisan rászoruló tanulóknál lehetőséget biztosítunk tankönyvek ingyenes kölcsönzésére.
Hátrányos helyzetű tanulók részére igény szerint plusz foglalkozásokat, korrepetálásokat tartunk.
A felzárkóztató képzésben napi háromszori ingyenes étkezésre van lehetőség. Az ösztöndíjrendszer kidolgozásánál szintén figyelembe vesszük a hátrányos helyzetűeket.

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;

- a felzárkóztató órák;
- a tanulószoba;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- ingyenes tankönyv;
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek;
- alkalmi segély hozzájárulás tanulmányi kirándulásokhoz, táborozásokhoz, nagyobb kiadás esetén;
- rendszeres gyermekvédelmi támogatás igénybevételére figyelemfelkeltés;
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása;

A hátrányos, veszélyeztetett tanulók problémáinak kezelése

Az iskola pedagógusainak és dolgozóinak munkájuk során

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- együtt kell működni szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megelőzése

A megelőzés célja, hogy

- megelőzze, elhárítsa, vagy enyhítse azokat a gyermekre ható károsodásokat, amelyek egészséges személyiségfejlődését megzavarják vagy meggátolják;
- másrészt segítse azoknak a pozitív hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulnak a gyermek társadalmilag is értékes képességeinek kibontakoztatásához és kifejlesztéséhez.

7.4.3.Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása

Fel kell készülnünk arra, hogy a „problémás gyerek”, gondjait megoldjuk, hogy reális és pozitív alternatívákat tudjunk adni diákjainknak gondjaik megoldásában.

A 2H, 3H, SNI-s integráció segítése, a tanulók elfogadása, a tanárok, szülők és a diákok érzékenyítése kiemelt feladatunk.

Az iskolában - a törvényi előírásoknak megfelelően - egy tanár látja el az ifjúságvédelmi felelős feladatokat. *(Az ifjúságvédelmi felelős feladatkörét a HT esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések fejezetében részletezzük.)* Azt azonban szükséges kijelenteni, hogy a tanulókat érő veszélyeztetéssel nemcsak neki, sőt nemcsak az osztályfőnököknek kell foglalkoznia, ez minden pedagógus feladata!

Ahhoz, hogy eredményesen végezhessük ifjúságvédelmi tevékenységünket, először fel kell tárnunk a problémákat, a jelentkező gondokat. Ez minden pedagógus számára fontos, de természetesen kiemelt fontosságú szerepet játszik az osztályfőnök, valamint az iskola ifjúságvédelmi felelőse, és pszichológusa. Ki kell építenünk egy megfelelő kapcsolatrendszert e problémák kezelésére, az ezen a téren jelentkező feladatok megoldására.

E kapcsolatrendszerben egyaránt figyelni kell a

- szülő – gyermek
- szülő – tanár
- tanuló – tanár
- tanár – tanár
- tanár – hivatalos szervek (gyámügy, rendőrség, stb.)
- tanár – megelőző szervezetek (családsegítő szolgálat, drogambulancia, pszichológus, stb.)megfelelő szintű és minőségű kapcsolataira.

Iskolánkban a **fő feladatunknak** a megelőzést, a **prevenciót** tartjuk az ifjúságvédelmi feladatok közül. Ezért egészségvédelmi témájú tanórákat tartunk, a megelőzéshez valamilyen módon kapcsolódó előadásokat szervezünk, igyekszünk megfelelő alternatívákat megmutatni gyermekeinknek. Kiemelt szerepet szánunk a programszervezésnek, ezért fontosnak tartjuk a jó együttműködés kialakítását a diákmozgalmat patronáló tanár és az ifjúságvédelmi felelős között.

A valamely tekintetben nehézségekkel küzdő (beilleszkedési, magatartási, tanulási, stb. téren) tanulóinknak igyekszünk fokozott segítséget nyújtani problémáik megoldásában. Beilleszkedési, magatartási zavarok esetén kérjük a szülők, komolyabb problémák felmerülésekor pszichológus szakemberek, vagy a családsegítő szolgálat segítségét is.

Tanulási problémákra kiemelten igyekszünk reagálni, segítünk helyes tanulási módszereket kialakítani, törekszünk arra, hogy minél rövidebb idő alatt megtanítsuk tanulni az ilyen gondokkal küzdő diákokat.

Sajnos a szociális hátrányban lévő tanulóknak sok segítséget nyújtani anyagi téren nem tudunk, de az ilyen tanulóknak a figyelmét felhívjuk az iskola által nyújtott lehetőségekre, a tankönyvsegélyre, vagy kollégiumi ellátásra, az iskolai könyvtár használatára.

Feltétlenül erősítenünk kell az iskola és a szülői ház kapcsolatait. Szükség esetén több szülői értekezletet kell tartanunk, lehetőséget kell biztosítanunk arra, hogy kötetlenebb formában tudjanak együttműködni a tanárok és a szülők. Meg kell találnunk - problémák felmerülése esetén - a közös utat a megoldáshoz, hiszen a szülőknek és az iskolának is érdeke, hogy a gyermeket kivezessük a veszélyeztetésből.

Nagyon lényeges, hogy tegyünk kísérletet arra, hogy a jelentkező problémákat mielőbb orvosoljuk, illetve jelezzük azt a szülőknek. Szükséges, hogy a felmerült gondokról a tanárok tájékoztassák egymást, hogy szükség esetén intenzív kapcsolat legyen a megelőző szervezetek és az ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnökök között.

A kilencedik és az előkészítő osztály számára külön program beépítése szükséges az egyéni bánásmód következetes alkalmazásával

- Kapcsolat a szülőkkel
- Gyermek és ifjúsági védelmi szakemberekkel
- Gyámhatóság
- Nevelőszülők felügyelőjével
- Iskolánk pszichológusával, a tanulást segítő szakemberekkel.

Drogprevenciós munkánkban arra törekszünk, hogy hatékony megelőzést alakítsunk ki a drogok, alkohol fogyasztás és a dohányzás területén. Kortárssegítő szolgálatot alakítunk ki. Az énkép az önértékelés erősítése, jó konfliktusmegoldási technikák oktatása, valamint színvonalas szabadidős tevékenység tervezése.

8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

8.1. A tanuló, mint egyén joggyakorlása

– A tanuló joga, hogy személyesen vagy képviselői útján – a jogszabályban meghatározottak szerint – részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában.
– A döntési jogkört – az oktatói testület véleményének meghallgatásával – az alábbi területeken gyakorolják:
- saját közösségi életük tervezésében, szervezésében
- tisztviselőik megválasztásában
- jogosultak képviselni magukat a diákképviseleten keresztül

– A tanuló joga, hogy „válasszon a szakmai program kereti között a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül”.
A tanulók e jogukkal minden tanév folyamán egy alkalommal élhetnek. A választás a következő tanévre szól, és az iskola személyi, tárgyi lehetőségeinek figyelembevételével történhet.

8.2. A tanulói közösség joggyakorlása

– A tanulók, illetve képviselőiknek részvétele az iskolai döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében a diákönkormányzat hatáskörei gyakorlása által valósul meg a jogszabályban meghatározott döntési, véleményezési-, javaslattételi jog gyakorlása révén. Az intézmény igazgatója jogszabályban meghatározott esetekben írásban kéri a diákönkormányzat/diákképviselő véleményét, felhívja figyelmét a jogszabályban meghatározott határidő betartására. A felkérő levélhez mellékletként csatolja a dokumentumot, melyről a nyilatkozatot kéri. Ha a diákönkormányzat az állásfoglalást kialakító ülésére meghívja az iskola igazgatóját a részletek megvilágítása érdekében, az igazgató vagy az általa kijelölt képviselő meghívottként részt vesz az ülésen.
– Javaslattételi jog gyakorlásának legfőbb fórumai a diákközgyűlések. Ezen kívül írásban bármikor az iskola igazgatójához címzett javaslattal élhet a diákönkormányzat, vagy a tanuló, melyre tizenöt napon belül választ ad az igazgató. Válaszadás előtt szóbeli meghallgatásra kéretheti magához a javaslattevőt.
A joggyakorlások eljárásrendjét az iskolai Házirend tartalmazza.

9. A tanuló, a tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei, kapcsolattartásának formái

Az iskola alapfeladata a tanulók nevelése és oktatása, az iskola együttműködési területei kizárólag csak ezt a cél szolgálhatják. Minden együttműködésünkben tehát azokat a lehetőségeket kívánjuk megkeresni, amelyek a fenti cél szolgálják.

Nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a tanulókkal, a szülőkkel, a pedagógusokkal (gyakorlatot vezető szakemberekkel) és a munkáltatókkal (Képzési tanács keretein belül) az együttműködés minden formájával éljünk, amelyet elengedhetetlennek tartunk iskolánk működéséhez.

Ennek célja, hogy

- tájékoztassuk az érdekelteket az iskolai élet és a tanulókkal kapcsolatos fontosabb kérdésekről,

- meghallgassuk a diákok javaslatait és véleményeit, illetve
- a gyakorlatban megvalósítsuk azokban a témakörökben, amelyekben a közoktatási törvény lehetőséget biztosít számukra.

9.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Szakképző iskolánk Diákönkormányzattal most nem rendelkezik, de minden kezdeményezést támogatunk annak létrejötte érdekében. Diákkapcsolatainkat a közélet minden területén meg akarjuk szervezni.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, igazgató-helyettese, a diákönkormányzat felelős vezetője (megalakulása esetén)/diákképviselő és az osztályfőnökök tájékoztatják az alábbiak szerint:

- az iskola igazgatója vagy helyettesei évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- az évente megtartandó diákközgyűlésen a tanulók aktív részvételére és véleménynyilvánítására számítunk, ahol megválasztják az iskola diákképviselőjét,
- a diákönkormányzat vezetője/diákképviselő havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákok faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
- A tanulót és a szülőjét (ha a szülőjével közös háztartásban él) a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve az ellenőrző füzeten keresztül írásban) tájékoztatják.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, illetve a nevelőtestülettel.

<u>Fogadóóra</u>

A személyes megbeszélés lehetőségét hivatott biztosítani a diák és a tanár között.
Rendkívüli esetekben az osztályfőnök, a tanulók igénye alapján, előzetes egyeztetés alapján.

<u>Közös programok</u>: bál, teadélutánok, kulturális programok, sportrendezvények (székhely és telephelyek között), kirándulások szervezése, amely erősíti a partnerkapcsolatot
Kérdőíves felmérés az iskolában folyó oktató-nevelő munkáról, a felmerülő igényekről

Tanuló – pedagógus együttműködésének színterei

Tanórák, foglalkozások lehetőséget adnak a kölcsönös javaslattételre és értékelésre, vagyis valódi párbeszéd létrejöttére a tanuló és a pedagógus között.

Tanórán kívül az osztály és iskolai rendezvények, közös szabadidő tevékenységek, felzárkóztató foglalkozások, szakmai vizsgára felkészítés ad lehetőséget a pedagógusok és a tanulók együttműködésére.

Minél szorosabb a tanuló és a pedagógus kapcsolata, minél jobban ismeri a pedagógus a tanuló életkörülményeit, pszichikumát, szokásait, annál nagyobb mértékben tudja befolyásolni még azokat a hatásokat is, amelyek felett közvetlenül nincs hatalma. Tehát a személyiség-megismerés, a fejlődési tendenciák pontos felfedezése az őszinte együttműködés alapja.

Elérendő célunk, hogy az iskolában olyan hangulat legyen, hogy a tanuló és a pedagógus egyaránt jól érezze magát. A tanulási folyamat két szereplőjének kapcsolatában nyilvánuljon meg az egymás iránti tisztelet, megbecsülés, egymás munkájának elismerése. A tanulók elsőrendű érdeke az eredményes tanulás, az érettségire és komplex szakmai vizsgára bocsátás és az érettségi, szakmai vizsga követelményeinek teljesítése. Iskolánk akkor működik

eredményesen, ha a tanulók igényeire épít, és figyelembe veszi érdekeiket. Fontos tehát a tanár és tanuló szoros együttműködése. A tanár módszereit úgy alakítja és változtatja, hogy azokkal a tanulási folyamatban optimális eredményt érjen el.

A tanuló, a pedagógus együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei az iskolában

- tanulók bevonása a döntés-előkészítő munkába;
- a tanítás nélküli munkanap programjának önálló szervezése,
- ügyeleti munka
- iskolai rendezvényeken történő felügyelet
- Házirend Bizottság létrehozása (az iskolai Házirend felülvizsgálata)
- DÖK elnök részvétele a nevelőtestületi értekezleten, amikor a diákokat érintő kérdéseket tárgyalják, DÖK hiányában diákok képviselőjét hívjuk meg
- Diákközgyűlés önálló szervezése
- DÖK tevékenység kapcsán (tanuló-tanuló, tanuló-pedagógus között) bekövetkezett konfliktusok rendezése, megvitatása a vitakultúra betartása mellett
- „Fordított nap" szervezése – diákigazgató választás stb.

9.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskola dokumentumairól (SzP, SZMSZ, Házirend, Munkaterv), az aktuális feladatokról, az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein

9.2.1. *A Képzési tanács* (oktatói testület, a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek és kiskorú tanuló esetében a kiskorú tanulók törvényes képviselői, a fenntartó, továbbá a szakképző intézmény működésében érdekelt más szervezetek együttműködő testülete)
(Jelenleg iskolánkban nem alakult meg.)

9.2.2.A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái

A szülők képviseletének és az iskolával való kapcsolattartásnak a szabályait az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.
A felvétellel és a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos ügyekben az értesítés az iskolai adminisztráció hatáskörébe tartozik.
A működés rendjének ismertetése, a tanulmányi előmenetelről az értesítés, illetve a szükséges szülői nyilatkozatok megszerzése, az osztályfőnök feladata.

a) A szülő, mint megrendelő és a pedagógiai folyamat segítője

A szülő kapcsolatba kerül az iskolával, amikor gyermeke iskolaválasztásában segít neki. Fontos, hogy a szülő megfelelő mennyiségű és pontos információt szerezzen az intézmény munkájáról. Ennek érdekében az iskola minden októberben nyílt napokat szervez. A nyílt napokon az igazgató tájékoztatást ad az iskola szakmai programjáról, válaszol az érdeklődő szülők és diákok kérdéseire. A nyílt napokat, a szakmai profilt reprezentáló kiállítás, óralátogatási lehetőség, videofilmek vetítése egészítik ki.

A megfelelő iskola és szakmaválasztást segítik az iskolát bemutató szórólapok, tájékoztató füzetek, és más kiadók által megjelentetett pályaválasztási kiadványok.

A szülő megrendelői szerepének be kell épülnie a tanítás-tanulás folyamatába is. Ennél fogva a szülők is kezdeményezhetik diákkörök, szakkörök indítását, a szülői képviselet fórumain véleményt mondhatnak az iskola életét érintő valamennyi kérdésben.

A szülő, mint a pedagógiai folyamat segítője is bekapcsolódhat az iskola életébe. Ennek lehetséges formái:

- részvétel a szülői munkaközösség munkájában
- bekapcsolódás az osztály és az iskola diákrendezvényeinek szervezésébe
- anyagi támogatásával az Alapítványon keresztül előmozdíthatja a tanulók jutalmazását, a versenyeredmények díjazását, a rendezvények megszervezését és általában az iskolai szakmai programjának eredményesebb megvalósítását.
- Elsősorban osztályfőnöki órán - a pedagógussal egyeztetve - előadást tarthat a diákokat érdeklő témakörökben.
- Tanulmányi kirándulásokon, táborozások alkalmával, diákrendezvényeken, iskolai ünnepségeken kíséret, ügyelet vállalásával, illetve szervezőmunkával lehet az iskola segítségére.

b) A szülői értekezlet

Az iskola 9-14. évfolyamán tanuló, ill. szüleikkel közös háztartásban élő nagykorú diákok esetében, a szülői értekezletek feladata a szülők tájékoztatása az iskola célkitűzéseiről, az iskola és a szülői ház együttműködésének elősegítése, a tapasztalatcsere, a felvetődő problémák megbeszélése a megoldáskeresés szándékával. A szülői értekezlet idejét, témáját a nevelőtestület határozza meg a tanév elején. A szülők meghívásáról az osztályfőnök gondoskodik, legalább egy héttel az értekezlet időpontja előtt.
A tanév során félévente 1-1 szülői értekezletet hívunk össze, de szükség esetén rendkívüli szülői értekezlet is tartható. A rendkívüli szülői értekezletet kezdeményezheti az iskolavezetés, az osztályfőnök, az osztály vagy a képzési tanács elnöke. A szülői értekezleten az osztályközösséget érintő kérdések tárgyalásakor jelen lehetnek az osztály tanulóinak a képviselői.

A szülői értekezlet lehet osztály és iskolai szintű. Az iskolai (általában egy-egy évfolyamot) érintő szülői értekezleteken általános nevelési, pedagógiai kérdésekről ad tájékoztatást vagy nyit fórumot az iskola. A kilencedik osztályos szülők számára összevont szülői értekezleten mutatja be az igazgató az iskolát, ismerteti az iskola szándékát és elvárásait, illetve válaszol a szülők kérdéseire.
A szülői értekezlet feladata:

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása
- A szülők tájékoztatása:
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
- az országos és helyi közoktatás politika alakulásáról, változásairól
- a helyi tanterv követelményeiről
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról
- saját gyermekének tanulmányi és szakmai előmeneteléről, magatartásáról
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, szakmai előrehaladásáról
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról
- A szülők kérdéseinek, véleményének javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé

c) Fogadónapok, fogadóórák

A fogadónapok és órák feladata a szülők és pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (otthoni tanulás,

külön órák javaslása, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)
Az intézményben tanító szaktanárok hetente 1-1 alkalommal fogadónapot tartanak a szülők számára. A fogadónap időpontjairól a nevelőtestület dönt.

d) Családlátogatás
A családlátogatás feladata a tanulók családi hátterének, körülményeinek megismerése, ill. tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében. E lehetőséggel főként akkor él az iskola, ha a tanulóval kapcsolatban súlyos problémák merültek fel.

e) Nyílt tanítási nap
Ennek feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen a középiskola oktató, nevelő és szakmai munkájának mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási és gyakorlati órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről, munkájáról. A pályaválasztás előtt álló fiatalok és szülei nyílt napok keretében ismerkedhetnek meg az iskolával és annak szakmai programjával.
A felnőttek részére is szervez az iskola, un „tájékoztató délutánt". Ezen alkalommal az iskolában oktatott szakmákról, adott szakmák tantárgyairól és követelményekről szaktanárok adnak tájékoztatást a felnőttoktatásba jelentkezők részére.

f) Írásbeli tájékoztató
Ez azt a célt szolgálja, hogy a szülőket tájékoztassuk a tanulók tanulmányaival, magatartásával, illetve a különféle iskolai, vagy osztályszintű programokról.
(pl.: igazolatlan hiányzás, bukásértesítő, rendkívüli szülői értekezlet, osztálykirándulás,)

g) Bemutató tanítások:
Az iskolaválasztás megkönnyítése céljából szervezzük szülőknek, diákoknak.

h) Előadások:
A szülőket érintő és foglalkoztató kérdésekben meghívott szakemberek közreműködésével előadások szervezése. Nevelési, pszichológiai, egészségügyi, pályaválasztási kérdésekben tájékoztató jellegű előadások.

9.3. A pedagógus közösség együttműködése

9.3.1. Az igazgatóság és az oktatói testület együttműködése
A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

<u>Az együttműködés fórumai:</u>
-az igazgatóság ülései,
-az iskolavezetőség ülései,
-a különböző értekezletek,
-megbeszélések,
stb.
Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.
Az iskolavezetés az aktuális feladatokról a tanári szoba helyiségében elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon, e-mailen keresztül értesíti a nevelőket.

<u>Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:</u>

-az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
-az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság, az iskolavezetőség felé.
A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az iskola vezetőségével, illetve szülők képviselőjével.

9.3.2. A szakmai munkaközösségek együttműködése

Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.
A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:
-a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
-iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
-iskolán kívüli továbbképzések,
-a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.
A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség (az igazgatói tanács) ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

9.3.3.Pedagógus – Pedagógus együttműködésének területei

- Kölcsönös óra-, és foglalkozás-látogatások;
- Közös rendezvények, véleménycsere;
- Rendszeres kötött és kötetlen összejövetelek;
- Eseti megbeszélések.

Egy-egy tanulóról akkor kap a pedagógus hiteles képet, ha több élethelyzetben látja, és a többi pedagógus véleményét is meghallgatja. Szükség van pedagógiai kérdéseket érintő beszélgetésekre, az együttes gondolkodásra. Ennek formáit a pedagógus közösség maga határozza meg.

9.4. Az intézmény partnereivel való kapcsolattartás

1. Az **iskolafenntartóval** a rendszeres kapcsolatot az iskola igazgatója tartja.
2. Szakmai irányító intézményekkel (Pl. EMMI, NSZFH, OH, KIR stb.) az esetenkénti kapcsolatot az igazgató, az igazgatóhelyettes, valamint a munkaközösség vezetők tartják.

3. **Külföldi oktatási kapcsolatok** (iskolavezetés: munkaközösség-vezetők,) formája, módja: diákcsere, szakmai programok cseréje, egyedi munkaprogramok, közös szakmai gyakorlat stb.)
4. **Továbbtanulási, pályaválasztási intézményekkel** való kapcsolattartás formája módja: az igazgatóhelyettes, az iskola érdekelt pedagógusai, osztályfőnökei részt vesznek a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadó által szervezett tájékoztatókon, és a szükséges információkat kicserélik egymással (osztályfőnök, munkaközösség).
5. Az iskola együttműködik a **diáksport** szervezése terén a városi, megyei, régiós sportszervezetekkel (diáksportkör révén).

6. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, egészségének megőrzése, valamint a **gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok** eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a székhely és telephelyek gyermekjóléti szolgálataival, családsegítővel, pedagógiai szakszolgálatokkal, iskola-egészségügyi szolgálattal. A munkakapcsolat felügyeletét az igazgatóhelyettes látja el.

7. **Kapcsolat az egyházakkal**:
A Köznevelési törvény szellemének, rendelkezésének megfelelően nyitottak vagyunk a történelmi egyházak által igényelt hitoktatás elősegítésére.

- a szülők, illetve tanulók igénye alapján helyiséget biztosítunk a hitoktatásra,
- az intézmény óráihoz, munkarendjéhez igazítva félévenként – a félév indítása előtt minimum 2 héttel végzendő egyeztetés alapján – jelöljük ki a hittanórák, foglalkozások heti rendjét.

8.**Kapcsolatunk a civil szervezetekkel**:
Intézményünk nyitott a székhely és a régió azon civil szervezeteivel történő együttműködésre, amelyek:

a) elfogadják intézményünk nevelési-oktatási programjának alapértékeit,
b) együttműködni készek azok megvalósításában.

A konkrét együttműködő partnerek körét, illetve az együttműködés tartalmát az igazgató hagyja jóvá.

9. A szakképzéssel kapcsolatos partnereink
- az Aktivitás TISZK tagjaként a többi szakképző iskola
- szakképzési centrumok
- a szakképzésben érintett gazdasági egységek
- a tanulók gyakorlati képzését biztosító gazdálkodó szervezetek
- a szakképzési- vagy más támogatást nyújtó gazdasági egységek, szervezetek,
- gazdasági kamarák

A külső partnerekkel való kapcsolattartás formája és rendje az SZMSZ-ben található részletesen.

10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata, alkalmassági vizsga szabályai, szóbeli felvételi vizsga követelményei és az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei

10.1. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák
- Javítóvizsga
- Osztályozóvizsga
- Pótló vizsga
- Különbözeti vizsga
- Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga
- Ágazati alapvizsga

A tanulmányok alatti vizsgák célja, rendszere

- Azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Szakmai Programja szerint nem lehetett meghatározni.
- A Szakmai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.
- Iskolai szakmai gyakorlati köztes és szintvizsgák.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít
- aki köztes vizsgára jelentkezik.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Osztályozó vizsga

- Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven foglalkozást vagy egy adott tantárgyból a foglalkozások harminc százalékát meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha az oktatói testület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. Az oktatói testület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz foglalkozást és a szakképző intézmény eleget tett a meghatározott értesítési kötelezettségének.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak, ha:

- felmentést kapott – kérelmére – a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól, sajátos helyzete miatt,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak abban az esetben is, ha előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az Intézmény helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be. Ilyenkor a hiányzó év/évek tananyagából kell az írásbeli érettségi vizsgák megkezdéséig osztályozó vizsgát tennie, a vizsga kötelező követelménye a minimum hatvanperces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgarész, valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése.

Osztályozó vizsgát megismételni nem lehet.

Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az Intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az Intézmény a megkezdeni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres tovább haladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának, időpontjának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén elégtelent kapott. Ha a tanuló tanév végén – legfeljebb három tantárgyból- elégtelen osztályzatot kapott, vagy az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély

nélkül távozik javítóvizsgát tehet. Javítóvizsga ideje minden félév- és évvége szorgalmi időszakának utolsó napját megelőző héten, a munkatervben meghatározott napon szervezhető. A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító kollega legyen.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A tanuló tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga. A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a Kormányhivatal szervezi. A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni. A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

Ágazati alapvizsga

Az ágazati alapvizsga állami vizsga, amely a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit országosan egységes eljárás keretében méri. A tanuló az ágazati alapoktatás elvégzését követően tehet ágazati alapvizsgát. Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg. A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét a szakképző intézmény székhelye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja. Az ágazati alapvizsga teljesítését az év végén adott bizonyítványba kell bejegyezni. Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére jogosít.

A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, ha elégtelen ágazati alapvizsgát tett. Az érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben, ha a képzésben részt vevő személy elégtelen ágazati alapvizsgát tett, a javítóvizsgát a tanév második félévében teheti le. A javítóvizsgán is elégtelen ágazati alapvizsgát tett képzésben részt vevő személy a tanév végén nem minősíthető és a tanulmányait az ágazati alapoktatás megismétlésével folytatja.

A tanulmányok alatti vizsgák – eljárási - szabályai

- Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 60 perc.
- Egy napon legfeljebb három írásbeli vagy/és három szóbelivizsgát lehet tenni.
- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból az igazgató által kijelölt háromtagú
- vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.

- A tanulónak a szóbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására legalább 30 percet kell biztosítani.
- A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot, árul el az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 30 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama. Póttétel húzása esetén a vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Amennyiben a tanuló egy napon több vizsgát tesz le, a vizsgák között minimum 10, maximum 30 perc szünetet kell biztosítani számára.
- Ha a vizsgázót, akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem megengedett eszközt használ, a felügyelő tanár elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsga értékeléséről a továbbiakban a jogszabályban meghatározottak szerint járunk el.
- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételhető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
- A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni.
- A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthet, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell jelölni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

10. 2. Az alkalmassági vizsga szabályai

Iskolai rendszerű szakképzésbe csak olyan tanulót lehet felvenni, aki az adott szakképesítésre a kifutó képzéseknél a szakmai és vizsgakövetelményben, felmenő rendszerben, aFelmenő rendszerben a Képzési Kimeneti Követelményekben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályaalkalmassági követelményeknek megfelel, és ez alapján előreláthatóan nincs akadálya a komplex szakmai vizsgára/szakmai vizsgára bocsátásnak.
A gazdálkodó szervezet a tanulószerződés/munkaszerződés megkötését szakmai alkalmassági vizsgához, illetőleg pályaalkalmassági vizsgálathoz is kötheti. A szakmai alkalmassági vizsga, illetőleg pályaalkalmassági vizsgálat a gyakorlati ismeretek elsajátításához szükséges alapvető képességek vizsgálatára terjedhet ki. **A szakmai alkalmassági vizsga, a pályaalkalmassági vizsga lebonyolításában a gazdálkodó szervezetek felkérésére – a feltételek biztosítása esetén – a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó intézményünk is részt vesz.**

Szakmai alkalmassági orvosi vizsga

A szakképesítések egy részének megszerzéséhez a tanulónak igazolnia kell *szakmai egészségi alkalmasságát.* Egyes szakmák képzésében való részvételhez, a szakma gyakorlásához előírt orvosi vizsgálatokat kell elvégezni, melyek alapján a szakmai egészségügyi alkalmasság megállapítható. A szakorvosi vizsgálati eredmények alapján az alkalmasság megállapítására felhatalmazott orvos, iskolaorvos végzi a minősítést.

Néhány szakképesítés megkezdéséhez *pályaalkalmassági* vizsgálat szükséges. Az Országos Képzési Jegyzék (OKJ), Képzési Kimeneti Követelmények (KKK) megadja, hogy mely szakképesítéseknél szükséges szakmai, illetve pályaalkalmasság, ezeket a követelményeket felvételi tájékoztatónkban szerepeltetjük.

Szakmai alkalmassági vizsga
Ha a szakközépiskola a 9. évfolyamon olyan szakképesítés megszerzésére készít fel, amelyhez szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni, a tanulót az első szakképzési évfolyamra akkor lehet felvenni, átvenni, illetve a továbbhaladását engedélyezni, ha a szakmai alkalmassági vizsga követelményeit teljesítette. A szakmai alkalmassági vizsga követelményeit az iskola igazgatója és a gyakorlati képzés szervezője együttesen állapítja meg.
A képességfelmérés alkalmával **az egészségügyi, pályaalkalmassági (orvosi) vizsgálatot is elvégezzük, amely a választott szakmára való felvételhez jogszabályi feltétel.**

Személyes beszélgetések alkalmával megvizsgáljuk, hogy a kiválasztott személyek mennyire felelnek meg a választott szakma követelményeinek, rendelkeznek-e az adott képzés elvégzéséhez szükséges képességekkel, kompetenciákkal.

A legfontosabb vizsgálandó kategóriák:
♦ **Személyes kompetenciák:** pl. önszabályozó készség, önálló munkavégzésre való alkalmasság, kellő határozottság és biztos fellépés, innovációs készség, következetesség, önmegvalósítási igény stb.
♦ **Társas kompetenciák:** pl. megfelelő együttműködési készség, jó kommunikációs adottságok, hatékony konfliktus-megoldási készség, kiváló tárgyalási képesség, empatikus készség, diplomáciai készség, alkalmazkodó képesség stb.
♦ **Mentális képességek:** pl. gyors és logikus gondolkodás, jó problémamegoldó készség, megfelelő figyelemkoncentráció, kreativitás, rendszerező és szervező készség, jó lényeglátó képesség, döntőképesség stb.
Motivációk, érdeklődési kör: pl. ambíciók, teljesítmény motiváció megléte, céltudatosság, egészséges kockázatvállalásra való képesség, vállalkozó kedv, lelkesedés, kitartás, vezetői attitűd stb.
♦ **Munkavégzés jellemzői:** pl. precizitás, kezdeményező készség, kellő mértékű aktivitás, terhelhetőség, megbízhatóság, lojalitás, monotóniatűrő képesség, szabálytisztelet, felelősségvállalás, stressztűrő képesség, állóképesség stb.

A vizsgálat abban az esetben is hasznos útmutató, mivel a diáknak már **pontos elképzelése van arról, hogy milyen szakmában tanuljon** tovább. Ebben az esetben megállapítható **az adott szakmában való megfelelés** mértéke, illetve az, hogy mely kompetenciák **fejlesztésével segítheti elő sikereit** a jövőben.

Minden szakmának megvannak a maga sajátosságai, apró titkai, melyek ismerete és alkalmazása elengedhetetlen ahhoz, hogy maximálisan megfeleljünk adott munkakör betöltésére. A szakmai ismeretek elsajátítása csak egy részét képezik az egyén munkahelyi alkalmasságának. Ezek mellett számos egyéb követelményeket támasztanak a munkavállaló

személyével szemben a munkáltató elvárásai, a munkakörnyezet, amibe be kell illeszkedni, és nem utolsósorban a munkatársak személye.

10.3. A szóbeli felvételi vizsga követelményei szakközépiskolában

10.3.1. A szóbeli felvételi vizsga követelményei magyar nyelvből

A felvételi beszélgetés célja, hogy a jelentkező diák kommunikációs készségéről, szövegalkotási és szövegértési képességéről képet kapjunk.

A felvételi menete:

A diák egy szövegértési feladatot húz, mely az előző években a 8. évfolyamon történt kompetenciamérések szövegértési feladataihoz hasonló. Néhol a szövegben szereplő információt kell visszakeresni, más esetben a történéseket kell sorrendbe állítani. A szöveg elolvasására és a feladatok megoldására minimum 15 perc áll rendelkezésére.
Az első feladat megoldása után spontán beszélgetés kezdődik a felvételiző és a bizottság tagjai közt egy, a diák által húzott témáról. Az értékelésekor a kommunikációs készséget, a használt szókincset, az esetleg előforduló nyelvhelyességi hibákat vesszük figyelembe.

A beszélgetés témakörei

- Kedvenc olvasmányom
- Mit csinálok szívesen szabadidőmben?
- Milyen a jó iskola?
- A sport és én
- A legkedvesebb nyári élményem

Értékelés

A feleletre maximum 15 pont adható. A szövegértési feladat 10 pontot ér, míg az élőszóbeli szövegalkotásra 5 pont szerezhető.

10.3.2. A szóbeli felvételi vizsga követelményei matematikából

A felvételi beszélgetés matematikai kérdések részének koncepciója a következő:
Elsősorban a számolási készséget és a logikus gondolkodást vizsgáljuk. A feladatok összeállításánál elsőrendű szempont volt, hogyan tudja alkalmazni a tanuló matematikai ismereteit a mindennapi életben.

Témakörök:

- Számtani alapműveletek végrehajtása előjeles számokkal.
- Műveletek törtszámokkal.
- Egész, illetve tört mennyiségek részekre osztása.
- Százalékszámítás: A százalékérték, a százalékláb keresése szöveges feladatokban.
- Egyszerű, elsőfokú egy ismeretlenes egyenlet megoldása.
- Geometriai alapfogalmak ismerete.
- A háromszögek szögeivel és oldalaival kapcsolatos feladatok.
- Alapvető kerület-és területszámítási feladatok, négyzet, téglalap és háromszög, körkerülete, területe.
- Térszemléletet számon kérő feladatok.
- Gondolkodtató, kombinatorikus feladatok.

A feleletek értékelése:
Minden vizsgázó tétellapot húz, amelyen négy kérdés található.
Legkevesebb 15 perc gondolkodási idő áll rendelkezésére, ami alatt a feladatokat kidolgozhatja.
A feleletre maximum 15 pontot kaphat.
Az egyes feladatrészekre nehézségtől függően 2-5 pontot kaphat a tanuló.
(Ha segítség nélkül, hibátlanul megoldja, akkor maximális pontszámot kap, nem követelmény a példa részletes magyarázata. Ha jó a gondolatmenet, de számolási hibát követ el, akkor 1 ponttal kevesebbet kap. Ha tanári segítséggel jól megoldja, akkor is kap 1, 2 vagy 3 pontot, attól függően, hogy mennyi tanári segítséget vett igénybe.)

10.4. Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei

10.4.1. Általános középfokú oktatás:
A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tantárgyban a tanév végén legalább „elégséges" (2) szinten teljesítette.

A továbbhaladás feltételeit – az emelt szintű felkészítő tantárgyak kivételével – a helyi tanterv és a kifutó: szakgimnáziumok, szakközépiskolák és szakiskolák, valamint felmenő rendszerben technikum, szakképző iskola, szakiskola számára kiadott kerettanterv/ programterv tartalmazza.
Az emelt szintű felkészítő tantárgyak esetén a továbbhaladás feltétele a hatályos jogszabályban kiadott részletes érettségi vizsga-követelményekben emelt szintre előírt követelmények teljesítése.
A tanulók magasabb évfolyamra lépésének megállapítása az oktatói testület jogkörébe tartozik, ezt a jogkört osztályozó értekezleteken átruházott hatáskörként az osztályban tanító tanárok értekezlete gyakorolja.

10.4.2. Szakmai középfokú oktatás:
A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az adott szakképesítés szakmai és vizsga követelményeiben/ képzési kimeneti követelményében, kerettantervében /programtervében, ill. nevezett dokumentumok alapján készített szakmai programban meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.
A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, ha elégtelen ágazati alapvizsgát tett. A felnőttoktatásban, érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben, ha a képzésben részt vevő személy elégtelen ágazati alapvizsgát tett, a javítóvizsgát a tanév második félévében teheti le. A javítóvizsgán is elégtelen ágazati alapvizsgát tett képzésben részt vevő személy a tanév végén nem minősíthető és a tanulmányait az ágazati alapoktatás megismétlésével folytatja.
A tanuló a sikeres ágazati alapvizsgát követően a szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja tanulmányait azzal, hogy az általa választott szakmáról az ágazati alapoktatás során az igazgató által meghatározott időszakon belül kell nyilatkoznia.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el, és minden tantárgyból legalább az „elégséges" (2) év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

10.4.3. Továbbhaladás az iskolai évfolyamokon:
Ha a tanuló a tanév végén maximum három tantárgyból szerez „elégtelen" osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.
(kivételt képez ez alól, ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kettőszázötven tanítási órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát, szakképzési évfolyamon az elméleti és gyakorlati tantárgyak óraszámának 20-20%-

át meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető)

10.4.4. Osztályozó vizsga:
A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie:
Osztályozó vizsga esetén a tanuló továbbhaladását iskolánk abban az esetben biztosítja, ha a tanuló az osztályozó vizsga tantárgyai mindegyikéből legalább elégséges osztályzatot szerzett, vagy megfelelően teljesített minősítést kapott. Ellenkező esetben a tanuló az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait intézményünkben.

10.4.5. Javítóvizsgák
Iskolánkban a tanuló javítóvizsgát akkor tehet, ha

- tanév végén az elégtelen osztályzatot kapott valamilyen tantárgyból
- az osztályozó vizsgáról igazolatlanul távol maradt
- az osztályozó vizsgát nem fejezte be
- az osztályozó vizsgát az előírt időpontig nem tette le.

A javítóvizsgákat minden év augusztus 15. és augusztus 31. közötti időszakban tartjuk iskolánkban.
A magasabb évfolyamra a tanuló abban az esetben léphet, ha a javítóvizsgán minden vizsgatantárgyból legalább elégséges osztályzatot, vagy megfelelően teljesített minősítést kapott.

10.4.6. Jelentkezés szakképzési évfolyamra
Az iskola kifutó-szakgimnáziumi, felmenő-technikumi szakképzési évfolyamára azok a tanulók jelentkezhetnek, akik a középiskolát sikeresen teljesítették (érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek) és megfelelnek a szakmák által előírt alkalmassági, ill. egészségügyi követelményeknek.

11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

11.1. A felvételi vizsga követelményei, a jelentkezések elbírálása:

Valamennyi tanulmányi területre a jelentkezések elbírálása egységes. A jelentkezések elbírálásánál figyelembe vesszük:
1. az általános iskolai tanulmányi eredményeket,
2. az általános tantervű magyar nyelvi és az általános tantervű matematika központi írásbeli feladatlapok eredményét,
3. az iskola által szervezett szóbeli meghallgatás eredményét.

1. Az általános iskolai tanulmányi eredmények közül az alábbi tantárgyak 7. év végi és 8. félévi osztályzatait vesszük figyelembe. Az osztályzatok összege adja a tantárgyankénti pontszámot:

Magyar nyelv és irodalom átlaga	10 pont
Történelem	10 pont
Matematika	10 pont
Fizika	10 pont
Idegen nyelv	10 pont
Technika	10 pont

Azok a jelentkezők, akik az általános iskolában az Nkt. 56 § alapján a felsorolt tantárgyak közül nem mindegyikből rendelkeznek év végi, illetve félévi osztályzattal, a felvételi pontszám megállapításához másik tantárgy(ak) figyelembevételét kérhetik. Felvételi pontszám kiszámításához nem kérhető a testnevelés, az ének-zene illetve a rajz osztályzat figyelembe vétele. A kérelmet a jelentkezési lappal együtt kell az iskolába eljuttatni.
Általános iskolából hozott pontok összege maximum 60 pont.

2. Az általános tantervű központi írásbeli feladatlap eredménye
Magyar nyelvi központi írásbeli feladatlap 50 pont
Matematika központi írásbeli feladatlap 50 pont
Azoknak a tanulóknak, akik mentességet kaptak az központi írásbeli felvételi vizsga egy részének értékelése alól, a nem értékelt feladatrészek pontszámát hozzáadjuk az értékelési lapon szereplő pontszámhoz.
Az írásbeli felvételi feladatlap összes pontszáma maximum 100 pont.

3. Az iskola által szervezett szóbeli meghallgatás
Szóbeli meghallgatás matematikából 20 pont
Szóbeli meghallgatás kommunikációból és szövegértésből 20 pont
A szóbeli meghallgatás részletes követelményeit a 10.3. pont tartalmazza.

A jelentkezők rangsorolásának módja:
A felvételi rangsort az összesen megszerezhető maximum 200 pont alapján állítjuk össze. Pont egyenlőség esetén előnyt élveznek a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos helyzetű jelentkezők. A sajátos helyzetet az iskola Házirendje az alábbiak szerint szabályozza. A felvételi eljárásban sajátos helyzetnek tekintendő, ha a tanuló (1) hátrányos helyzetű és ezt önkormányzati határozattal igazolja, (2) testvére az iskola tanulója volt vagy jelenleg is az (3) lakóhelye az iskola működési engedélyében szereplő településen van, (4) szülője (gondviselője) pedagógus."

A jogosultság igazolását a jelentkezési laphoz kell csatolni.
További pont egyenlőség esetén előrébb kerül a rangsorban az a jelentkező, akinek
1. jobb a matematika osztályzata
2. jobb a magyar nyelv osztályzata
3. jobb a fizika osztályzata

11.2. Az SNI-s és BTM-es tanulókra vonatkozó speciális eljárási szabályok

Amennyiben az SNI, valamint a BTM-es felvételre jelentkező élni kíván az Nkt. 51. § (5) bekezdésében biztosított jogával, a jelentkezési laphoz csatolnia kell az erre vonatkozó kérelmet, valamint a szakértői bizottság véleményét.
Az igazgató a kérelemről döntését határozat formájában hozza meg.
Az igazgató döntésében rendelkezik az iskolai tanulmányok során a tanuló által használt, megszokott eszközök biztosításáról, az írásbeli dolgozat elkészítéséhez a munkaidő meghosszabbításáról, a vizsga meghatározott részeinek értékelése alóli felmentésről.
Az SNI és BTM tanuló részére a felvételi vizsgán indokolt esetben hosszabb felkészülési időt biztosítunk és az írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítjuk számára az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket.
A vizsga szervezésekor alkalmazkodunk az adottságaihoz.

11.3. Jelentkezés keresztféléves képzésre

Ha a jelentkező tanuló nem az iskolánkban közismereti oktatásban megkezdett tanulmányait kívánja folytatni a kifutó a szakgimnázium szakképzési évfolyamán, akkor a tárgyév február 15-étől (keresztféléves képzés esetén a folyó tanév december 1-jétől) kérheti felvételét. A jelentkezési lap benyújtásának végső határideje január 31.

11.4. Az átvétel szabályai

Az iskolába történő átvételről az igazgató dönt. Az átvétel feltétele, hogy a tanuló azonos szakmacsoportos képzésben vett részt és van szabad férőhely a kérdéses osztályban.

11.5.A kifutó-szakgimnázium, felmenő-technikum szakképzési évfolyamára történő felvétel, átvétel szabályai

Az érettségi vizsgával rendelkező tanulók az erre a célra elkészített „Jelentkezési lap" nyomtatványon jelentkezhetnek a szakképzési évfolyamra. A felvétel feltétele, hogy a jelentkező sikeres érettségi vizsgával rendelkezik-e, ill. vállalja, hogy azt az őszi vizsgaidőszakban megszerzi. A jelentkező augusztus 15-ig középiskolai bizonyítványának és érettségi bizonyítványának leadásával iratkozhat be a szakképző évfolyamra.

A szakképzési évfolyamra más iskolából azonos feltétellel iratkozhat be azzal a különbséggel, hogy számukra a jelentkezés beadása nincs határidőhöz kötve. A jelentkezések elbírálásánál előnyt élveznek saját, nálunk érettségizett tanulóink.

Beszámítható előzetes tanulmányok

Ha a jelentkező abban a szakmacsoportban érettségizett, mely a választott szakképzést alapozza, akkor - kérelme, vizsga eredménye alapján - tanulmányi idő alól mentesítést kaphat. A tanulmányi időkedvezmény max. 1 év. A beszámítást a jelentkezési törzslapon kérni kell.

11.6. A felnőttoktatásra (esti és levelező képzés) történő felvétel, átvétel szabályai

Az iskola az esti és levelező képzés indítását legalább harminc nappal korábban a helyben szokásos módon (az iskola honlapján, helyi újságban, hirdető oszlopokon) nyilvánosságra hozza.

Az esti és levelező munkarend szerinti képzésre jelentkezők számára felvételi vizsgát nem szervezünk, külön felvételi követelményeket nem határozunk meg.

A szakképzésben, amennyiben az OKJ szakma elsajátítása egészségügyi és pályaalkalmassági vizsgálathoz kötött, akkor az erről szóló igazolást a tanuló jelentkezési lapjához csatolnia kell, vagy kérelmeznie kell a vizsgálat lefolytatását.

Az iskola igazgatója a jelentkezőt kérelmére felveszi az intézménybe, ha
-bemutatja a nevére kiállított személyi azonosítót,
-a lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
-a TAJ kártyáját,
-az elvégzett iskolai évfolyamokról, kiállított bizonyítványt,
- ha szükséges az igazolást az egészségügyi és pályaalkalmasságról,
-kérelmet a korábbi tanulmányok (szakmai követelménymodulok, nyelvvizsga stb.) esetleges beszámításáról.

12. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, a projektoktatás

Hagyományos tanítási órák

Minden tantárgynak vannak olyan részei, amelyeknél elengedhetetlen a régi, már bevált frontális osztálymunka alkalmazása. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a tanuló 45 percig csak a tábla felé fordulva passzívan a pedagógust hallgatja, hanem kisebb-nagyobb megszakításokkal más pedagógiai módszer is alkalmazásra kerül.

Differenciált tanítási órák

Ezeken a tanórákon jobban előtérbe tudjuk helyezni a tanulók egyéni képességeit, egyénre szabott feladatokkal: lehetőséget adva a felzárkózásra és a tehetséggondozásra. A pedagógusoktól ezen órákra való felkészülés több előkészületet igényel, hiszen szinte minden különböző képességű tanulóknak a neki megfelelő feladatot kell biztosítani az előrehaladáshoz. A differenciálásra kiválóan alkalmasak a különböző csoportmunkák és a kooperatív tanítási órák és foglalkozások is.

Csoportmunka és a kooperatív tanítási órák

A diákok által leginkább kedvelt munkaforma a csoportmunka, mivel a heterogén csoportokban a gyengébb képességű tanuló társai segítségével tanulhat játékosan. A jobb képességű gyerekek élvezettel segítenek társaiknak, betöltve a „kis tanár" szerepét.

A csoportmunka során megtanulják tanulóink egymást elfogadni, együttműködni, együtt dolgozni. Ez a módszer sikerélményt biztosít minden csoporttagnak, hiszen mindenki jó valamiben, és így kiegészítik egymás munkáját. Ebben a munkaformában a pedagógus szerepköre is megváltozik, partnerként támogatja diákjait.

Interaktív tananyagok alkalmazása a tanítási órákon

Iskolánk jól felszerelt interaktív tantermekkel és interaktív tananyagokkal rendelkezik. A diákok nagy érdeklődéssel és élvezettel vesznek részt ezeken az órákon. Szívesen kihasználják a technika lehetőségeit. Ezzel a módszerrel könnyebbé tesszük a tanulási folyamatot, mivel több érzékszervet is bevonunk az ismeretek elsajátításába.

Projektek az iskolában és az iskolán kívül

Hazánkban a hagyományos iskolai oktatás során az egyes tudományoknak egy-egy iskolai tantárgyat feleltetünk meg, s a tanár feladata, hogy „kicsiben", a tanulók életkori sajátosságaihoz igazítva tanítsa meg a tudomány egyszerűsített elemeit.

A világ azonban nem tantárgyakra bontva működik, ezért az oktatás során nem egymástól elhatárolt részeket, hanem a dolgok komplexitását kell megmutatni a gyerekeknek, hisz a világ is összetett jelenségekből áll, s lényegében minden feladat megoldásához mozgósítani kell mindazt, amit az ember tud.

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektheteket, projektnapokat szervezhetnek.

A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve.

Lényeges eleme a módszernek, hogy eredményeit nyilvánosságra kell hozni: a bírálat és a kritika közösen történik. Mindez bőséges lehetőséget kínál a szociális tanulásra. A feladat megoldásához elengedhetetlen a résztvevők, illetve a kiscsoportok egymás közötti kommunikációja. Csupa olyan helyzet, ami a tanulóknak rendkívüli lehetőséget ad tehetségük kibontakoztatására, de amely helyzetek merőben szokatlanok a hagyományos tanórai keretekben. A projektmódszerbe kiválóan illeszkedik a kooperatív óra- és foglalkozásvezetés, ahol a tanár mintegy koordinátorként van jelen.

A projekt-módszer lényege nem az ismeretek átadása vagy az, hogy a tanulók ismereteket halmozzanak föl, hanem hogy kifejlessze képességeiket, használható tudást szerezzenek az élet legkülönfélébb területein. A projektpedagógiában a gyereket nem fejlesztik, hanem fejlődik. Ennek érdekében szükség van a tanuló érdeklődésére, annak folyamatos ébrentartására, végső soron tehát a motivált tanulásra. A feladat végzése során jórészt önálló munkával, szükség szerint a projektcsoporton belüli belső munkamegosztással, (kiscsoportok szervezésével), a tanórai és a tantárgyi keretektől függetlenül tevékenykednek. A munka során szükséges tudnivalókat maguk kutatják fel, osztják meg egymással meglévő és frissen szerzett tudásukat, és az egyéni képességek és tehetségek figyelembevételével alakítják az egyes munkafolyamatok elvégzését. A projekt-orientált tanítás tehát integratív jellegű és interdiszciplináris.

A projekt produktuma lehet egy tárgy, egy modell, írásmű, plakát, kiállítás, előadás, játék, rendezvény vagy kirándulás.

III. A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY OKTATÁSI PROGRAMJA

Bevezető

1. Alapelv

Iskolánk nevelési – oktatási célja a kulcskompetenciák fejlesztésével valósítja meg, hogy iskolánk olyan tudásanyagot közvetítsen és olyan képességeket fejlesszen, melynek birtokában képes lehet, mint az unió polgára egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

1.1 Iskolánk képzési szerkezete

A kifutó szakiskola, a szakközépiskola és a szakgimnázium az illetékes minisztérium által kiadott szakmai és vizsgakövetelményeket és kiadott kerettanterveket használja.
Felmenő rendszerben 2020/2021-es tanévtől a szakképző iskola, technikum és a szakiskola a képzési kimeneti követelményeket és a kiadott programterveket használja A közismereti képzés alapvetően egységes kerettanterv alapján történik, de az ágazati alapoktatást a szakirányú oktatás követi a szakképzési irányok alapján, ezért az egyes tantárgyak óraszáma eltérő, igazodik az egyes szakképzési ágazatokhoz.
A részletes tananyagtartalom a képzési programban található.

Kifutó képzések

Szakgimnázium

OKJ szám	**Szakképesítés neve**	**Szakma-csoport**	**Ágazati besorolás**	**Évf. száma**	**Évfolyamok jelölése**
54 841 11	Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző	17	XL	5	5/13

OKJ szám	**Szakképesítés neve**	Szakma-csoport	Ágazati besorolás	Évf. száma	Évfolyamok jelölése
54 140 02	Pedagógiai és családsegítő munkatárs	3	IV.	2	2/14

Szakközépiskola

OKJ szám	**Szakképesítés neve**	**Szakma-csoport**	**Ágazati besorolás**	**Évf. száma**	**Évfolyamok jelölése**
34 582 04	Festő, mázoló, tapétázó	10	XVII.	3	2/10,3/11, 4/12,5/13
34 762 04	Szociális gondozó és ápoló	2	III.	3	2/10, 3/11, 4/12, 5/13

Érettségire felkészítő

Az iskola felkészíti a szakmai képesítéssel rendelkező tanulót az érettségi vizsgára

Érettségire felkészítő	évfolyam jelölése: 2/13	Munkarend: esti, levelező

Felmenő képzések 2020/2021 tanévtől

A szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény és végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet alapján.
Iskolánkban közismereti és szakirányú oktatás folyik. A közismereti oktatást a közismereti kerettanterv határozza meg. A közismereti kerettanterv alkalmazása során az ágazati alapvizsga követelményeire tekintettel a közismereti tantárgyak témaköreit, tartalmát és óraszámait – az Nkt. és a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet tartalmazza.
Iskolánkban a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint. Az ágazati alapoktatást a szakképző intézményben kell megszervezni. Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul.
Az ágazati alapoktatást

- *a technikum* kilencedik és tizedik évfolyamán
- *a szakképző* iskola kilencedik évfolyamán,
- *érettségi végzettséggel* kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A szakirányú oktatás célja, hogy a tanuló számára biztosítsa a szakma keretében ellátandó munkatevékenységekhez szükséges ismeretek és készségek elsajátítását, képessé tegye azok gyakorlatban történő alkalmazására és a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakmai vizsgára felkészítse.

Technikum

A technikum szakoktatási tevékenysége:

- az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára és a szakmai vizsgára felkészítő, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő, illetve
- érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára felkészítő, a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van.
- technikum kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is folytathat. Az ilyen felkészítésnek két évfolyama van, és az a nappali rendszerben nem szervezhető meg.

Szakma azonosító száma	Ágazat	Szakma		Szakmai oktatás időtartama	Évf. jelölése
		Megnevezése	Szakmairánya		
5 1041 15 06	Közlekedés és szállítmányozás	Logisztikai technikus	Logisztika és szállítmányozás	2	9-13. 1/13, 2/14;
5 0923 22 04	Szociális	Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens	-	2	I/13; 2/14
5 0923 22 06	Szociális	Szociális és rehabilitációs szakgondozó	-	2	I/13; 2/14

Szakképző iskola

Szakképző iskola szakoktatási tevékenysége:
A szakképző iskolának:

- az adott szakma megszerzéséhez szükséges közismereti oktatást és szakmai oktatást magában foglaló, illetve
- érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára felkészítő, a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van.

Szakma azonosító száma	Ágazat	Szakképesítés		Szakmai oktatás időtartama	Évfolyam jelölése
		Megnevezése	Szakma-iránya		
4 0732 06 08	Építőipar	Kőműves	-	3	1/9; 2/10; 3/11;
4 0732 06 05	Építőipar	Festő, mázoló, tapétázó	-	3	1/9; 2/10; 3/11;
4 0732 06 11	Építőipar	Szárazépítő	-	3	1/9; 2/10; 3/11;
4 0723 16 03	Kreatív	Divatszabó	Női szabó	3	1/9;2/10;3/11
4 0923 22 03	Szociális	Szociális ápoló és gondozó	-	3	1/9, 2/10, 3/11

Szakiskola

A szakiskola a többi tanulóval együtt sajátos nevelési igénye miatt együtt haladásra képtelen tanulókat készíti fel szakmai vizsgára és nyújt részükre a munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges ismereteket, az évfolyamok száma a speciális kerettanterv szerint meghatározott az alábbi Szakmajegyzékben meghatározott szakmához kapcsolódó <u>részszakma</u> körében.
A szakma megszerzéséhez szükséges kompetenciák tekintetében történő orientációs fejlesztést a 9/E évfolyamon folytatjuk.

Szakma azonosító száma	Ágazat	Szakma		Szakmai oktatás időtartama	Évfolyam jelölése	SNI típusa
		Megnevezése	**<u>Részszakma</u>**			
4 0722 08 01	Fa- és bútoripar	Asztalos	**Asztalosipari szerelő**	3	9/E; 9; 10	st (tanulásban akadályozott)
4 0732 06 05	Éptőipar	Festő,	**Szobafestő**	3	9/E; 9;	st

		mázoló, tapétázó			10	(tanulásban akadályozott)
4 0723 16 03	Kreatív	Divatszabó	**Textiltermék összeállító**	3	9/E; 9; 10	st (tanulásban akadályozott)
4 1013 23 05	Turizmus-vendéglátás	Szakács	**Szakácssegéd**	3	9/E; 9; 10	st (tanulásban akadályozott)

2. Kulcskompetenciák

A tanulás kompetenciái
A tanuló a 9-10. évfolyam végére képes figyelmét összpontosítva kitartóan, önállóan tanulni, saját tanulását megszervezni. A tanuláshoz való hozzáállása pozitív. Képes motivációja folyamatos fenntartására, felismeri képességeinek, készségeinek erős és gyenge pontjait, munkáját tárgyilagosan értékeli. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, támogatást kérjen. A tanuló megtanulja saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Ismeri és érti saját tanulási stratégiáit, felismeri szükségleteit és lehetőségeit. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
A tanuló hétköznapi kommunikációs helyzetekben alkalmazza a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit. Beszélgetés, vita során képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megosztására, megvédésére vagy korrekciójára. Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő szövegeket. Szabatosan használja a választott szakmacsoport tanult szakszókincsét. Mérlegelő módon vesz részt az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Képes szövegalkotásra a társadalmi (közösségi) élet legfontosabb területein a papíralapú és az elektronikus műfajokban. Törekszik a normakövető helyesírásra, képes az önálló kézikönyvhasználatra. Képes egyes nem verbális természetű információk verbális leírására, értelmezésére.
Valós élethelyzetekben is tudja használni a tanult idegen nyelvet a produktív készségek (írás és beszéd) alkalmazásával is. Megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

A digitális kompetenciák
A tanuló egyre motiváltabbá válik az IKT-eszközök használatában. A tanuló képes a számítógép használatára, lehetőségeinek önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Gyakorlottan kapcsolódik be az információmegosztásba, képes részt venni az érdeklődési körének, választott szakterületének megfelelő együttműködő hálózatokban. Felismeri és ki is használja az IKT nyújtotta lehetőségeket a feladatok, problémák megoldásában saját szakterületén. A tanulóban kialakul az IKT alkalmazásának adekvát magatartása, elfogadja a kommunikáció és az információfelhasználás etikai elveit. Felismeri az IKT interaktív használatából adódó esélyeket, tudatosan törekszik ezek mérséklésére.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. Felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. Képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. Kialakul az absztrakciós, analizáló és szintetizáló képessége. A tanuló mérlegelő gondolkodásának fejlesztése többek között a feladatok megoldása során kapott eredmények elemzésén és értékelésén keresztül történik.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanuló képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt. Önként vállal feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez és Európához való tartozás tudata.

A tanulmányok végére képes helyes döntéseket hozni, illetve segítséget elfogadni konfliktushelyzetekben. Képes a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére. Törekszik a személyes előítéletek leküzdésére, képes a kompromisszumra.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával.

Felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosul benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Nyitott műalkotások befogadására, életkorának megfelelő szintű értelmezésére.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanuló ismert élethelyzetekben egyre inkább képes mérlegelni, önálló döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Terveket készít céljai megvalósításához és – esetenként segítséggel – meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. A tanuló felismeri, hogy a munkavégzés az egyén, a család és a társadalom létfenntartását biztosítja; belátja, hogy a munka sokszor küzdelmekkel jár, ugyanakkor személyiségépítő, társadalmi összetartozást is erősítő tevékenység. Tudatosan készül a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére. A tanuló képes csoportos munkavégzésben részt venni, a közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során képes a munka megtervezésére és irányítására, társai vezetésére. Együttműködik társaival, képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására. Vannak elképzelései az egyén társadalmi-gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban. Nyitott a gazdaság működéséhez, az egyén gazdasági szerepéhez (pl. vállalkozás) kapcsolódó témák iránt, egyre reálisabb elképzelései vannak saját jövőjét illetően. Nyitott és érdeklődő a mindennapi életét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt.

3. Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.
Az SNI és BTM tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a többi tanulóval együtt történő – integrált – oktatásuk. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

Az SNI és BTM tanulók nevelés-oktatása során a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. Az SNI és BTM tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. Az SNI tanulók számára szükséges többletszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés. A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékossági területre vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve (32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. melléklete tartalmazza.
A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **<u>nevelési területek fejlesztése</u>** áll pedagógiai munkánk középpontjában

- Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést
- Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál
- Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
- Tanulásirányítás – önálló tanulásra való nevelés

- Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
- Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
- Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
- Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

4. A Helyi tanterv alapjául szolgáló kerettantervek, kifutó rendszerű képzések (bevezetve2016. 09. 01-től) Szakgimnázium

A szakgimnáziumnak négy középiskolai és az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott számú szakképzési évfolyama van. A 9–12. évfolyamokon az általános műveltséget megalapozó közismereti, valamint szakmai elméleti és szakmai gyakorlati oktatás folyik. A tanulók az érettségi bizonyítvány, valamint a középfokú szakképesítés megszerzése mellett felkészülnek a szakirányú felsőfokú továbbtanulásra vagy a szakirányú munkába állásra. A közismereti képzés alapvetően egységes kerettanterv alapján történik, de a szakképzési irányok alapján egyes tantárgyak óraszáma eltérő, ezért arra az illetékes ágazatra vonatkozó tantárgyi struktúra vonatkozik. A helyi tantervünkben a tantárgyak kötelező óraszámát a szakmabesorolásnak megfelelő változat alapján határoztuk meg.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

A szakgimnáziumban a közismereti és a szakmai előkészítő, valamint szakképző oktatás óraszámai a következők:

	közismereti óraszám		**szakmai óraszám**		**összes óraszám**		**hetek száma**
	heti	***éves***	***heti***	***éves***	***heti***	***éves***	
9. évfolyam	24	864	11	396	35	1260	36
10. évfolyam	24	864	12	432	36	1296	36
11. évfolyam	25	900	10	360	35	1260	36
12. évfolyam	25	775	10	320	35	1085	31
13. szakképző évfolyam	4	124	31	961	35	1085	31

Óraháló a Közlekedés, szállítmányozás és logisztika XL. ágazat esetében az 54 841 11 Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző OKJ képzés esetén és Építőipar XVI., ágazat esetén az 54 582 03 Magasépítő technikus OKJ képzés esetén.

Tantárgyak	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**	**9–12. óraszám összesen**	**13. évf.**	**13. évf. óraszám összesen**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	*556*	–	–

Idegen nyelvek (angol/német)	4	4	4	4	*556*	4	124
Matematika	3	3	3	3	*417*	–	–
Történelem	2	2	3	3	*345*	–	–
Etika	–	–	–	1	*31*	–	–
Informatika	2	2			*144*	–	–
Művészetek*	–	–	1	–	*36*	–	–
Testnevelés	5	5	5	5	*695*	–	–
Osztályfőnöki	1	1	1	1	*139*	–	–
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	*108*	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-	2	2	2	*206*	-	-
Érettségi felkészítésre földrajz			1	1	*67*	–	–
Érettségi felkészítésre informatika			1	1	*67*	–	–
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	*36*	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	*(1045+453)* *1498*	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3		–	–
SNI egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás (nagyothalló esetén)	4 (10)	4 (11)	5 (12)	5 (12)		5 (12)	
Rendelkezésre álló órakeret / hét	35	36	35	35		35	
Mindösszesen	***39***	***40***	***40***	***40***		***40***	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	**1260**	**1296**	**1260**	**1085**	***4901***	**1085**	**1085**

* A négy művészeti tárgy közül a Mozgóképkultúra és médiaismeret kerettantervet választotta a Művészetek órakeretre.

Iskolánk a miniszter által kiadott 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról a „9. melléklet a szakgimnáziumra készített kerettantervben szereplő tantárgyak szerint tanít Közlekedés, szállítmányozás és logisztika XL ágazatban és Építőipar XVI ágazatban.

5. A választott szakközépiskolai (9-13.) kerettanterv megnevezése 2016. 09. 01-től kifutó jelleggel

Iskolánk a miniszter által kiadott 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról a „10. melléklet a szakközépiskolák 9-13. évfolyamára készített kerettantervben szereplő tantárgyak szerint tanít valamennyi szakmacsoportban.

5.1. A közismereti képzés heti óraszámai a 9-11. évfolyamon

A közismereti és szakmai órák aránya

Területek		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismeret	Kötött órák	15 óra	9 óra	6 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	3 óra	2 óra	3,5 óra
	Összesen	*18 óra*	*11 óra*	*9,5 óra*
Szakmai elmélet és gyakorlat	Kötött órák	14,5 óra	23 óra	23 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	2,5 óra	2 óra	2,5 óra
	Összesen	*17 óra*	*25 óra*	*25,5 óra*
SNI egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás (nagyothalló esetén)		4 (10)	4 (11)	5 (12)
Heti összes óraszám		***35 óra***	***36 óra***	***35 óra***
Heti mindösszesen óraszám:		**39**	**40**	**40**

A közismereti órák eloszlása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar – Kommunikáció	2 óra	1 óra	1 óra
Idegen nyelv	2 óra	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	1 óra	1 óra
Társadalomismeret	2 óra	1 óra	–
Természetismeret	3 óra	–	–
Testnevelés*	3 óra	3 óra	2 óra***
Informatika	-	1 óra	1 óra
Önismeret és viselkedéskultúra	1 óra		1 óra
Tanulásmódszertan	1 óra		0,5 óra
Konfliktuskezelés	1 óra	1 óra	-

Osztályközösség-építő Program	1 óra	1 óra	1 óra
*Szabad órakeret***	*1 +2 óra*	*2 óra*	*1,5 +3 óra*
Összesen:	**18 óra**	**11 óra**	**9,5 óra**

* Az Nkt. értelmében az iskoláknak az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelés óra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek.

** Szabad órakeret felhasználásáról az iskola dönt, így például az informatika oktatását is beemelheti a helyi tantervébe (ehhez a kerettanterv külön informatika tantárgyi kerettantervet is ajánl.)

*** A szakközépiskola 11. évfolyamán a szakgimnázium számára készült testnevelés és sport kerettanterv 11-12. évfolyamának tartalmából lehet választani, a rendelkezésre álló óraszámoknak megfelelően. (Ez nem érvényes a három órásra tervezett testnevelés és sport kerettantervre, amely már csak három évfolyamra [9–11.] készült.)

5.2. A közismereti képzés érettségi vizsgára felkészítő (12-13.) évfolyamokon

Tantárgyak és óraszámok

A közismereti képzés érettségi vizsgára felkészítő (12-13.) évfolyamokon

Tantárgyak és óraszámok

Évfolyam/ Tantárgyak	**12. Nappali munkarend**	**13. Nappali munkarend**	**12. Esti munkarend**	**13. Esti munkarend**	**12. Levelező munkarend**	**13. Levelező munkarend**
Magyar nyelv és irodalom	6	6	3	3	0,6	0,6
Idegen nyelv	6	6 +1	3 +1	3 +1	0,6 +0,2	0,6 +0,2
Matematika	6	6 +1	3	3	0,6 +0,1	0,6 +0,2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4	5	3	3	0,6	0,6
Természetismeret	2		1		0,2	
Informatika	2 +1	2 +1	1 +2	1 +2	0,2 +0,2	0,2 +0,2
Földrajz	+2	+2	+1	+2	0,2	0,3
Testnevelés és sport	5	5	–	–	-	-
Osztályközösség-építő program	1	1				
Szabadon tervezhető órakeret	3	5	4	5	0,7	0,9
SNI egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai	5 (12)	5 (12)	-	-		

foglalkozás (nagyothalló esetén)						
Összesen (közműveltségi óraszámok)	**35**	**36**	**18**	**18**	**3,5**	**3,6**
Mindösszesen óraszámok	**40**	**41**	**18**	**18**	**3,5**	**3,6**

5.3. Választott szakiskolai kerettanterv helyi tantervi adaptációja 2016. 09. 01-től kifutó rendszerben

Iskolánk a miniszter által kiadott, A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 11. melléklete alapján készítette helyi tantervét, amelyet a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára adtak ki.

A szakiskolai képzés szerkezete

5.3.1. Az enyhén értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott) tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskolai képzés szerkezete

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola egy kötelező 9/E jelű előkészítő évfolyamból, és arra épülő két évfolyamos (9-10. évfolyam) OKJ szerinti részszakképesítés oktatását, vagy négy évfolyamos (9-12. évfolyamos) OKJ szerinti szakképesítés oktatását célul kitűző szakaszból épül fel.

A) Képzés szerkezete OKJ szerinti részszakképesítés oktatásához

		előkészítő 9/E évfolyam heti óraszám (36 hét)	9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret					
	Kötött órák	31,5	10,5	-	11,5
	Szabadon felhasználható órakeret (Személyiségfejlesztés)	3,5	1,5	-	1,5
	-Tanulásmódszertan	1	0,5		0,5
	- Önismeret és viselkedéskultúra	1	0,5		0,5
	- Konfliktuskezelés	1	0,5		0,5
	- Természetismeret	0,5			
	Összesen	*35*	*12*	-	*13*
Szakmai elmélet és gyakorlat					
	Kötött órák	-	21	70	21
	Szabadon felhasználható órakeret	-	2	-	2
	Összesen	-	*23*	*70*	*23*

Mindösszesen (teljes képzés ideje)	***heti: 35***	***heti: 35***	-	***heti: 36***

(A részszakképesítés oktatására fordítható idő összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

B) Képzés szerkezete OKJ szerinti szakképesítés oktatásához

		9/E évf. (36 hét)	9. évf. (36 hét)	gyak.* (2 hét)	10. évf. (35 hét)	gyak.* (3 hét)	11. évf. (36 hét)	gyak.* (3 hét)	12. évf. (32 hét)
Közismeret									
	Kötött órák	31,5	10,5	-	11,5	-	10,5	-	10,5
	Szabadon felhasználható órakeret (9-10.) 3,5 óra**	3,5	1,75**	-	1,75**	-	1,5	-	1,5
	-Tanulásmódszertan	1	0,5		0,5		-		-
	- Önismeret és viselkedéskultúra	1	0,75		0,75		-		-
	- Konfliktuskezelés	1	0,5		0,5		-		-
	- Természetismeret	0,5							
	- Idegen nyelv	-	-		-		1		1
	- Informatika		-		-		0,5		0,5
	Összesen	*35*	*12,5*	-	*13*	-	*12*	-	*12*
Szakmai elmélet és gyakorlat									
	Kötött órák	-	21	70	21	105	21	105	21
	Szabadon felhasználható órakeret	-	1,5	-	2	-	2	-	2
	Összesen	-	*22,5*	*70*	*23*	*105*	*23*	*105*	*23*
Mindösszesen (teljes képzés ideje)		***heti: 35***	***heti: 35***		***heti: 36***		***heti: 35***		***heti: 35***

*Összefüggő nyári gyakorlat

(A szakképesítés oktatására fordítható idő összesen: 3482 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

Célok és feladatok

5.3.2. A szakiskola kötelező előkészítő évfolyama – az előzetes tudások megerősítése és tovább építése, alkalmazása, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása kerül a középpontba. Megvalósul a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása, a szakmatanuláshoz, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése.

Biztosítjuk az enyhén értelmi fogyatékos, alapfokú iskolai tanulmányaikat befejezett tanulók általános tudásának elmélyítését, illetve szinten tartását, a közismereti órákon a szociális kompetenciák fejlesztését, a személyes jártasságnak, a problémákkal való megbirkózás képességének erősítését célzó tanulási környezetet, a tevékenységközpontú tanulásszervezést.

Elmélyítjük, kiegészítjük az alapfokú iskolában megszerzett általános műveltséget, feltárjuk és segítjük az épen maradt részképességeket, támogatjuk az érdeklődés és tehetség alapján

kialakuló tanulói tevékenységeket.
Az integrált természetismeret tantárgy keretében- amelyre még + 0,5 órakeretet biztosítunk - a kompetenciák fejlesztésében megkülönböztetett figyelmet fordítunk a személyes, a szociális, a kommunikációs és az életvezetési kompetenciákra; és minden tananyagtartalmat a gyakorlati életben előforduló problémák, helyzetek megoldásához kapcsolunk.
Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknak is fel kell készülniük a munkavállalásra, a változások kezelésére és a későbbi tanulásra is. Kompetenciákkal a társadalmi integráció, az önálló életvezetés és a felnőttkori munkaerő-piaci helytállás érdekében nekik is rendelkezniük kell. A valamiben kompetens fiatal tudja, hogy adott esetben mit kell tennie; tudása van róla, képes megtenni; kialakult a megfelelő képessége, és meg is akarja tenni, mert megfelelő attitűddel rendelkezik.

Tantárgyak és óraszámok

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	180
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	72
Matematika	Matematika	5	180
Ember és társadalom	Erkölcstan	1	36
	Állampolgári ismeretek	1	36
Ember a természetben	Természetismeret	2,5+0,5	90+18
Művészetek	Műszaki rajz, vizuális nevelés	2	72
Informatika	Informatika	2	72
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Pályaorientáció	1	36
	Szakmai alapozó ismeretek	4	144
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	180
	Osztályfőnöki óra	1	36
Összesen		**31,5**	**1134**
Szabadon tervezhető		**3,5**	**126**
Személyiségfejlesztés	Tanulásmódszertan	1	36
	Önismeret és viselkedéskultúra	1	36
	Konfliktuskezelés	1	36
Mindösszesen		**35**	**1260**

Az adaptív oktatás jellemzőit pedagógusaink ismerik és alkalmazzák, az oktatási folyamatban a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül.

Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a *tanulói sajátosságok* – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén , helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és *a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák:* a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka.
A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni lehetőségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.
A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában (az együttnevelésre vonatkozóan is), a fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, továbbá az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többletszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.
Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az *egyik* a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A *másik* a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.
A habilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás. Szolgálja a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök tervezését, megelőzheti a további – másodlagos – tünetek megjelenését. Lehetőséget ad a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez
Az értékelés alapelvei

- Az egyénre fókuszáló értékelés a tanuló önmagához mért fejlődésére irányuljon.
- Személyre szóló, fejlesztő, támogató értékelés valósuljon meg, amely a pedagógus számára is kijelöli a további tennivalókat az oktatási folyamatban.
- A fejlesztő értékelés az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató értékelés.
- Reális alapokra épülő kvalitatív és kritériumorientált értékelés valósuljon meg, amely fejlesztően hat a tanulók önértékelésére.
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása szükséges.
- Az értékelés akkor tölti be szerepét a fejlesztési folyamatban, ha rendelkezésre állnak megfelelő mérőeszközök és ezeket alkalmazza is a pedagógus.
- A rendszeres és megfelelő időben történő értékelés hatékonysága felerősödik.

Az önbizalomhiánnyal küzdő enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára ideális tanítási-tanulási környezetet teremt a támogató érzelmi klímában megnyilvánuló reflektív tanári magatartás.
Ehhez a fogyatékossági típushoz tartozó gyerekek sajátosság-együttese széles spektrumú. Csatlakozó problémáikat, nem múló tanulási nehézségeiket szakértői véleményben követheti nyomon a pedagógus. Közös sajátosságuk az értelmi funkciók elsődleges sérülése, a megismerő funkciók gyengesége. Valamennyi enyhén értelmi fogyatékos tanulónál általánosan megállapítható a téri orientáció, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a beszéd- és kommunikációs képesség, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérő mértékű zavara.
A szakiskolai képzés számára elvárás, hogy fokozza toleranciakészségét a nagyobb mértékű egyéni alkalmazkodás és esélykiegyenlítő korrekciós nevelési hatások biztosításával. Ezért az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai nevelésében az egyéni egészségügyi habilitációs rehabilitációs fejlesztő foglalkozások mellett valamennyi tanóra az egyéni fejlődési tervek korrekciós céljaival összhangban járul hozzá a tanulók fejlesztéséhez. Ez az igény a pedagógus tanórai felkészülését is befolyásolja, hiszen több szempontot egyeztetve kell terveznie a tanulók és a saját tanórai tevékenységét.

A pedagógusok számára javasolt tanítási módszerek:

- Tanítsuk meg tanulni a gyerekeket! Tanítsuk meg a tanuláshoz szükséges módszereket, pl. információszerzés, adatgyűjtés, lejegyzés, a fontos részek kiemelése, szavak aláhúzása, műveleti sorrend, kérdésfeltevés, ellenőrzés, vázlat készítése – ezzel eszközt adunk a tanuláshoz.
- Figyelemfejlesztő játékokat, gyakorlatokat, feladatokat végeztessünk napi rendszerességgel!
- Memorizálással lassan, de biztosan fejleszthető a memória! Tananyaghoz kapcsolódva vagy szabadidős programok, játék kapcsán fejlesszük az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek emlékezetét!
- Legyen stratégiájuk a tanuláshoz! Tanítsuk meg, hogy a rövid távú memóriából hogyan juttathatják a hosszú távú memóriába az új ismereteket: ismételgetéssel, az új elemet a régiek közé illesztve kontextus kereséssel – tanultam-e már hasonlót? Ez a technika a régi és az új ismereteket puzzle-játékszerűen rendezi össze: a meglevő részletek segítenek az illeszkedési pontok felismerésében.
- Készítsenek a gyerekek gondolattérképet, ennek kulcsszavai is segítik a későbbiekben a felidézést!
- A szemléltetést gondosan tervezzük! Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára részletes magyarázattal maradandó élményt, tudást nyújt.
- A motiváció biztosítása minden tanuló számára fontos, a figyelemzavarral küzdő tanulónak különösen. A motiváció kísérje végig a tanítási folyamatot – nem csak az óra elején van funkciója! Adjuk meg a feladatválasztás lehetőségét! A motiváció fenntartásában – mivel sikerre vezeti a tanulót – segítőnk a fejlesztő értékelés is.
- Igyekezzünk megismerni tanulóinkat, beszélgessünk tanítványainkkal, hallgassuk őket érdeklődéssel!
- Csak biztos tudásra építhetünk. A lemaradók felzárkóztatására szánjunk időt!
- Tanítsunk a tanulóknak kooperatív technikákat! Szervezzünk csoportmunkát, ha rendszeresen dolgoznak együtt a tanulók, felszabadultan, hatékonyan fognak közösen tevékenykedni.
- A közvetlen tanulói tevékenykedés megvalósulására szervezzünk a tantárgyhoz, témához illeszkedő sok játékot, modellezést, tevékenységet, szerepjátékot. Így a tanulók közvetlen aktivitás révén tesznek szert tudásra.

– Teremtsünk minél több tantermen, iskolán kívüli, élményszámba menő tanulási programot!

5.3.3. Rész szakképesítés oktatása a 9-10. évfolyamon

A szakiskolai iskolai oktatás felkészíti a tanulókat az egész életen át tartó tanulásra, a munkaerőpiacon való eredményes részvételre, a sikeres munkaerő-piaci és társadalmi integrációra.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók közismereti oktatásának a szakiskolai képzésben kiemelt célja *támogatni* a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítását és a sikeres szakmai vizsgára való felkészülést, *gyakorlási-kipróbálási lehetőséget adni* a társadalmi beilleszkedés, az önálló életvezetési technikák, a társadalmi cselekvőképesség, a személyiségstruktúra megszilárdítására.

A szakiskolai képzés gyakorlási-kipróbálási lehetőséget teremt a társadalmi normáknak megfelelő életmód, életvitel szervezéséhez, vezetéséhez. Támogatja a személyiség komplex, harmonikus fejlődését, az önismeret, az önbizalom és a megfelelő önértékelés megerősödését, segíti a kognitív funkciók, az érzékelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás további fejlődését, teret enged a helyes és kívánatos társas kapcsolatok, viselkedési normák, szociális interakciók gyakorlásának.

A 9–10. évfolyamon jellemzően fejlesztendő kulcskompetenciák meghatározhatóak, azonban egyénenként eltérő összetevők fejlesztésére helyeződik a hangsúly – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében ez különösen jellemző. Ezért a szakértői bizottságok és a gyógypedagógusok képességekre, részképességekre vonatkozó vizsgálati eredményeire is támaszkodva differenciált, egyénre szabott programokon keresztül érhető el a tanulási képesség egyénileg különböző szintre fejlesztése.

Műveltségi terület	**Tantárgy neve**	**9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)**	**2 tanéves óraszám**
Magyar nyelv és irodalom	**Magyar nyelv és irodalom**	1	71
Matematika	**Matematika**	2	142
Ember és társadalom	**Erkölcstan**	1	71
Informatika	**Informatika**	1	71
Testnevelés és sport	**Testnevelés és sport**	5	355
	Osztályfőnöki óra	1	71
Közismeret összesen		**11**	**864**
További szabad közismereti időkeret		**1,5**	**108**
Tanulásmódszertan		0,5	35,5
Önismeret és viselkedéskultúra		0,5	35,5
Konfliktuskezelés		0,5	35,5
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	1491
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)		2	142
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, 10. évfolyamon 35 héttel számolunk.

5.3.4. Rész szakképesítés oktatása a 9-12. évfolyamon
Tantárgyak és óraszámok

A 9. évfolyamot megelőzi az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező előkészítő évfolyama.)

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évf. (átlag heti óraszám)	2 tanéves óraszám	11–12. évf. (átlag heti óraszám)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	**Magyar nyelv és irodalom**	1	72	1	68
Idegen nyelv	**Idegen nyelv**	1	72	1+1	68+68
Matematika	**Matematika**	1	72	1	68
Ember és társadalom	**Erkölcstan**	1	72	1	68
Informatika	**Informatika**	1	72	0,5+0,5	34+34
Testnevelés és sport	**Testnevelés és sport**	5	360	5	340
	Osztályfőnöki	1	72	1	68
Közismeret összesen		**11**	**792**	**10,5**	**714**
További szabad közismereti időkeret		**1,75***	**126**	**1,5**	**102**
Tanulásmódszertan		*0,5*	*36*		
Önismeret és viselkedéskultúra		*0,75*	*54*		
Konfliktuskezelés		*0,5*	*36*		
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		*21*	*1512*	*21*	*1428*
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)		*1,75***	*126*	*2*	*136*
Összefüggő szakmai gyakorlat			*70+105*		*105*

* 9. évfolyamon 2 óra, 10. évfolyamon 1,5 óra szabad időkeret áll rendelkezésre.
**9. évfolyamon 1,5, 10. évfolyamon 2 óra szabad időkeret áll rendelkezésre szakmai órákra.

Az éves óraszám megadásánál 9-11. évfolyamon 36 héttel, az utolsó 12. évfolyamon 32 héttel számolunk.

6. A kifutó rendszerben a választott kerettanterv által meghatározott kötelező óraszámai feletti kötelező tanórai foglalkozások, kötelezően választandó, vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése és óraszáma

6.1. A választott kerettanterv óraszámai feletti kötelező tanórai foglalkozások a 4+1 évfolyamos ágazati kifutó szakközépiskolai és szakgimnáziumi képzésben:

Tantárgyak	Évfolyamok				
	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.	13.évf.
Informatika	1	2	2	2	
Önismeret és viselkedéskultúra	1				
Vállalkozási ismeretek	2	2	2	2	
Szakmai tárgyak:					
Szakmai elmélet*	5	6	7	10	31

Szakmai gyakorlatok**					
Szabad órakeret	1	1	1	1	3

** Ennek részletezése a szakmai programban történik*
*** Ennek részletezése a szakmai programban történik*

Megjegyzés: minden ágazatban a 9-12. évfolyamon (két évfolyamos szakképzésben a 13. azaz az első évfolyam tartalma, 4+1 évfolyamos képzésben az első négy évfolyamra, azaz a 9-12. középiskolai évfolyamokra előírt tartalom)

Az 5/13. évfolyamon tanított tananyag megegyezik a 2 évfolyamos szakközépiskolai szakképzés 14. évfolyamának tananyagával.

6.2. Szakgimnáziumi óraterv (kötelező és szabadon választható órákkal 2016. 09. 01-től

6.2.1. Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció szakmacsoport (17)

54 841 11 Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző OKJ képzés a Közlekedés, szállítmányozás és logisztika XL. ágazathoz

Heti óraszám nappali		**1/9.**		**2/10.**			**3/11.**			**4/12.**		**5/13.**	
		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám	
		e	gy	e	gy		e	gy		e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	**8**	**3**	**8,5**	**3,5**	**140**	**7,5**	**2,5**	**140**	**4**	**6**	**20,5**	**10,5**
	Összesen	**11**		**12**			**10**			**10**		**31**	
11499-12 Foglalkoztatás II.	**Foglalkoztatás II.**											**0,5**	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	**Foglalkoztatás I.**											**2**	
11504-16 Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	**Gazdasági és jogi alapismeretek**	**1**											
	Ügyviteli gyakorlatok		**0,5**										
	Általános statisztika						**0,5**						
	Pénzügyi alapismeretek			**1**									
	Adózási alapismeretek			**0,5**									
	Számviteli alapismeretek						**1**						
11506-16 Vállalkozásfinanszírozási és adózási feladatok	**Vállalkozásfinanszírozás**						**1**						
	Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat										**1**		
	Adózás						**1**						

	Elektronikus adóbevallás gyakorlata										**1,5**		
10147-12 Gazdálkodási feladatok ellátása	**Gazdálkodási ismeretek**			**1**									
10156-12 Jogi-. adójogi feladatok ellátása	**Jogi-, adójogi szabályozás keretei**						**1**						
	Jogi-, adójogi gyakorlat							**0,5**					
10160-12 Vámtarifa feladatok és áruosztályozás	**Vámtarifa és áruosztályozás**									**1**			
	Áruosztályozás gyakorlata										**0,5**		
10159-12 Vámjogi feladatok ellátása	**Vámjogi szabályozás**									**1**			
	Vámjogi gyakorlat										**1**		
10496-16 Közlekedés-szállítási alapok	**Közlekedési alapfogalmak**	**3**											
	Közlekedés technikája			**4**									
	Közlekedés üzemvitel gyakorlat				**1,5**								
10501-16 Szállítmányozási ügyintézői feladatok	**Általános szállítmányozási ismeretek**											**4**	
	Ágazati szállítmányozási ismeretek											**7**	
	Szállítmányozás gyakorlat												**5**
10036-16 Logisztikai ügyintézői feladatokmodul11	**Logisztika**											**7**	
	Logisztikai tervezés gyakorlat												**5,5**
10036-16 A raktáros feladatai	**A raktározási folyamatok**	**3**											
	Speciális áruk raktározása	**1**											
	Raktározás gyakorlat		**2,5**										
11781-16 A raktárvezető feladatai	**A raktározás szerepe az ellátási láncban**			**1**									
	Raktár működtetése és mutatószámai			**1**									
	Raktárvezetés gyakorlat				**2**								
10070-12 Munkahelyi	**Kommunikáció alapjai**						**3**						

kommunikáció	**Üzleti kommunikáció gyakorlat**							**2**					
10651-12 Vezetési, jogi, gazdasági, marketing ismeretek	**Vezetési, jogi, gazdasági, marketing elméleti ismeretek**									**2**			
	Marketing gyakorlat										**1**		
	Vezetés, szervezés gyakorlat										**1**		

6.3. Szakközépiskolai óraterv (kötelező és szabadon választható órákkal 2016. 09. 01-től

6.3.1. Építőipar szakmacsoport (9)

34 582 04 Festő, mázoló, tapétázó OKJ képzés az Építőipar XIV. ágazathoz

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság Munkahelyi egészségfejlesztés	0,5 0,5							
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II. Foglalkoztatás II.							0,5 0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2	
10101-12 Építőipari közös tevékenység	Építőipari alapismeretek	1			2			0,5	
	Építőipari alapismeretek gyakorlat Épületszerkezeti ismeretek		1 1						
10104-12 Szobafestő, díszítő munkák	Falfelület festése, díszítése	1			3			2	
	Falfelület festésének, díszítésének gyakorlata Falfelület festése, díszítése		5	140		8 1	140		6
10103-12 Mázolási munkák fa-, fal-, fém és speciális felületeken	Mázolás	1			2			1	
	Mázolási munkák gyakorlata Mázolási munkák gyakorlata		3 1			3			4 1
10105-12 Tapétázási munkák	Tapétázási munkák	1			2			2	
	Tapétázási munkák gyakorlata Tapétázási munkák gyakorlata		1			3 1			5 1
Összes óra		4,5+0,5	10+2		9	14+2		8+0,5	15+2
Összes óra		14,5+2,5		140	23+2		140	23+2,5	

6.3.2.. Szociális szolgáltatások szakmacsoport (2)

34 762 01 Szociális gondozó és ápoló OKJ képzés a Szociális III. ágazathoz

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként nappali

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	**10 +1,5**	**4,5 +1**	**140**	**15,5 +1,5**	**7,5 +0,5**	**140**	**15 +2**	**8 +0,5**
	Összesen	**14,5+2,5**			**23,0+2**			**23+2,5**	
11499-12 Foglalkoztatás II.	**Foglalkoztatás II.**							**0,5**	
11497-12 Foglalkoztatás I.	**Foglalkoztatás I.**							**2**	
10569-16 Gondozási-ápolási alapfeladatok	**Szakmai készségfejlesztés és kommunikációs gyakorlat**		**1,5**			**1,5 +0,5**			**1**
	Szociálpolitikai, jogi és etikai ismeretek	**2,5**			**1,5 +0,5**			**1**	
	Pszichológiai alapismeretek	**2,5 +0,5**			**2**				
	Egészségügyi alapismeretek	**2+1**			**2,5 +0,5**			**1,5**	
	Ápolási, gondozási alapismeretek	**3**			**1**			**1**	
	Megfigyelési és elsősegélynyújtási gyakorlat		**1,5 +1**			**2**		**1**	
10570-16 A szükségletek felmérése	**Társadalomismeret**				**1,5 +0,5**				
	Klinikai ismeretek				**5**				
	Ápolási gyakorlat					**2**			
	Gondozási ismeretek				**2**				
	A gondozási szükségletek felmérésének gyakorlata					**1**			
	Monitorozó gyakorlat		**1,5**			**1**			
10571-16 Sajátos gondozási feladatok	**Szociális munka elmélete**							**3,5**	
	Szociális munka gyakorlata								**1**
	Szociális gondozás							**4,5**	
	Szociális gondozás gyakorlata								**3,5 +0,5**
	Mentálhigiéné							**1**	
	Esetmegbeszélés és szupervízió a gyakorlaton								**1,5**
10572-16 Gondozási-ápolási adminisztráció	**A szociális adminisztráció gyakorlata**							**1**	**1**

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként
esti

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	5 +0,75	2,25 +0,5	70	7,75 +0,75	3,75 +0,25	70	7,5 +1	4 +0,25
	Összesen	7,25+1,25			11,5+1			11,5+1,25	
11499-12 Foglalkoztatás II.	**Foglalkoztatás II.**							0,25	
11497-12 Foglalkoztatás I.	**Foglalkoztatás I.**							1	
10569-16 Gondozási-ápolási alapfeladatok	**Szakmai készségfejlesztés és kommunikációs gyakorlat**		0,75			0,75 +02,5			0,5
	Szociálpolitikai, jogi és etikai ismeretek	1,25			0,75 +0,25			0,5	
	Pszichológiai alapismeretek	1,25 +0,25			1				
	Egészségügyi alapismeretek	1+0,5			1,25 +0,25			0,75	
	Ápolási, gondozási alapismeretek	1,5			0,5			0,5	
	Megfigyelési és elsősegélynyújtási gyakorlat		0,75 +0,5			1		0,5	
10570-16 A szükségletek felmérése	**Társadalomismeret**				0,75 +0,25				
	Klinikai ismeretek				2,5				
	Ápolási gyakorlat					1			
	Gondozási ismeretek				1				
	A gondozási szükségletek felmérésének gyakorlata					0,5			
	Monitorozó gyakorlat		0,75			0,5			
10571-16 Sajátos gondozási feladatok	**Szociális munka elmélete**							1,75	
	Szociális munka gyakorlata								0,5
	Szociális gondozás							2,25	
	Szociális gondozás gyakorlata								1,75 +0,25
	Mentálhigiéné							0,5	
	Esetmegbeszélés és szupervízió a gyakorlaton								0,75
10572-16 Gondozási-ápolási adminisztráció	**A szociális adminisztráció gyakorlata**							0,5	0,5

6.4. Szakgimnázium szakképzési évfolyamokkal esti és levelező munkarendben az 1/13; 2/14. évfolyamon 2016. 09. 01-től

6.3.1. Oktatás szakmacsoport (3)

54 140 02 Pedagógiai- és családsegítő munkatárs OKJ képzés a Pedagógia IV. ágazathoz

			1/13.			2/14.	
			e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	**10 +0,5**	**4,75 +0,25**	**80**	**10**	**5,5**
	Összesen		**14,75 +0,75**			**15,5**	
11499-12 Foglalkoztatás II.	**Foglalkoztatás II.**	fő szakképesítés				0,25	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	**Foglalkoztatás I.**	fő szakképesítés				1	
11464-16 Pedagógiai, pszichológiai feladatok	**Pedagógia**	fő szakképesítés	4,5 +0,5			0,75	
	Pszichológia	fő szakképesítés	4,5			0,75	
	Pedagógiai gyakorlat	fő szakképesítés		3,75 +0,25			5
11688-16 Gondozás és egészségnevelés	**Gondozás és egészségnevelés**	fő szakképesítés	1				
11678-16 Kommunikáció és viselkedéskultúra	**Kommunikáció**	fő szakképesítés		1		0,5	
	Kommunikációs gyakorlat	fő szakképesítés					0,5
111676-16 Családpedagógiai alapismeretek	**Pedagógiai szociológia**	fő szakképesítés				2,5	
	Mentálhigiéné	fő szakképesítés				1,5	
11687-16 Program- és szabadidő-szervezés	**Szabadidő-szervezés**	fő szakképesítés				2,5	
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	**Munkahelyi egészség és biztonság**	fő szakképesítés				0,25	

6.4 Szakiskolai óraterv 2016. 09. 01-től (kötelező és szabadon választható órákkal)

Óraterv az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók 9. E évfolyamára.
A) 9-10. évfolyamos szakképzési óratervek

6.4.1. Ügyvitel szakmacsoport (16)
31 346 02 Számítógépes adatrögzítő OKJ képzés az Ügyvitel XXV. ágazathoz
(az 54 346 01 Irodai asszisztens szakképesítés kerettanterve alapján, a tanulásban akadályozottak (st) számára)
A részszakképesítés képzésének heti és éves szakmai óraszámai:

	előkészítő évfolyam heti óraszám 36 hét	9. évfolyam heti óraszám	9. évfolyam éves óraszám (36 héttel)	10. évfolyam heti óraszám	10. évfolyam éves óraszám (35 héttel)
Közismeret	31,5	10,5	378	11,5	402,5
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	0	**21**	**756+70**	**21**	**735**
Összesen	31,5	31,5	1134+70	32,5	1137,5
8-10% szabad sáv (közismereti rész)	3,5	1,5	54	1,5	52.5
8-10% szabad sáv (szakmai rész)	0	2	72	2	70
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	35	35	1260+70	36	1260

A részszakképesítés oktatására fordítható idő **1703** óra (756+70+735+72+70) nyári összefüggő gyakorlattal és szakmai szabadsávval együtt.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	**Tantárgyak**	**Heti óraszám**				
		9. évfolyam			**10. évfolyam**	
		elméleti	**gyakorlati**	**ögy**	**elméleti**	**gyakorlati**
12082-16 Gépírás és irodai alkalmazások	Gépírás és levelezési gyakorlat		8	70		7+1
	Irodai alkalmazások gyakorlata		5+1			6
12084-16 Üzleti kommunikáció és protokoll	Kommunikáció a titkári munkában	8+1			8+1	
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8+1	13+1		8+1	13+1
Összes heti/ögy óraszám		21+2		70	21+2	

Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

6.4.2. Faipar szakmacsoport (11)

21 543 01 Asztalosipari szerelő OKJ képzés a Faipar XVIII. ágazathoz

(a 34 543 02 Asztalos szakképesítés kerettanterve alapján, a tanulásban akadályozottak (st) számára)

A részszakképesítés képzésének heti és éves szakmai óraszámai:

	előkészítő évfolyam heti óraszám 36 hét	9. évfolyam heti óraszám	9. évfolyam éves óraszám (36 héttel)	10. évfolyam heti óraszám	10. évfolyam éves óraszám (35 héttel)
Közismeret	31,5	10,5	378	11,5	402,5
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	0	**21**	**756+70**	**21**	**735**
Összesen	31,5	31,5	1134+70	32,5	1137,5
8-10% szabad sáv (közismereti rész)	3,5	1,5	54	1,5	52.5
8-10% szabad sáv (szakmai rész)	0	2	72	2	70
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	35	35	1260+70	36	1260

A részszakképesítés oktatására fordítható idő **1703** óra (756+70+735+72+70) nyári összefüggő gyakorlattal és szakmai szabadsávval együtt.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	**Tantárgyak**	**Heti óraszám**				
		9. évfolyam			**10. évfolyam**	
		elméleti	**gyakorlati**	**ögy**	**elméleti**	**gyakorlati**
11371-12 Biztonságos munkavégzés	Biztonságos munkavégzés alapjai	1		70	1	
	Biztonságos munkavégzés gyakorlata		1			1
10224-12 Alapvető tömörfa megmunkálás	Faipari szakmai és gépismeret	3+1			3	
	Faipari szakmai gyakorlat		6+1			6+1
10225-12 Asztalosipari szerelés	Asztalosipari szerelési ismeretek	3			3	
	Asztalosipari szerelési gyakorlat		7			7+1
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		7+1	14+1		7	14+2
Összes heti/ögy óraszám		21+2		70	21+2	

Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

6.4.3. Építőipar szakmacsoport (9)

21 582 01 Szobafestő OKJ képzés a Építőipar XVI. ágazathoz

(a 34 582 04 Festő, mázoló, tapétázó szakképesítés kerettanterve alapján, a tanulásban akadályozottak (st) számára)

A részszakképesítés képzésének heti és éves szakmai óraszámai:

	előkészítő évfolyam heti óraszám 36 hét	9. évfolyam heti óraszám	9. évfolyam éves óraszám (36 héttel)	10. évfolyam heti óraszám	10. évfolyam éves óraszám (35 héttel)
Közismeret	31,5	10,5	378	11,5	402,5
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	0	**21**	**756+70**	**21**	**735**
Összesen	31,5	31,5	1134+70	32,5	1137,5
8-10% szabad sáv (közismereti rész)	3,5	1,5	54	1,5	52.5
8-10% szabad sáv (szakmai rész)	0	2	72	2	70
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	35	35	1260+70	36	1260

A részszakképesítés oktatására fordítható idő **1703** óra (756+70+735+72+70) nyári összefüggő gyakorlattal és szakmai szabadsávval együtt.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	**Tantárgyak**	**Heti óraszám**				
		9. évfolyam			**10. évfolyam**	
		elméleti	**gyakorlati**	**ögy**	**elméleti**	**gyakorlati**
10101-12 Építőipari közös tevékenység	Építőipari alapismeretek	3		70	1	
	Építőipari alapismeretek gyakorlata Épületszerkezeti ismeretek		1 +1			
10104-12 Szobafestő, díszítő munkák	Falfelület festése, díszítése	3			2	
	Falfelület festésének, díszítésének gyakorlata		6			8+1
10105-12 Tapétázási munkák	Tapétázási munkák	2+1			3	
	Tapétázási munkák gyakorlata		6			7+1
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8+1	13+1		6	15+2
Összes heti/ögy óraszám		21+2		70	21+2	

Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

6.4.4. Könnyűipar szakmacsoport (10)

21 542 02 Textiltermék-összeállító OKJ képzés a Könnyűipar XVII. ágazathoz

(a 34 542 03 Fehérnemű-készítő és kötöttáru összeállító szakképesítés kerettanterve alapján, a tanulásban akadályozottak (st) számára)

A részszakképesítés képzésének heti és éves szakmai óraszámai:

	előkészítő évfolyam heti óraszám 36 hét	9. évfolyam heti óraszám	9. évfolyam éves óraszám (36 héttel)	10. évfolyam heti óraszám	10. évfolyam éves óraszám (35 héttel)
Közismeret	31,5	10,5	378	11,5	402,5
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	0	**21**	**756+70**	**21**	**735**
Összesen	31,5	31,5	1134+70	32,5	1137,5
8-10% szabad sáv (közismereti rész)	3,5	1,5	54	1,5	52.5
8-10% szabad sáv (szakmai rész)	0	2	72	2	70
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	35	35	1260+70	36	1260

A részszakképesítés oktatására fordítható idő **1703** óra (756+70+735+72+70) nyári összefüggő gyakorlattal és szakmai szabadsávval együtt.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	**Tantárgyak**	**Heti óraszám**				
		9. évfolyam			**10. évfolyam**	
		elméleti	**gyakorlati**	**ögy**	**elméleti**	**gyakorlati**
10113-16 Ruhaipari anyagvizsgálatok	Ruhaipari anyag- és áruismeret	2		70	1	
	Anyagvizsgálatok gyakorlat		2			
10114-16 Ruhaipari gyártmánytervezés	Ruhaipari gyártás-előkészítés	1 +1			1	
	Szakrajz	1			1	
	Szakrajz gyakorlat		2 +1			3
	Számítógépes ruhaipari gyártás-előkészítés gyakorlat		1			2 +1
10115-16 Textiltermékek összeállítása	Textiltermékek szabásminta készítése				2	
	Ruhaipari gépek üzemeltetése	1				

	Textiltermékek gyártás-technológiája	2			2	
	Textiltermékek készítése gyakorlat		9			9 +1
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		7+1	14+1		7	14+2
Összes heti/ögy óraszám		**21+2**		**70**	**21+2**	

7.Felmenő rendszerben 2020/2021 tanévtől bevezetésre kerülő képzések

7.1 Technikum

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3	0	*525*
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	*582*
	Matematika	4	4	3	3	0	*489*
	Történelem	3	3	2	2	0	*350*
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	*31*
	Digitális kultúra	1	0	0	0	0	*36*
	Testnevelés	4	4	3	3	0	*489*
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	*170*
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	*108*
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: pl.fizika, kémia, biológia, idegen nyelv	0	2	2	0	0	*144*
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	2	2	0	*134*
	Digitális kultúra	0	0	1	1	0	*67*
	Idegen nyelv	0	0	1	1	0	*67*
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	*36*
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4	*3094*
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0	*576*
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24	*1682*
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		3	1	1	2	6	*428*

Digitális kultúra	1	1	0	0	3	*165*
Önismeret és viselkedéskultúra	1	0	0	0	0	*36*
Tanulásmódszertan	1	0	0	0	0	*36*
Konfliktuskezelés	0	0	1	0	0	*36*
Pályaorientáció	0	0	0	1	1	*62*
Matematika	0	0	0	1	2	*93*
Tanítási hetek száma	36	36	36	31	31	
Éves összes óraszám	**1224**	**1224**	**1224**	**1054**	**1054**	**5780**
Rendelkezésre álló órakeret/hét	**34**	**34**	**34**	**34**	**34**	

7.2 Szakképző iskola

Tantárgyak		**9. évfolyam**	**10. évfolyam**	**11. évfolyam**	**9-11. óraszám összesen**
Közismereti oktatás	Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2	2	2	206
	Idegen nyelv	2	1	1	139
	Matematika	2	2	1	175
	Történelem és társadalomismeret	3	0	0	108
	Természetismeret	3	0		108
	Testnevelés	4	1	1	211
	Osztályközösség-építő Program	1	1	1	103
	Pénzügyi és munkavállalói ism.			1	31
	Összes közismereti óraszám	17	7	7	1081
Ágazati alapoktatás		16	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	25	25	1675
Szabad órakeret		1	2	2	170
Konfliktuskezelés		1	1	0	72

Önismeret és viselkedéskultúra	0	1	0	36
Tanulásmódszertan	0	0	1	31
Pályaorientáció	0	0	1	31
Tanítási hetek száma	36	36	31	
Éves összes óraszám	1224	1224	1054	3502
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	

7.3 Szakiskola

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/e előkészítő évfolyama

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	180
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	72
Matematika	Matematika	5	180
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	36
Természettudomány és földrajz	Természettudomány	3	108
Művészetek	Vizuális kultúra	2	72
Technológia	Digitális kultúra	2	72
Egyéb	Pályaorientáció	1	36
	Szakmai alapozó ismeretek	4	144
Testnevelés	Testnevelés	5	180
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	36
Összesen		**31**	**1116**
Szabadon tervezhető		**3**	**108**
Személyiségfejlesztés	Tanulásmódszertan	1	36
	Önismeret és viselkedéskultúra	1	36
	Konfliktuskezelés	1	36
Mindösszesen		**34**	**1224**

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók két évfolyamos szakiskolai 9-10. évfolyama

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	**Magyar nyelv és irodalom**	1	71
Matematika	**Matematika**	2	142
Technológia	**Digitális kultúra**	1	71
Testnevelés és egészségfejlesztés	**Testnevelés**	5	355
	Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	71
Közismeret összesen		**10**	**710**
Tanulásmódszertan		0,5	**35,5**
Önismeret és viselkedéskultúra		0,5	**35,5**
További szabad közismereti időkeret		**1**	**71**
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	1491
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)		2	142
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70

7.4 Technikumi szakmai óraterv

7.4.1 Közlekedés és szállítmányozás ágazat

5 1041 15 06 Logisztikai technikus – Logisztika és szállítmányozás

Logisztika és szállítmányozás - nappali							
Évfolyam		1/9.	2/10.	3/11.	4/12	5/13	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	2	62
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	3	3	0	0	0	216
	Vállalkozások működtetése	0	2	0	0	0	72
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	1	2	0	0	0	108
	Digitális alkalmazások	2,5	2	0	0	0	162
Közlekedés	Közlekedési alapok	0	0	3	0	0	108
	Közlekedés technikája és üzemvitele	0	0	4	0	0	144
Szállítmányozás	Külkereskedelmi és vámismeretek	0	0	2,5	0	0	90
	Általános szállítmányozás	0	0	0	3	2,3	179,3
	Ágazati szabályozások	0	0	0	4	0	144

	Szállítmányozói feladatok	0	0	0	0	5,6	173,6
Raktározás	Raktározási alapok	0	0	2	0	0	72
	Raktári tárolás és anyagmozgatás	0	0	2,5	0	0	90
	Raktári mutatószámok	0	0	0	2	0	72
	A raktárirányítás rendszere	0	0	0	0	2	62
	Raktárvezetés	0	0	0	0	1,5	46,5
Logisztika	Logisztikai alapok	0	0	0	1	1,6	85,6
	Beszerzési logisztika	0	0	0	1	1,5	82,5
	Készletezési logisztika	0	0	0	1	1,7	88,7
	Termelési logisztika	0	0	0	1	1,8	91,8
	Elosztási logisztika	0	0	0	1	2	98
	Minőség a logisztikában	0	0	0	0	2	62
		7	9	14	14	24	2328

Logisztika és szállítmányozás - esti				
Évfolyam		4/12	5/13	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25	0	9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	1	31
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	1,5	0	54
	Vállalkozások működtetése	1	0	36
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	1	0	36
	Digitális alkalmazások	2,25	0	81
Közlekedés	Közlekedési alapok	1	0,6	55
	Közlekedés technikája és üzemvitele	1,8	0	65
Szállítmányozás	Külkereskedelmi és vámismeretek	0,6	0,5	37
	Általános szállítmányozás	0,5	2,3	89
	Ágazati szabályozások	1,5	0,6	73
	Szállítmányozói feladatok	0	2,8	87

Raktározás	Raktározási alapok	1	0	36
	Raktári tárolás és anyagmozgatás	1	0	36
	Raktári mutatószámok	0,4	0,7	36
	A raktárirányítás rendszere	0	1	31
	Raktárvezetés	0	0,7	22
Logisztika	Logisztikai alapok	0,2	1,2	44
	Beszerzési logisztika	0,5	0,7	40
	Készletezési logisztika	0,25	0,9	37
	Termelési logisztika	0,25	0,9	37
	Elosztási logisztika	0,25	1,1	43
	Minőség a logisztikában	0	1	31
		15,25	16	1045

7.4.2 Szociális ágazat

5 0923 22 04 Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens

Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens - esti				
Évfolyam		1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25	0	9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	1	31
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	2	0	72
	Pszichológia	1	0	36
	Egészségügyi ismeretek	1	0	36
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	0,75	0	27
	Társadalomismeret	1	0	36
	Szociális ismeretek	2	0	72
Szükségletfelmérés, problémamegoldás	Szociálpolitikai, szociológiai, szervezeti ismeretek	0,5	0	18
	Ellátás, gondozás, szolgáltatásnyújtás szervezeti keretei	0,3	0,2	17
	Szociális munka elmélete	1,2	0,25	51
	Probléma-, konfliktus kezelése, megoldása	0,5	0	18
	Ápolás, gondozás ismeretei	0,25	0,5	25

Életvitel-rekreáció-szabadidő-kultúra	Életvitel-kultúra	1	0	36
	Egészségkultúra	1	0	36
	Rekreáció-kultúra	0,5	0	18
	Szabadidő-kultúra	0	2	62
Szakmai tevékenységek	Az ellátásban részesülő gyermekek és fiatal felnőttek jellemzői a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben valamint a javítóintézetekben	0,75	1	58
	A működés tartalmi és gyakorlati elemei a gyermekjóléti alapellátásban és a gyermekvédelmi szakellátásban, valamint a javítóintézetben	0,8	0,5	44
	A szakmai működés keretei a gyermek-jóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben valamint a javítóintézetekben	0	0,9	28
	Az igénybevevők jellemzői személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokban	0	1,5	47
	A szakmai működés tartalmi és gyakorlati elemei a szociális ellátás szakosított intézményeiben	0	1,6	50
	A szakmai működés keretei a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásban	0	0,5	16
Adminisztráció ismerete és gyakorlata	Informatikai ismeretek gyakorlati alkalmazása	0,5	0,5	34
	Adminisztrációs és ügyintézési ismere-tek	0	1,5	47
	Ügyintézés és ügyfélszolgálat gyakorlata	0	1	31
	Intézményi adminisztráció	0	1	31
	Szociális szolgáltatások/intézmények adminisztrációja	0	1	31

	Gyermekjóléti szolgáltatások, gyermek-jóléti alapellátási és gyermekvédelmi szakellátási intézmények és a javítóintézetek adminisztrációja	0	1	31
		15,3	15,95	1045

5 0923 22 06 Szociális és rehabilitációs szakgondozó

Szociális és rehabilitációs szakgondozó - esti				
Évfolyam		1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25	0	9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	1	31
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	2	0	72
	Pszichológia	1	0	36
	Egészségügyi ismeretek	1	0	36
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	0,75	0	27
	Társadalomismeret	1	0	36
	Szociális ismeretek	2	0	72
Egészségügyi ismeretek	Anatómia és élettan	0,75	0	27
	Kórélettan	0,75	0	27
	Gyógyszertan	0,75	0	27
	Népegészségtan	0,25	0,75	32
	Ápolási, gondozási alapismeretek	0,5	0,3	27
	Alapápolási és gondozási gyakorlat ismeretei	0,75	0	27
Szociális ismeretek	Szociális munka	0,25	0,3	18
	Pszichológiai és pedagógiai ismeretek	0,75	1,5	74
	Szociális gondozás	0,5	0	18
	Társadalom-, szociálpolitikai és társa-dalombiztosítási ismeretek	0,25	1,2	46
	Mentálhigiéné	0,25	0	9
	Esetmegbeszélés	0	0,3	9
Szociális szervezés és igazgatás	Társadalomismeret	0	0,5	16
	Államigazgatás, közigazgatás	0	0,5	16

	Szociális jog	0	0,5	16
	Szociális igazgatás	0,5	0	18
	Menedzsment	0	0,9	28
	Rehabilitáció	0,75	0	27
Munka és terápiás jellegű foglalkozások	Szociális intézményi foglalkoztatás	0,25	0,5	25
	Biztonságos munkavégzés	0,25	0	9
Gyermekellátási alapfeladatok és alapelvek	Gyermekvédelmi ismeretek	0,25	0,3	18
	Gyógypedagógiai ismeretek	0	0,3	9
	Gondozási, ápolási ismeretek	0,5	0,6	37
	Házi időszakos gyermekfelügyeleti ismeretek	0	0,3	9
	A gyermekotthon	0	0,3	9
	A szociális problémák megjelenésének összefüggései	0	0,3	9
Rehabilitációs feladatok	Gyógypedagógiaia ismeretek és fogya-tékosság	0	0,9	28
	A fogyatékosság egészségi összefüggései	0	1	31
	Prevenciós és rehabilitációs eszközök	0	0,6	19
	Aktivitásfejlesztés és rehabilitáció	0	1,5	47
Adminisztráció	A szociális munka adminisztrációja	0	0,5	16
	Gyermekotthoni adminisztrációs isme-retek	0	0,3	9
	A foglalkoztatás adminisztrációja	0	0,3	9
	Számítástechnikai ismeretek	0,25	0,3	18
		16,5	15,75	1082

7.5 Szakképző iskola szakmai óraterv

7.5.1 Építőipar ágazat

4 0732 06 08 Kőműves

Kőműves					
Évfolyam		1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	2	62
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	3,5	0	0	126
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	9	0	0	324
	Építőipari rajzi alapismeretek	2	0	0	72
	Munka- és környezetvédelem	1	0	0	36
Alépítményi munkák	Földmunkák, alapok	0	2	1,5	118,5
Felépítményi munkák	Falszerkezetek	0	5	3,5	289
	Nyílásáthidalók, boltövek	0	3	1,5	155
	Koszorúk, födémek, boltozatok	0	5	5	335
	Lépcsők, rámpák	0	3	3	201
Befejező munkák	Vakolási munkák	0	3	2	170
	Kültéri burkolatok	0	1	2	98
Komplex szakmai ismeretek	Szakmai portfólió	0	1	2	98
	Szakmai számítások	0	2	2,5	150
		16	25	25	2251

4 0732 06 05 Festő, mázoló, tapétázó

Festő, mázoló, tapétázó					
Évfolyam		1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	2	62
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	3,5	0	0	126
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	9	0	0	324
	Építőipari rajzi alapismeretek	2	0	0	72

	Munka- és környezetvédelem	1	0	0	36
Szobafestő, díszítő munkák	Falfelületek festése, díszítése	0	9	9	603
Mázolási munkák fa-, fal-, fém- és speciális felületeken	Mázolási ismeretek	0	8	7	505
Tapétázási munkák	Tapétázási munkák ismerete	0	8	7	505
		16	25	25	2251

4 0732 06 11 Szárazépítő

Szárazépítő					
Évfolyam		1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	2	62
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	3,5	0	0	126
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	9	0	0	324
	Építőipari rajzi alapismeretek	2	0	0	72
	Munka- és környezetvédelem	1	0	0	36
Szerelt válaszfal készítés	Szerkezet alapelemei (Szerelt válaszfal készítés)	0	2	0	72
	Szárazvakolat és előtétfal szerkezetek, aknafalak	0	2	0	72
	Egyszeres vázszerkezetű szerelt falak	0	2,5	0	90
	Kettős vázszerkezetű szerelt falak	0	1	0	36
	Részletképzések kialakítása	0	2	0	72
	Speciális falszerkezetek	0	0	2	62
Szerelt álmennyezet készítés	Szerkezet alapelemei (Szerelt álmennyezet készítés)	0	2	0	72
	Függesztett álmennyezetek	0	4	0	144
	Speciális álmennyezetek készítése	0	0	5	155

	Álmennyezetek részletképzése	0	2	0	72
Tetőtérbeépítés készítése	Szerkezet alapelemei (Tetőtérbeépítés készítése)	0	0	2	62
	Tetőtérbeépítés kivitelezése	0	0	5	155
Szerelt aljzatrendszerek	Szerkezet alapelemei (Szerelt aljzatrendszerek)	0	2	0	72
	Szárazaljzat készítés	0	2	0	72
	Bontható álpadló készítés	0	2,5	0	90
	Nem bontható álpadló készítés	0	0	2,5	78
	Szerelt aljzatszerkezetek és álpadlók speciális részletkialakításai	0	0	1	31
Tűzvédelmi szerkezetek és borítások	Szerkezet alapelemei (Tűzvédelmi szerkezetek és borítások)	0	1	0	36
	Teherhordó szerkezetek építőlemezes tűzvédelme	0	0	2,5	78
	Gépészeti és elektromos installációk tűzvédelmi szerkezete	0	0	3	93
		16	25	25	2251

7.5.2 Kreatív ágazat

4 0723 16 03 Divatszabó – Női szabó

Női szabó					
Évfolyam		1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	2	62
Kreatív ipari ágazati alapoktatás	Ábrázolási gyakorlat	3	0	0	108
	Kreatív műhely	9	0	0	324
	Művészettörténeti alapismeretek	2	0	0	72
	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5	0	0	18
	Digitális szakmai ismeretek	1	0	0	36

Textiltermékek összeállítása	Textiltermékek szabásminta-készítése	0	2	0	72
	Textiltermékek gyártástechnológiája	0	1	0	36
	Textiltermékek készítése gyakorlat	0	4	0	144
Lakástextíliák készítése	Lakástextíliák gyártástechnológiája	0	1	0	36
	Lakástextíliák készítése	0	3	0	108
Anyag- és áruismeret	Anyagismeret	0	2	0	72
	Áruismeret	0	0	2	62
Női ruhák készítése	Női ruhák gyártástechnológiája	0	2	2	134
	Női ruhák készítése gyakorlat	0	5	12	552
	Női ruhák értékesítése	0	0	1	31
	Női ruhák szerkesztése, modellezése	0	3	3	201
	Női ruhák szerkesztése, modellezése gyakorlat	0	1	2	98
	Modellrajz és stílustan	0	1	1	67
		16	25	25	2251

7.5.3 Szociális ágazat

4 0923 22 03 Szociális ápoló és gondozó

Szociális ápoló és gondozó					
Évfolyam		1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	2	62
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	4	0	0	144
	Pszichológia	2	0	0	72
	Egészségügyi ismeretek	2	0	0	72
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	1,5	0	0	54
	Társadalomismeret	2	0	0	72
	Szociális ismeretek	4	0	0	144
Lelki egészségvédelem	Mentálhigiéné	0	2	0	72
	Szakmai kommunikáció-, és készségfej-lesztés	0	2	2	134
	Esetmegbeszélés és szupervízió	0	0	1,25	39

Szociális munkavégzés ismeretei és eszközei	Szociálpolitika	0	1	1,25	75
	Jogi ismeretek	0	1	0	36
	Társadalomismeret	0	2	0	72
	Szociális munka	0	0	2,5	78
Gondozás	Gondozási alapismeretek	0	2	0	72
	Gondozási szükségletek felmérése	0	1	0	36
	Gondozás az alapellátásban	0	2	1,5	119
	Gondozás a szakosított ellátásban	0	2	1,5	119
	Szociális gondozás adminisztrációja	0	0	2	62
	Akadályozottság és a segédeszközök	0	0	1,75	54
Fejlesztő foglalkozások	Szocioterápia-, és foglalkoztatásterápia	0	1	2,5	114
Ápolástan	Ápolási alapismeretek	0	2,5	0	90
	Betegmegfigyelés	0	1,5	0	54
	Szakápolási ismeretek	0	0	2	62
	Ápolási adminisztráció	0	0	1,25	39
Klinikumi ismeretek	Belgyógyászati ismeretek	0	2	1,25	111
	Neurológiai és pszichiátriai megbetegedések	0	1	1,25	75
	Kisklinikumi ismeretek	0	0	1	31
	Gerontológia, geriátria	0	2	0	72
		16	25	25	2251

7.6 Szakiskola szakmai óraterv

7.6.1 Fa és bútoripar ágazat

4 0722 08 01 Asztalos – Asztalosipari szerelő részszakma

Asztalosipari szerelő				
Évfolyam		1/9.	2/10	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	2	62
Fa és bútoripari alapozás	Ábrázolási alapismeretek	4	0	144
	Mérési alapismeretek	1	1	67
	Fa- és bútoripari alapgyakorlat	4	4	268
	Anyagismeret	2	1	103
	Digitális alapismeretek	2	1	103
Asztalosipari termékek gyártása	Bútoripari szerelési ismeretek	5,5	8	446
	Épületasztalos-ipari szerelési ismeretek	4	6	330
		23	23	1541

7.6.2 Építőipar ágazat

4 0732 06 05 Festő, mázoló, tapétázó – Szobafestő részszakma

Szobafestő				
Évfolyam		1/9.	2/10	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	2	62
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	4	0	144
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	5	5	335
	Építőipari rajzi alapismeretek	1,5	1	85
	Munka- és környezetvédelem	1	0	36
Szobafestő, díszítő munkák	Falfelületek festése, díszítése	11	15	861

		23	23	1541

7.6.3 Kreatív ágazat

4 0723 16 03 Divatszabó – Textiltermék összeállító részszakma

Textiltermék összeállító				
Évfolyam		1/9.	2/10.	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	2	62
Kreatív ipari ágazati alapoktatás	Ábrázolási gyakorlat	2	1	103
	Kreatív műhely	4	5	299
	Művészettörténeti alapismeretek	1	1	67
	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5	0	18
	Digitális szakmai ismeretek	1	0	36
Textiltermékek összeállítása	Textiltermékek szabásminta-készítése	4	4	268
	Textiltermékek gyártástechnológiája	2	2	134
	Textiltermékek készítése gyakorlat	6	6	402
Anyag- és áruismeret	Anyagismeret	2	0	72
	Áruismeret	0	2	62
		23	23	1541

7.6.4 Turizmus-vendéglátás ágazat

4 1013 23 05 – Szakács – Szakácssegéd részszakma

Szakácssegéd				
Évfolyam		1/9.	2/10.	A képzés összes óraszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	2	62
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa	1,5	1	85
	IKT a vendéglátásban	1	1	67
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	4	3	237

	Előkészítés és élelmiszerfeldolgozás	8	8	536
	Konyhai berendezések-gépek ismerete, kezelése, programozása	8	8	536
		23	23	1541

8.A közismereti kerettantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályozása a Szakmai Program I. fejezetében, nevelési programrészben került részletesen meghatározásra.
A *középfokú nevelés-oktatás* szakaszának funkciója a korábbi képzési szakaszban kibontakozott képességek továbbfejlesztése, a készségek és a tudástartalmak elmélyítése és megszilárdítása. E szakaszban már megjelennek a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák, továbbá iskolatípustól függően a pályaválasztáshoz kapcsolódó, illetve a szakképesítés megszerzéséhez szükséges készségek, ismeretek.
A középfokú iskola az általános iskola befejezése után kezdődik, és a tankötelezettség végéig, illetve a középfokú tanulmányok lezárásáig végzi nevelő-oktató tevékenységét. Feladata a fiatalok felkészítése a felnőtt társadalomba való beilleszkedésre az ehhez szükséges műveltségtartalom biztosításával, továbbá a pályaorientáció, illetve felkészítés a felsőfokú tanulmányok megkezdésére vagy a munkába állásra.
A képzés jellegétől függően (lásd. előzőekben leírtak!) a törvényi szabályozás miatt kifutó és felmenő jelleggel, meghatározott időkeretet kell biztosítani a Nemzeti alaptantervben (NAT 2012; 2020) meghatározott iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmának feldolgozására.

8.1. Célok, feladatok

A középiskola általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.
A kifutó rendszerű szakgimnáziumnak szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó négy középiskolai évfolyama van, ahol az ágazathoz tartozó, érettségihez kötött szakképesítések közös elemeinek tartalmát magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is folyik az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett a 13. évfolyamon. A felmenő rendszerű technikumnak az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára és a szakmai vizsgára felkészítő, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő öt évfolyama van.
A középiskolában folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai előkészítő, szakmai oktatás szerves egységet alkot. Az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcstan tantárgy terén.
Az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre késztetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a

tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.
A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékozódási képességet és tájékozottságot kívánó feladatát a középiskola azzal támogatja, hogy felkészíti tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez nélkülözhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával.

A középiskola feladata, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására. Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kifutó rendszerben történő szakközépiskolában, a felmenő rendszerű szakképző iskolában folyó nevelés-oktatás az iskolai alapműveltség megerősítése mellett a gazdaság, a szakképzés igényeihez is igazodva felkészít a választott szakképesítésre és segíti a társadalmi különbségekből adódó hátrányok leküzdését. Ehhez az iskola az egyedi foglalkozást igénylő egyedi szükségletekhez igazodó tanulásszervezési módszereket alkalmaz. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.
A szakiskolai programokban a tanuló részére szervezett nevelés-oktatás során az alapműveltség elsajátítása, elmélyítése folyik, amely a valós élethelyzetekhez és a személyes élményekhez kapcsolódó tanulás, továbbá a tanulóhoz igazodó egyéni pedagógiai gyakorlat és a tanulóra szabott egyéni fejlődési terv és az ahhoz igazodó értékelés alapján történik. A képzés feladata elmélyíteni, kiegészíteni az alapfokú iskolában megszerzett általános műveltséget, feltárni és segíteni az épen maradt részképességeket, támogatni az érdeklődés és tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységeket. Ennek során megjelennek a pályaválasztáshoz, továbbtanuláshoz, szakképzés előkészítéséhez szükséges kompetenciák. A nevelési-oktatási programunk az alapfokú nevelés-oktatás szakasza nyolcadik évfolyamára meghatározott fejlesztési feladatokra, kompetenciákra és követelményekre épül.

8.2. A tanórai foglalkozások megszervezése

- hagyományos, tantermi szervezés,

- más, eltérő formákban is megszervezetők amennyiben biztosított az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása:
  - projekt oktatás,
  - tanulói együttműködésen alapuló tanulás,
  - multidiszciplináris óra szervezés,
  - team, tanítás,
  - aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási lehetőségek,
  - erdei iskola,
  - múzeumi foglalkozás,
  - könyvtári foglalkozás,
  - művészeti előadáshoz vagy kiállításhoz kapcsolódó foglalkozás

8.3. A tanítási idő felosztásának szabályai

- Az első tanítási óra reggel nyolc órakor kezdődik kivéve a szakmai gyakorlati órákat.
- Az első tanítási órát reggel nyolc óra előtt az iskolai szülői szervezet, közösség és az iskolai diákönkormányzat/diákképviselő véleményének kikérésével – legfeljebb negyvenöt perccel korábban meg lehet kezdeni.
- Elméleti oktatás keretében a tanítási óra ideje negyvenöt perc. Az iskola ennél rövidebb vagy hosszabb tanítási órát is szervezhet azzal a megkötéssel, hogy a tanítási óra ideje kilencven percnél nem lehet hosszabb, és az egy tanítási napon a tanulók kötelező tanórai foglalkozásainak felső határára vonatkozó rendelkezések szerint tartható kötelező tanórai foglalkozások számításánál a tanítási órákat negyvenöt perces órákra átszámítva kell figyelembe venni.
- A tanítási órák és az egyéb foglalkozások között a tanulók részére szünetet kell tartani. A szünetek, ideértve a főétkezésre biztosított hosszabb szünet rendjét az iskola házirendje határozza meg.
- A szakképző iskolában a gyakorlati képzést hatvanperces tanítási órákkal kell megszervezni.
- Ha a gyakorlati képzés nem iskolában folyik, a tanuló munkarendje igazodik a gyakorlati képzést folytató munkarendjéhez.
- A szakképzésben a gyakorlati képzés megszervezésére az szakképzésre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.

8.4. Tanuló kötelező és választható foglalkozásainak száma

- A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma– a kilencedik–tizenkettedik évfolyamon egy tanítási napon nem lehet több nyolc tanítási óránál.
- A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege — kilencedik–tizenharmadik évfolyamon egy tanítási héten évfolyamon meghatározott időkeretet legfeljebb öt tanítási órával haladhatja meg.

9. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a tanulók egészséges testi-lelki elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény

életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is.
Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető. A testnevelés az egészséges élet egyik alapeleme. Szeretnénk elérni a napi rendszeres testmozgás igényének kialakítását, ezért az erőnlét fejlesztésének, az állóképesség javításának többféle módját is kínáljuk.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden tanuló minden héten vegyen részt a testmozgás-programban;
- minden testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése;
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző-torna;
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és izületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire;
- minden testmozgási alkalom örömöt és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is;
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban;
- a testmozgás-program mind életmód-sportokat, mind életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében);
- a testmozgás-program játékokat is tartalmaz.

A szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény 35. § (5) meghatározza, hogy a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében kell megszervezni.
Iskolánk tanulóinak kisebb része felnőttoktatásban, esti és levelező képzésben vesz részt, ezért számukra a testnevelés tantárgy tanítása nem kötelező.
A felnőttoktatásban a sportfoglalkozások felkínálásával (fittness, vagy edző terem, uszoda) biztosítjuk a mindennapi testmozgást.
A mindennapos testnevelésben (5 óra testnevelés tantárgyi keretben) érintett évfolyamok tanulóinknak heti 3 testnevelés órája van. A többi testnevelési óra a sportköri foglalkozások órarendbe állításával biztosítható.
Tömegsport-foglalkozásokon hetente 2 alkalommal kétszer 45 percben vehetnek részt a tanulók.
A sportágakat a tanulói igény felmérése alapján választják ki testnevelőink.
A mindennapi sportmozgást iskolánkban a testnevelési órát nem tartalmazó napokon szervezett sportfoglalkozás felkínálásával (fittnesz, vagy edző terem, tömegsport foglalkozás) biztosítjuk, azzal a megkötéssel, hogy valamennyi tanulónak a szakmai programban megfogalmazott elvek szerint részt kell vennie valamelyiken, azaz teljesítenie kell, ill. igazolnia kell, hogy heti 5 órában testedzésben vesz részt**.**

10. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A következő tanévtől választható tantárgyakat a III. fejezetben az óratervek részletezik.

10.1. A nem kötelező tantárgyak választása

- A tanulók diákköröket (szakkörök, érdeklődési körök, önképző körök, énekkar stb.) alakíthatnak. A diákkör megalakításának feltétele az, hogy létszáma elérje a tíz főt, s tevékenysége illeszkedjen az iskola hatályos nevelési programjához. Ha a foglalkozáson résztvevők száma tartósan 5 alá csökken, a diákkör automatikusan megszűnik. A diákkörök szakmai irányítását az igazgató engedélyével a DÖK/diákképviselő kérése alapján pedagógus, vagy külső szakember láthatja el.
- Az iskola a diákok javaslatát figyelembe véve kezdeményezi diákkörök, sportköri foglalkozások működését. Jelentkezni lehet a foglakozást vezető szaktanárnál a tanév elején szept. 15-ig.
- A jelentkezés egy tanévre szól, indokolt esetben a foglalkozásokról felmentést írásbeli kérelemre az iskola igazgatója adhat.

A fennmaradó óraszámokat

- érettségire felkészítő foglalkozásokra,
- szakkörökre,
- felzárkóztató foglalkozásokra,
- korrepetálásra,
- egyéni foglakozásra,
- tehetséggondozásra,
- művészeti foglalkozásokra,
- versenyekre való felkészítésre,
- testedzésre, sportköri foglalkozásra használjuk fel a tanévkezdés igényeinek, és az évközi programoknak megfelelően. (Éves munkatervben, tantárgyfelosztáson meghatározva.)

A közösségi programok szervezésére fordítható időkeret:

- osztálykirándulásra évi 2 nap,
- túraszakkörre havonta egy hétvége,
- színházlátogatásra évi két alkalom,
- múzeumlátogatásra évi két alkalom a mindenkori költségvetési lehetőségek függvényében, évenként a munkatervben tervezve. (önköltséges)

10.2. Pedagógus választása

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelölják, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a tanórák vezetésére.
A választásukat a tanulók aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.
A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára a törvényben meghatározott heti tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson.

10.3. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A választható tantárgyakat a III. fejezetben az óratervek részletezik.

10.3.1. A nem kötelező tantárgyak választása

- A tanulók diákköröket (szakkörök, érdeklődési körök, önképző körök, énekkar stb.) alakíthatnak. A diákkör megalakításának feltétele az, hogy létszáma elérje a tíz főt, s tevékenysége illeszkedjen az iskola hatályos nevelési programjához. Ha a foglalkozáson résztvevők száma tartósan 5 alá csökken, a diákkör automatikusan megszűnik. A diákkörök szakmai irányítását az igazgató engedélyével a DÖK/diákképviselő kérése alapján pedagógus, vagy külső szakember láthatja el.
- Az iskola a diákok javaslatát figyelembe véve kezdeményezi diákkörök, sportköri foglalkozások működését. Jelentkezni lehet a foglakozást vezető szaktanárnál a tanév elején szept. 15-ig.
- A jelentkezés egy tanévre szól, indokolt esetben a foglalkozásokról felmentést írásbeli kérelemre az iskola igazgatója adhat.

A fennmaradó óraszámokat

- érettségire felkészítő foglalkozásokra,
- szakkörökre,
- felzárkóztató foglalkozásokra,
- korrepetálásra,
- egyéni foglakozásra,
- tehetséggondozásra,
- művészeti foglalkozásokra,
- versenyekre való felkészítésre,
- testedzésre, sportköri foglalkozásra használjuk fel a tanévkezdés igényeinek, és az évközi programoknak megfelelően. (Éves munkatervben, tantárgyfelosztáson meghatározva.)

A közösségi programok szervezésére fordítható időkeret:

- osztálykirándulásra évi 2 nap,
- túraszakkörre havonta egy hétvége,
- színházlátogatásra évi két alkalom,
- múzeumlátogatásra évi két alkalom a mindenkori költségvetési lehetőségek függvényében, évenként a munkatervben tervezve. (önköltséges)

10.3.2. Pedagógus választása

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a tanórák vezetésére.
A választásukat a tanulók aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.
A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára a törvényben meghatározott heti tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson.

11. A választható érettségi vizsgatárgyak, a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés, követelmények teljesítése

11.1. Érettségi vizsgatárgyak

Kötelező tantárgyak:

- magyar nyelv és irodalom,
- matematika,
- történelem,
- idegen nyelv,

Kötelezően választható tantárgyak

- ágazati szakmai érettségi: (komplex szakmai tantárgy, a miniszteri rendeletben kiadottak szerint) - kifutó rendszerben,
  - a technikumban a kötelezően választandó érettségi vizsgatárgy helyett szakmai vizsgát kell tenni,

Választható érettségi tantárgyak:

- kémia,
- biológia,
- fizika,
- földrajz,
- informatika,
- társadalomismeret,
- ember- és társadalomismeret, etika,
- emberismeret és etika,
- természettudomány,
- művészettörténet.

Iskolánkban középszintű érettségi vizsga abból a tantárgyból tehető, amelynek a helyi tantervben meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja.

11.2 Az emelt szítnű érettségi vizsgára történő felkészítés

Az emelt szintű képzésekre a 11-12. évfolyamokon a középszintű közismereti tanórákon való részvétel mellett tantárgyanként heti 2-2 órát biztosítunk a tanórán kívüli foglalkozások keretéből.
A 11–12. évfolyamon a közismereti emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és kimeneti követelményeket a 40/2002.(V.24) OM. rendelet alapján változtatás nélkül alkalmazzuk.
A Szkt. 92.§ alapján a technikumban folytatott tanulmányokhoz kapcsolódóan letett szakmai vizsga a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy adott vizsgatárgyból letett emelt szintű érettségi vizsgájának felel meg.

12. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

A középszintű és emelt szintű érettségi vizsga témaköreit és vizsgakövetelményeit a SZP 1. *számú melléklete* tartalmazza minden olyan tantárgyból, amelyekből helyi tanterv szerint felkészítést szervezünk a középszintű érettségi vizsgára.

13. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

13.1. Az iskolai értékelés alapelvei:

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.
2. Az előírt követelmények teljesítését a szaktanárok az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
3. A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban vagy írásban, valamint gyakorlati feladat elvégzése során ellenőrzik.
4. Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak, illetve gyakorlati feladatot készítenek el.
5. A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.
6. Az oktatók a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak az előző értékelés óta.

<u>Az értékelés módszerei:</u>

- ***diagnosztikus***, amely a tudásszint felmérésére szolgál, a hiányosságok felderítésével segíti a további oktató munkát tanárnak, diáknak egyaránt. Alapvetően a tanulók indulási szintjének megállapítására, egy-egy nagyobb tematikus egység kezdetén használhatjuk. A tanulók ismereteiről, képességeiről és készségeiről így megszerzett információk alapján a későbbi tanulási-tanítási folyamat jobban irányítható és szervezhető. Ilyenkor az értékelés alapvető célja az lehet, hogy megismerjük tanulóink előismereteinek hiányosságait és erre fel is hívjuk figyelmüket.
- ***A folyamat jellemzésére alkalmas (formatív) értékelést*** alapvetően a tanulás-tanítás folyamatában az éppen aktuális tudásszint megállapítására használhatjuk. Ezen értékelési mód elsősorban a tanítási módszereink eredményességéről ad tájékoztatást, s metodikai fejlesztésre serkent. Az érdemjegyek megállapítását célszerű személyre szabott szöveges értékeléssel is kiegészíteni. A tanulók tudását, teljesítményét rendszeresen méri, érdemjeggyel értékeli, lehetőség szerint félévente legalább négy érdemjeggyel.
- ***szummatív (összegző) értékelés***, amely elsősorban egy-egy tematikus egység végén vagy a jellegzetes csomópontoknál alkalmazható, a félévi, illetve évi teljesítmény értékelését is jelenti és osztályzat formájában ad tájékoztatást. Alapvető célja a tanulók közötti tudásbeli különbségek feltárása és azok érdemjeggyé történő átalakítása. Ezen értékelési mód relatív képet fest a tanulók ismereteiről, képességeiről és készségeiről, ill. tájékoztatást nyújt a szaktanár, valamint a pedagógiai folyamaton kívül állók számára.

Az osztályban tanító szaktanár a tanulók teljesítményét évközben, rendszeresen érdemjeggyel értékeli, melyek alapján félévkor és év végén osztályzattal minősít.

A gyakorlatban az osztálynaplóban tanulónként minimálisan félévenként annyi osztályzat rögzítése szükséges, amennyi az adott tantárgyból a heti óraszám. Év végén a teljes tanévre vonatkozó osztályzatokat figyelembe vesszük. Az egész évfolyamot érintő felméréseket, ill. a kötelezően előírt "nagy" dolgozatokat előre bejelentjük, ill. az osztály várható terhelésével egyeztetjük.

A szakiskolai tanulók (enyhe értelmi fogyatékosok – tanulásban akadályozottak) értékelési elvei és eljárásai

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás. Szolgálja a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök tervezését, megelőzheti a további – másodlagos – tünetek megjelenését. Lehetőséget ad a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

Az értékelés célja és feladata

Az értékelés célja visszajelzést adni a tanuló, a csoport és az oktatás-nevelés valamennyi érintett szereplője számára a tanulónak az oktatási-nevelési folyamatban elért fejlődéséről. Az értékelés többet jelent a pillanatnyi állapotjelzésnél. Elvárható, hogy rámutasson a további fejlődés érdekében a tanuló és a pedagógus számára a szükséges tennivalókra – ily módon válik a tanulási kudarc elkerülésének eszközévé, és hatással lehet az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önértékelésére és a társakkal végzett tevékenységének, együttműködésének reális értékelésére. Előnye, hogy érvényesül az értékelés tanulási motivációt erősítő, támogató funkciója.

Az értékelés alapelvei

- Az egyénre fókuszáló értékelés a tanuló önmagához mért fejlődésére irányuljon.
- Személyre szóló, fejlesztő, támogató értékelés valósuljon meg, amely a pedagógus számára is kijelöli a további tennivalókat az oktatási folyamatban.
- A fejlesztő értékelés az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató értékelés.
- Reális alapokra épülő kvalitatív és kritériumorientált értékelés valósuljon meg, amely fejlesztően hat a tanulók önértékelésére.
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása szükséges.
- Az értékelés akkor tölti be szerepét a fejlesztési folyamatban, ha rendelkezésre állnak megfelelő mérőeszközök és ezeket alkalmazza is a pedagógus.
- A rendszeres és megfelelő időben történő értékelés hatékonysága felerősödik.

Az önbizalomhiánnyal küzdő enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára ideális tanítási-tanulási környezetet teremt a támogató érzelmi klímában megnyilvánuló reflektív tanári magatartás.

Az értékelési formák

A minőségi értékelés minőségi tanuláshoz vezet. Az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató minőségi értékelés a fejlesztő értékelés.

A pedagógiában hagyományosan kialakult értékelési formák a diagnosztikus, a szummatív és a formatív értékelés.

- Diagnosztikus (helyzetfeltáró) értékelés történik a tanulók tudásszintjének

felmérésekor – például év elején, vagy iskolába kerüléskor.

- A szummatív (összegző-lezáró) értékelés a tanulmányok összegző értékelését jelenti (témazáró, vagy tanév végi értékelés). Formáját tekintve lehet szóbeli, írásbeli teljesítményhez vagy gyakorlathoz kapcsolódó értékelés.
- A formatív értékelésre, amely a tanítás-tanulást kísérő leggyakrabban alkalmazott értékelési forma, minden tanítási órán, azok valamennyi szakaszában folyamatosan nyílik lehetőség. A formális értékelés a legalkalmasabb arra, hogy felhívja a figyelmet a tanuló és a pedagógus számára is a korrekciós lehetőség biztosítására, illetve annak időszerűségére vagy éppen szükségszerűségére. A formatív értékelés azonnali korrekciót tesz lehetővé, így a tanulási folyamatban alkalmazása felértékelődik.

Az értékelési formák közül valamennyi alkalmazásának helye van az enyhén értelmi fogyatékos tanulók tevékenységeinek, eredményeinek minősítése során a fejlesztési folyamatban, az iskolai tanulmányokban való előrehaladás szintre, terjedelemre, időbeli ütemezésre vonatkozó megfelelőségének vizsgálatában. A pedagógus a tanulói teljesítményt a pedagógiai gyakorlatban ma elfogadott ötfokozatú skálán érdemjegy adásával helyezi el, ezzel visszajelzést ad a tanulónak. Az értékelés során a megfelelő szint elérése a továbbhaladás feltétele is egyben, amit a tanterv követelmény-előfeltétel rendszere szabályoz.

Kulcskompetenciák és értékelés

Az értékelés a napi pedagógiai rutin része, a kompetencia-fejlesztés eszköze. A tanulói tevékenység, felkészülés, egyéni vagy csoportos munkában való részvétel, szóbeli vagy írásbeli munka ellenőrzése kapcsán kinyilvánított elismerés vagy elégedetlenség kifejeződése. Az értékelés történhet érdemjegyekkel, pontgyűjtéssel vagy a helyi szokásokhoz igazodó más módszerekkel. Értékelés a biztató mosoly, az elismerő megjegyzés is. Fontos, hogy minden alkalommal kísérje szöveges értékelés – ezzel a pedagógus a tanulók számára pontosítja a további fejlődéshez szükséges tennivalókat, erősíti motivációjukat, gazdagítja a kompetencia fejlődésével kapcsolatos megértésüket, árnyalja szókincsüket. Ha a tanulásban való előrehaladásnak, mint a kitűzött cél megközelítésének az értékelésébe bevonjuk a tanulókat is, akkor önértékelési képességüket, szociális kompetenciájukat fejlesztjük, befolyásoljuk ön- és társismeretüket, erősítjük a mások megértésének képességét, empátiájukat, elfogadási készségüket.

A tantárgyak és a tantárgyi tartalmak fejlesztési céljai az ellenőrzés és értékelés megvalósítási lehetőségeit gazdagítják. Van, ahol a fejlesztés eredménye a tevékenységek elvégzésének szintjén mérhető, más tantárgy esetében a készségek vagy a képességek szintjét értékeljük. A matematikai kompetenciák a problémamegoldó gondolkodás, a műveletvégzés, az adekvát tevékenységek elvégzésének szintjeihez viszonyítva mérhetőek, az anyanyelvi kommunikáció a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség, a beszédértés, a szövegértés és szövegalkotás szintjei közötti viszonyításra alkalmas feladatokkal, eszközökkel vált mérhetővé. Az idegen nyelvi kommunikáció kompetenciaterület a kompetenciák összetevőinek állapota és fejlettsége – pl. a beszédbátorság, a kiejtés tisztasága, a megfelelő szóismeret és szókincs – szintén könnyen mérhető. A fejlettségi szint ismeretében a pedagógus az értékelés során tudatosíthatja a tanulók tudásukról való tudását – metakogníció, a tervezett továbblépés és a fejlesztésről a tanulókkal való kommunikáció a saját helyzetük megítélését teszi átláthatóvá – ez a kulcskompetenciák fejlesztési folyamatának lényege.

Nem minden kompetencia bontható könnyen szintekre és mérhető egyértelműen. A pedagógus feladata, hogy a tartalomtól és fejlesztési céltól függően adekvát viszonyítási, értékelési rendszert építsen ki és alkalmazzon.

Az iskolánk szakmai programja tartalmazza az értékelési elveit, módszereit. Az értékeléshez

kapcsolódó eljárásrendszert a pedagógusok folyamatosan fejlesztik. Ezek a pedagógusok körében terjedve közkinccsé válhatnak, s lehetőség nyílik a tantárgyak sajátosságaihoz igazodó módosítás, aktualizálás után kipróbálásukra, bevezetésükre. Mindezt egy innovációs folyamat részeként élik meg a pedagógusok. Közös tudásként alkalmazva az értékelés így a minőség megőrzésének, a minőségfejlesztésnek a részévé válik.

13.2. Az értékelés és iskolai számonkérés formái, rendje, szerepe, rendszeressége, súlya

A 3 éves kifutó szakiskolai és felmenő rendszerű szakközépiskolai képzésben részt vevők értékelése:

Közismereti, közéleti és életvezetési program alkalmazása során csak a tanulói jelenlét és a tanórákon tanúsított aktív együttműködés feltételezésével és igazolásával lehet értelme annak, hogy az egyes évfolyamok esetében olyan követelményeket fogalmazzunk meg, melyek teljesítése nélkül az iskola, a pedagógus nem támogathatja a tanuló továbblépését a magasabb évfolyam(ok)ra. A tanulók között számosan lehetnek olyanok, akik az iskolát követően azonnal – vagy néhány év kihagyást követően – szeretnének továbbtanulni. Ehhez a legfontosabbnak a felnőttkori, különféle típusú és keretek között zajló tanulást (is) megalapozó tanulási készségek/képességek birtoklását tartjuk. Ezt tekintjük a legalapvetőbb, a mindenkori (tovább)tanulást elősegítő és támogató elemnek

A tanulók számára a program meghatározta a továbblépés feltételeit is. Az egyes műveltségterületek/tantárgyak esetében megfogalmazott követelmények azt a minimumot jelentik, amelyek teljesítése nélkül a tanulás magasabb évfolyamban történő folytatása nem lehetséges.

A magasabb szintű követelmények kidolgozását, a tanulói teljesítmények közötti differenciálást, a részletes szempontrendszert a helyi programban a szakiskolai közismereti tantervünkben rögzítettük.

A tanulói teljesítmény év közben osztályzattal és szöveges értékeléssel történik. Az év végi értékelés osztályzattal történik.

Érdemjegyek, osztályzatok: Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről

Jeles (5)
- a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz
- a tananyagot ismeri, érti, tudja és alkalmazza
- a tantárgy szaknyelvén is pontosan, szabatosan fogalmaz
- kiemelkedő teljesítményt nyújt

Jó (4)
- a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget

Közepes (3)
- a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget
- tanári segítségre többször is rászorul

Elégséges (2)
- a tantervi követelményekből a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik
- fogalmakat nem ért, önálló feladatvégzésre nem képes, de tanári segítséggel elvégzi a feladatot

Elégtelen (1)
- a tantervi követelmények minimumát sem tudja

- ennek eleget tenni tanári útbaigazítással sem képes, önálló feladatvégzésre segítség adás után sem képes.
- megtagadja a munkát

„Megfelelt” vagy „nem felelt meg” minősítés

- testnevelés
- élet és pályatervezés tantárgyaknál

A magatartás és szorgalom értékelése (nappali munkarend)

A magatartás és szorgalom jegyeket az osztályban tanító szaktanárokkal való megbeszélés után, az osztály diák-önkormányzat véleményének és a tanuló saját magáról alkotott önértékelésének figyelembevételével az osztályfőnök dönt. E döntés az osztályozó konferencián megvitatható, ám a döntést itt is az osztályfőnöknek kell meghoznia.

A magatartás minősítésénél figyelembe kell venni:

- milyen mértékben teljesíti az adott tanuló a kötelességeit,
- milyen az osztályközösséghez, az egyes tanulókhoz és tanáraihoz való viszonya,
- milyen módon viselkedik az iskolában és azon kívül,
- mennyire hasznosítja a képességeit az osztályon és az iskolán belül és kívül.

PÉLDÁS magatartású az a diák, aki:

- a kötelességeit mindig teljesíti,
- betartja az iskolai házirend szabályait,
- tanáraival való viszonya példamutató,
- közösségben kezdeményező, aktív,
- társainak az iskolai élet területein példát mutat,
- büntetése, igazolatlan hiányzása a félév során nem volt,
- iskolán kívüli rendezvényeken az iskola méltó képviseletére törekszik.

JÓ magatartású az a diák, aki:

- ellen nem merült fel kifogás az iskolában, vagy az iskolán kívüli rendezvényeken,
- részt vesz az iskolai közösségek tevékenységében, de nem kezdeményező,
- legfeljebb egy alkalommal hiányzott igazolatlanul, az igazolatlan óráinak száma legfeljebb 6 óra,
- osztályfőnöki intésnél súlyosabb büntetése nincs a félév során, illetve az esetben csak akkor lehet a minősítése jó, ha a magasabb fokú büntetéssel megegyező, vagy annál magasabb fokú dicsérete is van.

VÁLTOZÓ magatartású az a diák, aki:

- ellen kisebb kifogások merültek fel a viselkedésével kapcsolatosan,
- ingadozó rendszeretetű, de törekszik hibáinak kijavítására,
- egynél több alkalommal hiányzott igazolatlanul, de igazolatlan óráinak száma legfeljebb 12 óra,
- igazgatói intésnél súlyosabb büntetése nincs

ROSSZ magatartású az a diák, aki:

- fegyelmezetlenségével a közösség fejlődését akadályozza,
- a tanítási órán a munkát viselkedésével zavarja,
- társainak általában rossz példát mutat,

- tanáraival szemben tiszteletlen,
- a társaival durván viselkedik,
- ha több alkalommal hiányzott igazolatlanul, és igazolatlan óráinak száma meghaladja a 12-őt,
- igazgatói intésnél súlyosabb fegyelmi büntetést kapott a félév során.

A szorgalom minősítésében:

PÉLDÁS szorgalmú az a diák, aki:

- kötelességeit példamutatóan teljesíti,
- a tanítási órákra minden tantárgyból rendszeresen és pontosan készül
- az órákon aktívan részt vesz,
- bekapcsolódik a tanítási órákon kívüli foglalkozásokba.

JÓ szorgalmú az a diák, aki:

- rendszeres az iskolai és otthoni munkában,
- a kötelességeit teljesíti,
- a tanítási órákon igyekszik aktívan részt venni.

VÁLTOZÓ szorgalmú az a diák, aki:

- rendszertelenül dolgozik,
- kötelességteljesítése ingadozó,
- többszöri figyelmeztetés után vesz részt a munkában.

HANYAG szorgalmú az a diák, aki:

- a képességei és körülményei alapján keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- kötelességét gyakran elmulasztja,
- munkájában megbízhatatlan,
- zavarja a tanítási órákat,
- bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott félévkor vagy év végén.

Az esti és levelező munkarend szerinti képzésben a magatartás és szorgalom nem kerül értékelésre, a tanulók érdemjegyet nem kapnak.

13.3. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. Ugyanakkor a felsőoktatási intézmények vizsgarendszere az írásbeli számonkérési formákat részesíti előnyben. A tanulók kifejezőkészségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése szintén az írásbeli számonkérést részesíti előnyben.

<u>Elvek:</u>

- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére, amelyekből későbbi tanulmányaik során a tanulók szóbeli vizsgát kötelesek tenni (illetve tehetnek).
- A bizonyítottan részképesség-hiányos (dislexiás, disgrafiás), illetve írásképtelenséget okozó fogyatékkal élő diákot az írásbeli számonkérés minden formája alól fölmentjük.
- Az írásbeli munkák ellenőrzése és a tapasztalatok visszajelzése során különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni.
- Az írásbeli kifejezőkészség fejlesztésébe beleértjük azt is, hogy megtanítjuk a diákokat az információhordozók használatára. (Pl. szövegszerkesztés, az Internet használata levelezésre, forrásgyűjtésre, stb.)
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját 15 munkanapon belül értékelni, javítani kell: ellenkező esetben annak – fontosabb – visszajelzés jellege háttérbe szorul „jegyszerző" funkciója mögött.

1. A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái a következők:

a) *<u>témazáró dolgozat</u>*: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;

b) *<u>egyéb dolgozat</u>*: egy tantervi téma valamely részének (2-3 órára feladott egység) számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számonkérhető.

2. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai a következők:

a) témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, ill. a haladási naplóban előre jelezni kell.

A dolgozatot 15 munkanapon belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.

b) egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, ill. a haladási naplóban előre jelezni kell, a dolgozatot 15 munkanapon belül kijavítja;

c) egy tanítási napon csak egy témazáró dolgozat vagy legfeljebb két dolgozat íratható.

A fenti korlátozások nem vonatkoznak a tanórákat csak részben kitöltő röpdolgozatra.

d) a szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.

e) azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában vesz részt, más tanórai foglalkozáson való részvételre a művészeti és a testnevelési órák kivételével nem kötelezhető. [243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet 8. § (2)]

3. Ha a szaktanár a témazáró dolgozatokra kapott érdemjegyeket a félévi és a tanév végi osztályzatok megállapításakor kétszeres súllyal kívánja figyelembe venni, akkor erre a tényre a tanév elején – legkésőbb az első témazáró dolgozat megíratása előtt – felhívja a tanulók figyelmét.

4. Ha a dolgozat kizárólag a tanult ismeretek azonosítását, kiválasztását, illesztését, közlését, felidézését tartalmazza, akkor a dolgozat értékelésénél a következő – a dolgozatra adható összes pontszám százalékában megadott – ponthatárokat alkalmazzuk:

a) jeles (5): nyolcvanhét és fél százaléktól;

b) jó (4): hetvenöt százaléktól;

c) közepes (3): hatvankettő és fél százaléktól;
d) elégséges (2): ötven százaléktól.

5. Ha a dolgozat a fenti tevékenységeken kívül tartalmaz még információ átalakítást, jelentés és összefüggés kifejtést, következtetést, bizonyítást, tudásfelhasználást a gyakorlati feladat megoldása során, akkor a dolgozatra adható összes pontszám százalékában megadott ponthatárok a következők:

a) jeles (5): 80-85 százaléktól;
b) jó (4): 60-65 százaléktól;
c) közepes (3): 40-45 százaléktól;
d) elégséges (2): 20-25 százaléktól.

6. Ha a szaktanár az e fejezetben meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

A kapott osztályzatokat a diákok az ellenőrző könyvbe kötelesek beírni, a tanárok pedig negyedévente ellenőrzik azt.
Témazáró dolgozat alól nincs felmentés. Dolgozati időpontok ütközése esetén az érdekelt tanárok jussanak megegyezésre.
Az iskola által szervezett színházi előadásokat, hangversenyeket, ... stb. követő napokon csak témazáró dolgozatot lehet írni, de a színházlátogatók, a hangversenyen résztvevők, ...stb. az egyéb számonkérési formák és az előző napon feladott házi feladat megírása alól mentesülnek. A szervező lehetőség szerint előre tájékoztatja a szaktanárokat a színházlátogatások, hangversenyek stb. időpontjáról a számonkérések tervezhetősége érdekében.

13.4. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A „házi feladat” és „házi dolgozat” céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat;
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában;
- alkotómunkát végezni valamely témában.

Elvek:

- **Házi feladat**ot öncélúan nem adunk (azaz ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-6 (7) ill. 8 órája van, és minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére/elkészítésére/ megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell. A szaktanárok az írásbeli házi feladatokat ellenőrzik, a hibás megoldásokat kijavítják. Pedagógusaink törekszenek arra, hogy a tanulókat az írásbeli házi feladatok rendszeres elkészítésére ösztönözzék.
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:

- nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad;
- meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el;
- a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető" elégtelennel. (Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb.)

▪ Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését –a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.

▪ Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.

▪ A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, forrásfeldolgozás) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.

▪ A **házi dolgozat**ot a szaktanár érdemjeggyel értékeli. Igazolt hiányzásaira hivatkozva a tanuló a szaktanártól kérheti a beadási határidő módosítását.

<u>A házi dolgozatok íratásának rendje és korlátai a következők:</u>

- a házi dolgozat témáját a szaktanár tanórán, legalább kéthetes beadási határidővel adja ki,
- a házi dolgozat beadási határidejét a szaktanár úgy határozza meg, hogy a beadási határidőt megelőző két hétre másik, már kiadott házi dolgozat határideje ne essék,
- a beadási határidő lejártát követő két héten belül a szaktanár a házi dolgozatokat kijavítja és kiadja a tanulóknak.

▪ A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát *önként vállalta*.

▪ Az otthoni felkészüléshez előírt szóbeli feladatok elvégzése kötelező, kivéve, ha a szaktanár a feladatot kifejezetten szorgalmi házi feladatként adja ki. A kötelező szóbeli feladatból a szaktanár a tanulót a következő tanórán beszámoltathatja, teljesítményét érdemjeggyel értékelheti.

<u>Az otthoni felkészüléshez kötelezően előírt szóbeli feladatok kiadásának rendje és korlátai a következők:</u>

- a kötelező szóbeli házi feladatot a szaktanár a tanórán adja ki;
- a kiadott feladatot a szaktanár a kiadását követő tanórán kéri számon,
- Az OKJ vizsgát előkészítő szakdolgozatot és egyéb vizsgafeladatot – annak pontos leírásával – a beadási határidő előtt legalább 4 hónappal kell kiadni.

Ha a kötelező szóbeli házi feladat számonkérésekor az előző pontban felsorolt feltételek valamelyike nem teljesül vagy a tanuló az előző tanóráról igazoltan hiányzott, akkor a tanuló kérésére a kapott érdemjegyet az értékelésnél, minősítésnél nem vesszük figyelembe.

13.5. Az egyes modulok értékelése és minősítése, valamint beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezéséhez

Az egyes tantárgyak és a helyi óratervben külön oktatott modulok követelményeinek teljesítését az öt fokozatú skálával értékeljük.
Az egyes tantárgyakba integrált kerettantervi modulokat (pl. egészségtan) a befogadó tantárggyal együtt értékeljük. Egyetlen érdemjegyet kap a témakör értékelésekor a tanuló akkor is, ha a szaktanár az integrált tantárgyon belül az adott témakörbe a modultantárgy tananyagát is beépítette.
A szaktanár a befogadó tantárgy és a modultantárgy tananyagát témakörönként elkülönítve is oktathatja. A félévi és az év végi osztályzat kialakításakor a különböző témakörökben szerzett érdemjegyek között nem teszünk különbséget.

A 3 éves kifutó szakiskolai és felmenő rendszerű szakközépiskolai képzésben az egyes modulokat tantárgyakra bontottunk, és azokat külön-külön osztályozzuk, vagy szövegesen értékeljük. Továbbhaladás a magasabb évfolyamba a modul eredményes teljesítésekor lehetséges, a tanulónak legalább elégséges (2) osztályzatot kell szereznie a modul tantárgyaiból.

14. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei:

Az iskola működésében alapvetően megfelelőnek tartjuk a ***hagyományos osztálykeret*** rendszert.
A gyakorlati képzések tanműhelyben, az érettségi utáni szakképzés néhány speciális gyakorlati órája gazdálkodó szervezeteknél valósul meg.

Az Nkt. rendelkezései és a fenntartó hozzájárulása óratervben rögzített ***csoportbontásokat*** tesz lehetővé. Két csoportra bontjuk az osztályokat a tanműhelyi gyakorlatra, ill. a közismereti tantárgyaknál is alkalmazunk csoportbontást. Bizonyos közismereti és számítógéptermi tantárgyaknál kettős csoportbontást alkalmazunk. Ide tartoznak többek között az idegen nyelv és az informatika/ digitális kultúra tantárgyak.

A csoportbontást a tanulók igényei, az egyes tantárgyak belső logikája és nevelési-oktatási céljai határozzák meg. Az osztályok összetétele beiskolázáskor, a csoportbontás a tanév elején az osztályfőnök irányításával, az osztályban tanító szaktanárok egyetértésével alakul ki. A csoportbontás - indokolt esetben - az egyes félévek végén módosítható. Az osztály/csoport rendszertől eltér az évfolyam fakultáció, amely továbbtanulási szándék, a kétszintű érettségire történő jelentkezés, ill. speciális érdeklődés alapján a teljes évfolyamot bontja - függetlenül az osztálykeretektől.
A magas szintű és hatékony nevelő-oktató munka érdekében az alábbi tantárgyakat csoportbontásban tanítjuk:

- idegen nyelv
- informatika/digitális kultúra
- szakmai gyakorlati foglalkozás

Kisebb csoportban:

- szakkörök
- sportkörök
- tehetséggondozás
- felzárkóztatás
- egyéni foglalkozások
- habilitációs, rehabilitációs foglalkozások

A csoportbontás lehetőséget ad a tanulók motiválására, a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra is.

Tanév elején a tanárok korrepetálást és tehetséggondozó szakkört szerveznek. A szakkörökre a jelentkezés után a tanulóknak kötelező járniuk. A korrepetálások, szakkörök indítására az igazgató ad engedélyt elegendő számú jelentkező esetén.

Az osztálykerettől eltérő, csoportbontással kialakított tanórai és egyéb foglalkozásokról és azok résztvevőiről az oktató csoportnaplót vezet.

15. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a székhelyen és telephelyen élő nemzetiségek kultúrájának megismertetése

A tanulók nagy része nem vallja magát egyik nemzetiséghez tartozónak sem. A ceglédi intézmény közelében élő nagyszámú nemzetiség kultúrájának megismerésével az osztályfőnöki, a társadalomismeret, a művészetek és az etika órák keretein belül foglalkozunk.

16. Az intézmény egészségnevelési és környezeti nevelési alapelvei

16.1. Az iskola egészségnevelési programja

16. 1. 1. Az egészségnevelési program célja

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai-pszichohygiénes tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Szomatikus nevelés

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezethigiénére nevelés)
- profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés
- kondicionálás (testedzés, sport)
- baleset megelőzésre nevelés

Pszichohigiénés nevelés

- önismeretre, önfejlesztésre nevelés
- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés
- környezeti hatások feldolgozására nevelés
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés
- abúzusok, devianciák (káros szokás, szenvedély) megelőzésére nevelés
- érzelmi nevelés

Szociálhigiénés nevelés

- kedvező társas miliő működtetése
- kommunikációs nevelés

- o családi életre nevelés
- o az iskola, mint munkahely pszichoklímájának alakítása
- o szerepfeszültségek felismerése, feloldása
- o a stressz- és feszültségoldás metódusai
- o társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés
- o egészségpropaganda

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Eurofit-mérés). Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
Az egészséges „fair–play” uralta versenyszellem kialakítása	- A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. - A közösségbeli „én-szerep” felismerése.	A tanulók: - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon; - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulókban, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének.	A tanulók: - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiéniát illetően; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megóvásának lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk

Célok	Feladatok	Kritériumok
	- Tudatmódosító szerekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegóvó alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulókban az egészségtudatos, az egészség-megőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolása. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola" tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták).	egészségük megőrzésére.
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értékorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	A tanulók: - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	- A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem,	A tanulók: - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	

A korszerű egészségfejlesztési szemlélet elterjesztése érdekében az egész iskolára, annak minden alkalmazottjára, diákjára és a szülőkre is kiterjedő elveket, célokat fogalmaztunk meg.
Az iskolai egészségnevelés ahhoz járul hozzá, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket és a veszélyeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez.

A program megvalósításának kritériumai:
***** céljaiban konkrét és reális
* az életkori sajátosságokat figyelembe veszi
* a tantestület és a segítő kapcsolatok szakemberei által elfogadott
* a megvalósítási lépéseiben figyelembe veszi az adott lehetőségeket
* tartalmazza a módszertani elemeket
* a szükséges forrásokat meghatározza
* kijelöli a határidőket
* megnevezi a résztvevők körét és a felelősöket

Módszerei: attitűdvizsgálatok, ismeretterjesztő előadások, tájékoztató fórumok, szakirodalomjegyzék összeállítása, konzultációk a szakemberekkel, gyakorlati bemutatók szervezése, kortárssegítő képzés, kirándulások.

16.1.2. Az egészségfejlesztő tevékenységek célkitűzései
Iskolánk egyik fontos célkitűzése tanulóink egészségének javítása.
Fontosnak tartjuk az emberi szervezet működésével és a betegségek kialakulásával kapcsolatos ismeretek bővítését, az anatómiai és élettani ismeretek elmélyítését és az önismeretet. Mindez elősegíti a prevenciós munkát.

Életvezetési ismeretek pozitív modelljeivel kívánjuk felhívni a diákok figyelmét az egészséges életvitelre. A pedagógusok pozitív mintaadásával próbáljuk csökkenteni a deviáns viselkedés kialakulásának kockázatát, egyben módot adva az egészséges élet modelljének megismerésére.

A diákoknak módjuk van az egészségügyi szolgáltatások feltérképezésére, így életük folyamán tudatos lehetőségük lesz a kockázati tényezők függvényében szelektálni, megismerkedni a tüdőszűrés és a rákszűrés mechanizmusával, s azok prevenciós hatásaival is.
Fontosnak tartjuk az egészséges testi, lelki (mentálhigiénés) fejlődés biztosítását a tanulók számára. Ezen felül célként fogalmaztuk meg „az egészség, mint legfőbb érték” szemlélet kialakítását.

Központi kérdés iskolánkban az egészséges táplálkozás elterjesztése, a diákok balesetvédelmi és elsősegély-nyújtási ismereteinek bővítése, valamint a beteg és sérült embertársaink iránti segítőkész magatartás kialakítása. Hasonló fontosságú a káros szokások kialakulásának megelőzése.

16.1.3. Az egészségfejlesztés főbb területei
Az egészségfejlesztési célkitűzések kulcsterületeinek számítanak a következő feladatok:
- a dohányzás visszaszorítása („füstmentes iskola”),

- az alkohol- és a drog prevenció,
- az egészséges táplálkozás,
- az aktív testmozgás, és a mozgásszervi betegségek csökkentése,
- a mentális betegségek megelőzése,
- az AIDS prevenció.

Az emberi szervezet bioritmusa, a számítógép-használat egészségkárosító ártalmainak leküzdése és a tanulási nehézségek kezelése olyan aktuális témák, amikkel rendszeresen foglalkozni kívánunk.

16.1.4. Az egészségfejlesztés fő célcsoportjai és színterei

Intézményünkben az egészségfejlesztés alapvető célcsoportja a tanulók közössége. Ezt a munkát segítik a tanárok az iskola egyéb dolgozóinak bevonásával. Tisztában vagyunk azzal, hogy a fiatalok szocializációjában az iskola is kulcsszerepet játszik, de a tanulók szüleinek közreműködése nélkül sikerünk csak részleges lehet. Szakemberek meghívásával, előadások szervezésével, konzultációk biztosításával kívánjuk céljainkat elérni.
180

16.1.5. Iskolaorvos, mérések, diagnosztika

Szükség esetén – az iskolaorvos javaslatára – a tanulóknak lehetőségük van szakorvoshoz történő átirányításra (szemészet, ortopédia, kardiológia). Ezen való részvétel a felnőtt tanulóink részére nem kötelező, csak javasolt.

16.1.6. Egészségügyi szűrővizsgálatok

A mentális, pszichés zavarok szűrésével (ifjúságvédelmi felelős, szakpszichológus, fejlesztőpedagógus) is lehetőségünk nyílik újabb problémás esetek felderítésére, a kialakult helyzet javítására.

A tanulási nehézségek szűrése (ifjúságvédelmi felelős) során lehetőség nyílik a koncentrációzavarral küzdő, fáradékonyságban, hiperaktivitásban szenvedő tanulók hatékonyabb megsegítésére. Ezen való részvétel a felnőtt tanulóink részére nem kötelező, csak javasolt.

16.1.7. Felvilágosítás és szemléletformálás

- A szemléletformálásban fontos szerepet játszik a minket körülvevő világ empirikus felfedezése (pl. drogambulancia meglátogatása).
- A természetjáró túrák, a barlangtúrák és a vízi túrák szervezésével próbáljuk a diákok szabadidejét hasznosan kitölteni.
- Az évente megrendezésre kerülő Sportnap mozgáslehetőséget nyújt, másrészt aktívan támogatja az egészséges életmódra törekvést.
- A SOTE kortárssegítő képzés keretén belül kaphatnak diákjaink információkat, tanulmányi kirándulások során ismerhetik meg környezetüket, és táborokon (vízi, kerékpár, sí, gólya) való részvétellel élhetnek konstruktív és tartalmas társas életet kortársaikkal, ahol aktuális témaként felmerül az egészség kérdésköre is.
- A különböző szakkörök tartalmas és egészséges kikapcsolódást nyújtanak a diákoknak.
- Véradás diákok és tanárok részvételével
- Időszakos kiállítások rendezése (ÁNTSZ segédanyagainak felhasználásával) – mind olyan programok, amelyek elengedhetetlenek a kiegyensúlyozott, minden szempontból egészséges tanulók nevelésében.

- Kiemelten biológia, testnevelés, kémia, földünk és környezete, osztályfőnöki, szakmai elméleti és gyakorlati és idegen nyelvórán folyik az egészséges életmódra nevelés. Csak akkor lehetünk azonban elégedettek, ha a többi foglalkozáson is törekszünk a pozitív egészségszemlélet kialakítására.
- Jól felszerelt szaktantermek, szertárak, könyvtár, tornaterem, kondicionáló terem, sportpálya, iskolai büfé biztosítják az egészséges életmódra nevelés tárgyi feltételeit.
- Női tanári kondicionáló tornával, férfi tanári futballal és salátabár rendezésével követendő példát kívánunk nyújtani tanítványaink számára.

16. 1. 8. Az egészségnevelés várható eredményei

1. A család szerepének megértése
2. A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
3. A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása
4. A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
5. A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése
6. Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása
7. Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
8. A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
9. A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
10. A testi higiénia iránti igény kialakítása.
11. A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
12. Az egészséges életkörnyezetre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
13. A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
14. Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
15. Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
16. A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

16.2. Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
4. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
5. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel, illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott

alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.

6. A tanulmányi kirándulások és egyéb iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
7. A szakiskola és szakközépiskola osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
8. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönfélébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
9. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

16.3. Az iskola környezeti nevelési programja

16.3.1. Az iskola környezeti nevelési elvei:

Az iskolai környezeti nevelés hozzájárul ahhoz, hogy

* kialakulhasson a felelős, környezettudatos magatartás
* A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
* a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek a személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó egészséges életvitelhez
* a diákok megértsék a környezetvédelemmel összefüggő kérdések fontosságát, az ezzel kapcsolatos beállítódásaik szilárdak legyenek, és konkrét tevékenységekben alapozódjanak meg.

Színterei:

- A tanórákon, a szaktantárgyi órákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, mely témák kerüljenek feldolgozásra. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, főként azok, amelyekhez a diákoknak is közük van.
- Az ismereteket különböző interaktív módszerekkel adjuk át, de hangsúlyt kap az önálló ismeretszerzés is.
- A szemléltetésben a hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeket is maximálisan kihasználjuk, hiszen így élményszerű tanításra nyílik lehetőség.
- Nem hagyományos tanórai keretben a témanapok kapcsán: Víz napja, Föld napja, Madarak és fák napja, Állatok világnapja, Drogellenes nap.
- Rendhagyó iskolanapok: Egészségnap, Környezetvédelmi nap, Tudomány napja, Együtt az iskola.
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínei
- Tanórán kívüli programok: tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák, kirándulás, környezetvédelmi tábor, kiállítások jeles alkalmakra, gyűjtési akciók, klubfoglalkozások, vetélkedők.
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a délutáni szabadidős foglalkozások.

Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének

és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesedhet ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

16.3.2. Az iskola környezeti nevelési elvei és programja

16.3.3. A környezetnevelés fő céljai

- A tanulók környezettudatos magatartásának kialakítása.
- Érzékenység kialakítása a környezet állapotváltozásaira, s ezek emberre gyakorolt hatására.
- Személyes felelősség vállalás a környezetkímélő magatartásban.
- Közvetett módon a környezeti világválság kialakulásának megelőzése.
- Természeti értékeink megőrzése, tisztelete, természet és társadalom harmóniájára törekvés.
- Biológiai diverzitás megőrzése.
- A fenntarthatóságot szolgáló cselekvési késztetésekre és gyakorlati készségekre tegyen szert a tanuló.
- Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.
-

16.3.4. A környezetvédelem főbb területei

A környezetvédelem főbb területei között tartjuk számon a vízvédelmet. (vízfogyasztás, gazdaságos vízfelhasználás), a levegővédelmet (szmog, dohányzás) és a talajvédelmet. (növények telepítése).

Napjainkban a hulladékkezelés és újrahasznosítás, a szelektív hulladékgyűjtés olyan területei programunknak, amelyek ismerete elengedhetetlen értékeket képvisel. A zajkárosodás megakadályozása, a gazdaságos energiafelhasználás megoldása, a környezetbarát gyakorlatok reflexszerű használata szintén elengedhetetlen a szemléletmód kialakításában.

Környezetvédelmi feladataink konkrétabb gyakorlati területének számít az iskolaudvar fásítása, madáretetők telepítése, a tömegközlekedés, a kerékpár használata és a szárazelem begyűjtése, papírgyűjtés.

16.3.5. A környezetei nevelés fő célcsoportjai és színterei

Elsődleges célcsoportunk a tanulók közössége. Ugyanakkor a tanárok és az iskola dolgozóinak bevonása teszi teljessé tevékenységünket, hiszen minél komplexebb, sokrétűbb és kiterjedtebb a célcsoport, annál nagyobb az eredmény.

Kiemelten a biológia, a testnevelés, a kémia, a földrajz, az osztályfőnöki, a szakmai elméleti és gyakorlati, valamint az idegen nyelvórákon folyik környezeti nevelés. Csak akkor lehetünk azonban elégedettek, ha a többi foglalkozáson, valamint a szabadidős tevékenységek során is törekszünk a pozitív környezeti szemlélet kialakítására. Az iskolai könyvtárban a témákhoz illeszkedő, korszerű ismereteket nyújtó anyagokat biztosítunk.

16.3.6. Felvilágosítás és szemléletformálás

A felvilágosítás és a szemléletformálás bevált módszereivel kívánunk élni a környezeti nevelési program keretén belül is. Lehetőségeink az alábbiak:

- A Föld napja (április 22.) rendezvény.
- Igen komplex lehetőségekkel szolgál az Egészségnap is más „Jeles napokkal” a környezet- és természetvédelemben (Víz világnapja, Biodiverzitás világnapja).

- A környezet megismerését, értékeinek megtapasztalását, s így annak védelmét szolgálják a különböző természetjáró túrák, a barlang túrák, a vízi túrák, a tanulmányi kirándulások, Magyarország nemzeti parkjainak megismerése.
- A csoportos látogatások (Természettudományi Múzeum, Nemzeti Park) tovább szélesítik tanulóink környezetvédelmi látókörét.
- A városban megrendezésre kerülő állatbörzén (házi kedvenceink) a tanulók fizikális kontaktusba kerülhetnek különböző állatokkal, megismerhetik szokásaikat, megtanulhatják tisztelni a többi élőlényt, és megérthetik, hogy felelősséggel tartozunk a „kisebbért".

A környezeti nevelés a ma embere számára már nem divatos passzió, hanem az élet diktálta szükségszerűség. Az egészség és a környezeti nevelés szoros kapcsolatban áll egymással.

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont – egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt – sok előnye és lehetőségei mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének parkosítása, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése. Ezen a területen rengeteg tennivalónk van.

17. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

17.1. Esélyegyenlőség biztosítása az intézményben

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a diákok esélyegyenlőségének biztosítását, megvalósítását mind székhelyen, mind pedig a telephelyen:
Prevenció területei:

- osztályfőnöki munka (szocializáció, viselkedés-kultúra, kommunikáció)
- közösségépítés - közös tevékenység, munka
- tanulásmódszertan (tanulásra szoktatás)
- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás,
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- az étkezési lehetőségek megszervezése igény esetén,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

Pedagógusok módszertani megújulása:

- kooperatív tanulás erősítése
- tevékenység és élményközpontú tanulás-tanítás
- kompetencia alapú oktatás
- tanulók motivációs bázisának növelése

- jó partnerség kialakítására törekeszünk
- közösségalakítás
- tantárgyi felzárkóztatás, orientáció

17.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítését szolgáló tevékenységek

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni, vagy csoportos használata (számítógépterem, tornaterem, stb.);
- a továbbtanulás irányítása, segítése, felkészítés a felsőfokú oktatásra, szakmatanulásra, munkába állásra

17.3. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- a diákétkeztetés, iskolai büfé
- iskolai foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a tanárok, a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- szoros kapcsolat az illetékes polgármesteri/kormányhivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

17.4. A hátrányos, veszélyeztetett tanulók problémáinak kezelése

Az iskola pedagógusainak és dolgozóinak munkájuk során

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

17.5. A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megelőzése

A megelőzés célja, hogy

- megelőzze, elhárítsa, vagy enyhítse azokat a diákokra ható károsodásokat, amelyek egészséges személyiségfejlődését megzavarják vagy meggátolják;
- másrészt segítse azoknak a pozitív hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulnak a gyermek társadalmilag is értékes képességeinek kibontakoztatásához és kifejlesztéséhez.

17.6. A tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása

A *feltárás célja*, hogy a tanulók problémáit az iskola és a gyermekjóléti szolgálat minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

A feltáró tevékenységnek a következő területekre kell kiterjedni:
- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálatok szakembereinek.

A problémák súlyossága alapján különböztethetjük meg a *veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekeket.* A veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekek nem sorolhatók azonos kategóriába.
A tanuló hátrányos helyzetét valamely környezeti tényező (többnyire a tanuló egészségügyi állapota, vagy a család iskolázottsági, jövedelmi helyzete) okozza, melynek következménye a tanuló esélyegyenlőtlensége. A veszélyeztetettség következményeként a tanuló személyiségének károsodása várható.
Veszélyeztetettség olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Azokat a gyerekeket tekintjük veszélyeztetettnek, akiknek a személyiségfejlődését valamilyen károsodás fenyegeti. A gyermeki személyiség fejlődésének károsodást többféle ok – akár egyszerre is – előidézheti.

Egyértelmű veszélyeztetettséget jelent:
- a tanuló folyamatos fizikai bántalmazása,
- a gyermek agresszív, brutális magatartása,
- csavargás, éjszakai kimaradás, szökés otthonról,
- deviáns tevékenységet folytató csoporthoz való tartozás,
- a kábítószert, alkoholt fogyasztó diák,
- a bűnöző gyermek,
- a gyermekkorú szexuális kapcsolatai, szexuális bántalmazása, a prostitúció,
- az öngyilkossággal fenyegetőző, önagressziót, öngyilkossági kísérletet elkövető gyermek,
- a szülők megakadályozzák, hogy a beteg gyermek orvosi kezelésben részesüljön,
- a gyermeket a szülők nem engedik iskolába,
- a hajléktalan gyermek,
- a folyamatosan éhező gyermek,
- a hozzátartozó nélküli gyermek,
- a deviáns életmódot folytató családok gyermekei,
- a lelki terror alatt élő gyermek.

Veszélyeztetettnek tekintjük azt a gyermeket vagy fiatalt, aki családjában vagy környezetében (iskolában, kortárs csoportban, lakókörnyezetében)
- ismétlődő vagy tartós fizikai bántalmazásnak van kitéve,
- ismétlődő vagy tartós lelki bántalmazásnak van kitéve,
- szexuális zaklatásnak, erőszaknak van kitéve,
- elhanyagolásnak van kitéve,
- fejlődésében családja, illetve közvetlen környezete károsan befolyásolja,
- és mindezeket nem ellensúlyozza semmi.

Ismétlődő és tartós fizikai bántalmazás:
Az a gyermek vagy fiatal, akit a családtagjai vagy a környezetében élők folyamatosan vernek.
<u>Jelei:</u>

- külsérelmi nyomok,
- védekező reakció, ha közelednek hozzá (pl. ha meg akarják simogatni), akkor összerezzen,
- agresszív viselkedés (verekedés, rongálás, állatkínzás, önagresszió).

Ismétlődő és tartós lelki bántalmazás:

- Az a gyermek vagy fiatal, akit családtagjai, környezete folyamatosan csúfol, megaláz, megszégyenít; a szeretettől megfosztja; szóval durván bántalmazza;
- akinek önbizalmát rombolja;
- és akinek sem öröméről, sem bánatáról nem vesz tudomást.

Jelei:

- dac,
- önbizalomhiány,
- magába fordulás,
- bandakapcsolat,
- a közösség ügyei nem érdeklik,
- túlzott ragaszkodás,
- bizalmatlanság,
- csúfolja, megalázza, megszégyeníti nála gyengébb társait,
- alacsony frusztrációtűrés,
- mindig felhívja magára a figyelmet rosszasággal, rongálással, a tanítási óra zavarásával.

Szexuális zaklatás, erőszak:

Az a gyermek vagy fiatal, akinek családtagjai vagy a környezetében élők szexuális témájú képeket, könyveket mutatnak, filmet vetítenek; akit illetlen helyen fogdosnak, simogatnak; arra kényszerítenek, hogy illetlen helyeken hozzájuk érjen; megerőszakolnak; prostitúcióra kényszerítenek.

Jelei:

- visszahúzódás,
- összerezzen, ha hozzá akarnak nyúlni,
- alhasi fájdalmak, vérzés,
- külsérelmi nyomok,
- koravén attitűd (öltözködés, smink),
- kihívó viselkedés.

Elhanyagolás:

Az a gyermek vagy fiatal, akit

- családtagjai nem megfelelően gondoznak (ritkán fürdik, koszos, ápolatlan, hiányos öltözék, nem megfelelő táplálás);
- akit nem ösztönöznek az iskolába járásra, tanulásra;
- akinél betegség esetén nem biztosítják az orvosi ellátást, a gyógyulás feltételeit;
- akire egyáltalán nem figyelnek, nem foglalkoznak azzal, hol, mikor, és kikkel barátkozik, tölti szabadidejét.

Jelei:

- sápadtság, köhögés,
- ápolatlanság, rüh, ótvar,
- aluszékonyság,
- iskolai igazolatlan hiányzás,
- túlzott ragaszkodás (pl. pedagógushoz),
- kéreget a mások tízóraijából,

- bandakapcsolat,
- mindig fázik (fűtött helységben sem veszi le a kabátját),
- a szülők egyáltalán nem tartják a kapcsolatot az iskolával,
- a házi feladat állandó hiánya, gyakori bukás,
- alkohol, drog fogyasztása, bűnözés, lopás, rongálás, dohányzás.

Fejlődésében családja vagy környezete károsan befolyásolja:
A család és a környezet értékei, normái jelentősen eltérnek a társadalmi értékektől, normáktól (drog, alkohol, bűnözés, öngyilkosság a családban, közvetlen környezetben), és ezzel negatív mintául szolgálnak a gyermeknek, ezért a gyermek szocializációja problémás.
Jelei:
- alkoholfogyasztás,
- dohányzás,
- lopás,
- drogfogyasztás,
- öngyilkossági kísérlet,
- bandakapcsolat,
- szexuális deviancia.

A veszélyeztetettséget okozó problémákat nem ellensúlyozza semmi:
A tanulónak sem a családjában, sem a környezetében nincs olyan személy, aki a gyermek számára biztonságot teremtene, érzelmi támaszt nyújtana; nincs olyan intézmény, ami a családra és a környezetre hatást gyakorolna annak érdekében, hogy az előzőekben ismertetett bántalmak megszűnjenek.

17.7. A gyermek fejlődését veszélyeztető okok megszüntetése (székhelyen, telephelyen)

Az iskola, illetve a pedagógusok feladata közé tartozik, hogy részt vegyenek a tanuló fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésében. Ennek érdekében a nevelési-oktatási intézménynek együtt kell működnie a polgármesteri hivatallal, a gyermekorvossal, a családsegítő szolgálattal, a nevelési tanácsadóval, a rendőrséggel, a bírósággal, az ügyészséggel, a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.
Az intézmény szervezeti és működési szabályzata szabályozza a gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolattartás rendjét.
Amennyiben veszélyeztetettségre utaló jelet észlelünk, értesítenünk kell a gyermekjóléti szolgálatot, hogy az megtehesse a szükséges lépéseket a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.
A tanulmányok sikeres befejezése érdekében el kell érni, hogy a tanulók igazolatlanul ne hiányozzanak.
Az intézményünk – a gyermek és ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnök közreműködésével – az alábbi szempontok alapján, írásban jelzi problémáját a gyermekjóléti szolgálatnak:
- A tanuló adatai *(név; születési helye, ideje; anyja neve; apja neve; testvérei; lakcím, telefon, iskola neve, osztálya, osztályfőnöke neve, az iskolai gyermekvédelmi felelős neve).*
- A megoldásra váró probléma.
- Az iskola eddigi intézkedései.
- A gyermekjóléti szolgálattól várt intézkedések.
- Az iskoláztatási támogatás felfüggesztése, a pénzbeli támogatást természetbeni juttatásként kapja meg a család, pénzfelhasználási terv, esetgondnok kijelölése, a gyermekvédelmi felelős aktív közreműködése (esti gondnok).

17.8. Ifjúságvédelmi felelős alkalmazása

Az ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység iskolánkban – az adatvédelmi törvényt, a személyiségi jogokat szem előtt tartva – sok összetevős csapatmunka.
Munkánk alapelve a prevenció: az iskolai ifjúságvédelmi munkán keresztül a tanulók problémáinak minél korábbi felismerése és kezelése. Ez elsősorban és túlnyomórészt az osztályfőnökök közreműködésével, sokrétű tevékenységük révén valósul meg. Feladatunknak tekintjük elsődlegesen a segítségnyújtást pedagógiai és pszicho-pedagógiai módszerekkel, ill. a súlyosabb esetekben szakellátás igénybevételét.
Az iskolai ifjúságvédelem biztosításáért felelős személy az iskola igazgatója.
Feladata, elsősorban hogy gondoskodjék az ifjúságvédelmi munkához szükséges feltételekről, biztosítsa az ehhez szükséges tárgyi, személyi és szervezeti feltételeket, kialakítsa, és működésben tartsa az ifjúságvédelemmel foglalkozó külső és belső munkatársak kapcsolatrendszerét.
Az iskolai ifjúságvédelem irányítója és ellenőrzője az igazgatóhelyettes.

Intézkedési területei:
- kapcsolattartás a Pedagógiai szakszolgálat intézményeivel és a Gyermekjóléti szolgálattal
- az iskolai diák szociális alapon túli források felkutatása, igénybevétele segélyezéshez,
- az iskolaorvosi, szakorvosi ellátás iskolai megszervezése,
- kedvezményes étkeztetés, tankönyvtámogatás felhasználása, külső szakelőadók meghívása a fiatalokat veszélyeztető kérdések feldolgozására.

Ifjúságvédelmi tevékenységünk kiemelt jelentőséget nyer a hátrányos helyzetű fiatalokkal való foglalkozás során.

Az ifjúságvédelmi felelős feladatai:
- Tájékoztatja az iskola tanulóit arról, hogy milyen problémákkal, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel.
- Feltárja a gyermek, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülményeket, segít azok megelőzésében, megszüntetésében.
- Az osztályfőnökkel közösen feltárja az indokolatlan iskolai hiányzások okait, segít a továbbiak megelőzésében.
- Észre kell vennie az osztályban tanító pedagógusokkal közösen, ha a tanuló tanulmányi eredménye látszólag indokolatlanul leromlik.
- Rendszeres óralátogatásokkal nyomon követi a hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi előmenetelét, tanórai, tanórán kívüli viselkedését. Biztosítania kell a bármely oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek felzárkóztatását (indokolt esetben javasolni kell a tanuló számára a korrepetáláson való részvételt).
- Fel kell figyelnie az osztályfőnökkel közösen a családban jelentkező gondokra, problémákra (például a szülők gazdasági helyzetének romlására vagy a családi élet megromlására).
- Gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot (a Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszélésen).
- A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott szervnél, kormányhivatalnál, szükség esetén javaslatot tesz a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtására.
- Az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógiai

Szakszolgálat, Drogambulancia, Ifjúsági Lelkisegély Telefon, Gyermekek Átmeneti Otthona stb.) címét, illetve telefonszámát.
- Tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- Gondot fordít a szenvedélybetegségek megelőzésére, illetve a gyógyult szenvedélybeteg tanulók beilleszkedésének elősegítésére.
- Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadással segítséget nyújt a tanulóknak felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdéséhez (feladata a tanulók továbbtanulása során fellépő nehézségek orvoslása, pályaorientációs segítségnyújtás: szakelőadók hívása, felvételi előkészítő tanfolyamokról szóló információk továbbítása, a tanulók pályaválasztási pszichológiai tanácsadásra küldése révén).
- Kapcsolatot tart az egészségügyi szolgáltató intézményekkel (Védőnői Szolgálat, háziorvos, iskolaorvos, ÁNTSZ Egészségvédelmi Főosztály Gyermek és Ifjúsági Egészségügyi Osztály).
- Jelzési kötelezettsége van a Gyermekjóléti Szolgálat felé, amennyiben az iskolában iskolai eszközökkel nem tudnak segítséget nyújtani.
- Gyermek- és ifjúságvédelmi kérdésekben tanácsot ad a tanulóknak és a pedagógusoknak.
- Részt vesz az iskolában indított fegyelmi eljárásokon.
- Feladata az általános prevenciós tevékenységek megszervezése, koordinálása az iskolát körülvevő szociális társadalmi környezet függvényében, ennek keretében drog- és bűnmegelőzési programokat szervez.
- Számba veszi a felhasználható szociális ellátásokat (ingyenes étkeztetést, tankönyv-vásárlási támogatást, segélyeket, stb.).
- Szorgalmazza a mentálhigiénés programok bevezetését.
- Fontos feladata a diákönkormányzattal/diákképviselővel való kapcsolattartás.
- Felkutatja a tanulók számára hasznos szünidei elfoglaltságokat (táborok, művelődési házak által kínált lehetőségeket; a diákmunka-lehetőségeket).
- Minden esetben a gyermekek érdekeit képviseli. A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatban különösen feladata, hogy:
    - Felmérje a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekeket az osztályfőnökök közreműködésével.
    - Nyilvántartásba vegye őket, mérlegelje a veszélyeztetettség, illetve a hátrányos helyzet típusát és súlyosságát, ez alapján javaslatot tegyen a további teendőkre; egyeztessen a Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermekvédelmi koordinátorral.
    - Figyelemmel kísérje a veszélyeztetett, illetve hátrányos helyzetű gyermekek szabadidős tevékenységét és tanulási előmenetelét, és adott esetben javaslatot tegyen a változtatásra.
    - A veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekek számára biztosítson hasznos szünidei elfoglaltságot (táborok, iskolai programok, művelődési házak stb. révén).

18. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, a kiemelkedő teljesítmény elismerése, megerősítése. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás akkor működik, ha a diák erősen vágyik a jutalomra és az megtiszteltetés számára. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő, különösen kisgyermekkorban, ám szerepe később sem lebecsülendő. Éppen ezért jó időben és helyes mértékkel kell alkalmazni.
A kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, illetve tantestületi írásbeli dicsérettel jutalmazzuk.

Az iskola hírét öregbítő teljesítményért, versenyen elért eredményért tanulóink könyv- vagy más tárgyjutalomban részesülhetnek, amelyet ünnepélyes körülmények között adunk át.
Azok a végzős tanulók, akik kiemelkedő teljesítményt nyújtottak tanulmányaik során és a közösségért végzett munkájukban „Gubody Díj”-ban részesülnek. Javaslatot az osztályfőnök, a tantestület és a DÖKtagjai, ill. diákképviselő tehetnek.

A büntetés alkalmazásának akkor van értelme, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása, és a diák helyes irányba terelése.
A büntetésnek negatív hatásai is lehet a gyermek fejlődésére, mégis a kisebbik rossz választásának elve alapján számos helyzetben élni kell vele. Egyes helyzetek nem oldhatóak meg büntetés nélkül, mivel sokszor csak ily módon tudjuk felállítani a végső viselkedési korlátokat, illetve a felállított korlátokat tiszteletben tartatni.
A házirend ellen vétő diákok az alábbi módon büntethetők:

- Szóban: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói figyelmeztetés.
- Írásban: szaktanári, osztályfőnöki figyelmeztetés, osztályfőnöki intő, igazgatói figyelmeztetés, igazgatói intő, fegyelmi határozat.

Szaktanári figyelmeztetés: meg nem engedett segédeszközök használatáért, óra alatti fegyelmezetlen viselkedésért, házi feladat többszöri el nem készítéséért, tanórai felszerelés hiányosságai miatt adható.

Osztályfőnöki figyelmeztetés, intő: a házirendben meghatározott számú reggeli/órai késés esetén; Amennyiben magatartásával veszélyezteti maga vagy mások testi épségét, tanárai utasítását nem tartja meg. Vállalt feladatát nem teljesíti, durva szavakat használ, tanárával és az iskola dolgozóival szemben tiszteletlenül viselkedik, tanulótársai emberi méltóságát nem tartja tiszteletben, tiltott tevékenységet végez, továbbá a házirendben meghatározott számú igazolatlan óráért, rongálásért adható.
Igazgatói figyelmeztetés, intő, rovó: osztályfőnöki fokozatok után elkövetett fegyelmi vétségért, tiltott tevékenységért, igazolatlan óráért adható.
Fegyelmi eljárás: huszonegynél több igazolatlan óráért, kötelességek vétkes és súlyos megszegéséért folytatható le.
Fegyelmi eljárás megindításáról – az indok megjelölésével – a tanulót és szülőjét írásban értesíteni kell a fegyelmi tárgyalás előtt legalább nyolc nappal. A fegyelmi tárgyalást a törvény előírásainak megfelelően kell lefolytatni.
A fegyelmi büntetés lehet:

- a/ megrovás;
- b/ szigorú megrovás;
- c/ meghatározott kedvezmények csökkentése
- d/ áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába.

A fegyelmi határozatról a tanulót és a szülőt írásban kell értesíteni, megjelölve a jogorvoslat módját és lehetőségét.
A fenti fokozatok súlyuknak megfelelően az év végi magatartás jegyben is tükröződnek. Az írásbeli fegyelmező intézkedést minden esetben a naplóba és az ellenőrző könyvbe kell bejegyezni.
Általános elv szerint két szaktanári figyelmeztetés után osztályfőnöki figyelmeztetés következik.
Ha a tanuló kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi büntetés megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló életkorát, értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát, tettének hatását a közösségre, mérlegelni kell a mentő körülményeket. A büntetés célja mindig a felelősségvállalás és a további vétségek elkövetésétől való tartózkodás kialakítása.

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése, az osztályzatok félévi és év végi megállapítása a félév, ill. a tanév lezárása előtt két héttel az osztály diákbizottság és az osztályfőnök közös javaslatával kezdődik. Az osztályban tanító szaktanároknak a javaslatok megismerése után lehetőségük van legkésőbb a félévet, ill. a tanévet lezáró értékelő értekezleten a javasolt osztályzat módosítására. Véleménykülönbség esetén, az értekezleten az osztályban tanító szaktanárok egyszerű szótöbbséggel döntenek.

Az egységes értékelés érdekében az osztályfőnöki munkaközösség belső szabályozást készített, mely a PP. III. fejezet 13. pontjában található.
A jutalmazás és a fegyelmezés elveit a Házirend 8. és 9. pontja részletesen kifejti.

19. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgy esetén, a tanév végén legalább elégséges (2) szinten– a szorgalmi időszakban rendesen, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette.
A magasabb évfolyamba lépés feltételeit az egyes tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.
Az egyes tanulók év végi osztályzatát a oktatói testület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület jelzi az érintett pedagógusnak, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a oktatói testület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.
A tanév végi elégtelen osztályzat legfeljebb három tantárgyból javítóvizsgán korrigálható. A javítóvizsga elégtelen eredménye évfolyamismétlést von maga után.
Háromnál több elégtelen osztályzat esetén az évfolyamot meg kell ismételni.
Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven foglalkozást vagy egy adott tantárgyból a foglalkozások harminc százalékát meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha az oktatói testület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. Az oktatói testület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz foglalkozást és a szakképző intézmény eleget tett a törvényben meghatározott értesítési kötelezettségének.

Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét nem teljesítette.

A sajátos nevelésű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulónál, amennyiben megnövelt tanítási idő alatt kell a tantervi követelményeket teljesíteni engedélyben meg kell határozni, hogy melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulmányi követelményeket teljesíteni. A félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot pedig a tanítási idő végén kell megállapítani.

20. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

20.1. A tantárgyi, tanévi, részleges vagy teljes felmentések eljárási szabályai

- A felmentések csak az elméleti tárgyakra vonatkozhatnak. A szakképzési törvény szerint a szakképző évfolyamon nem kaphat teljes felmentést a tanuló a gyakorlati foglalkozás alól.

20.2. A tanórai foglalkozásokon való részvétel alóli felmentések

- Az egyes tantárgyak értékelés minősítés alól felmentett tanuló minden esetben köteles:
  - a tanórákon részt venni.
  - órai munkába bekapcsolódni (kivéve testnevelés).
- Testnevelési óráról való felmentéshez az iskolaorvos által nyilvántartásba vett szakorvosi vélemény szükséges. A gyógytestnevelésre kötelezettek kötelesek gyógytestnevelésre járni, és a foglalkozásokon való részvételt igazolni. Félévi és év végi értesítőjükbe a gyógytestnevelésen kapott osztályzat kerül.
- Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén e tantárgy tanulásával kapcsolatban köteles az órákon részt venni és bekapcsolódni az órai munkába.

20.3. A tankötelezettség teljesítése egyéni tanulmányi rendben

Egyéni tanulmányi rendet az igazgató engedélyezhet. Ha az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakértői véleményében egyéni tanulmányi rendet javasol, az igazgató az egyéni tanulmányi rendet – a gyámhatóság és család- és gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése nélkül köteles engedélyezni.

Az egyéni tanulmányi rend iránti kérelemben meg kell jelölni az egyéni tanulmányi rend keretében biztosítani kért kedvezmények körét, a tanulmányi kötelezettség teljesítésének tervezett módját és időpontját, az egyéni tanulmányi rend indokoltságát. A kérelemhez csatolni kell az egyéni tanulmányi rend indokoltságát alátámasztó bizonyítékokat.

A tanköteles tanuló esetében az engedélyhez a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóság és család- és gyermekjóléti szolgálat véleményét ki kell kérni. A gyámhatóság és a család- és gyermekjóléti szolgálat az igazgató megkeresésétől számított tizenöt napon belül köteles megküldeni a véleményét.

Egyéni tanulmányi rend legfeljebb két tanévre engedélyezhető.

Az egyéni tanulmányi rend keretében a tanuló a következő kedvezményekben részesíthető:

- részleges vagy teljes felmentés a közismereti oktatásban, illetve az ágazati alapoktatásban való részvétel alól,
- osztályozó vizsga letételének a tanéven belül egyéni időpontban történő engedélyezése,
- a tanulmányi követelményeknek a szakképző intézmény szakmai programjában előírtaktól eltérő idejű vagy tartalmú teljesítése.

Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének egyéni tanulmányi rendben tesz eleget, egyénileg készül fel. A kiskorú tanuló egyéni tanulmányi rendben történő felkészüléséről a kiskorú tanuló törvényes képviselője gondoskodik.

Az egyéni tanulmányi rendre adott engedély visszavonható, ha a tanulmányi kötelezettségek egyéni tanulmányi rendre vonatkozóan kiadott engedélyben meghatározottak szerinti teljesítése akadályokba ütközik.

A félévi és tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie. Az osztályozó vizsga előtt az iskola konzultációs lehetőséget biztosít a tanulónak. A tanuló a vizsgára való felkészítéséről a szülő, tudásának méréséről az iskola gondoskodik. A tanuló a tanév/félév elején köteles a félév tananyagát, követelményét a szaktanárral egyeztetni.

Az egyéni tanulmányi rend a tanulónak a szakmai gyakorlati tantárgyakat az alábbi módon kell teljesítenie:

- *a szakiskola és szakképző iskola:* szakmai alapozó gyakorlati, ágazati alapozó órákon az órarendnek megfelelően köteles részt venni és az előírt vizsgákat teljesíteni.
- *szakgimnázium*: a szakmai alapozó elméleti és gyakorlati órákon ,
- *technikum*: az ágazati alapoktatáson, a szakirányú órákon az órarendnek megfelelően köteles részt venni és az előírt vizsgákat teljesíteni.

20.4. Mérés – értékelés

A mérés területei:

- A minőségirányítási tevékenység eredményeinek és a folyamatszabályozások hatásának mérése, elemzése és javítása.
- Az alkalmazottak (pedagógusok és nem pedagógus dolgozók) munkájának mérése, elemzése, értékelése.
- A tanulói teljesítmény mérése, értékelése és befolyásolása.
- Az intézményben működő mérés – értékelés csoport a szakmai munkaközösségekkel együttműködve tervezi, szervezi és valósítja meg a tanév során szükséges pedagógiai méréseket.
- A tanulói méréseket kiemelt kulcsfolyamatként kezeljük.

Belső mérések

A tanévi munkaközösségi munkatervekben megtervezett

- bemeneti mérések a belépő évfolyamoknál,
- szintfelmérések, időszakos mérések
- kompetencia mérések,
- kimenő jellegű mérések.

A feladatok meghatározása és az értékelés kritériumainak valamint a dolgozatok javításának egységessége a munkaközösségek megállapodásától függ.
A munkaközösségek feladata a tanulságok levonása, és a fejlesztendő területek, valamint a fejlesztés módszereinek meghatározása.
Erről a munkáról a félévi és tanév végi nevelőtestületi értekezleten számolnak be.

A kapcsolódó követelményrendszert, témaköröket, időpontokat, az értékelés módját és elveit az érintett munkaközösségek dolgozzák ki, s ezen információkat minden tanév október 15-ig az iskola honlapján közzéteszik.

Külső mérések

Országos kompetenciamérés (kiegészítő mérés).
A mérések lebonyolítása az Oktatási Hivatal által kiadott Útmutató alapján történik.
Azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában vesz részt, más tanórai foglalkozáson való részvételre a művészeti és a testnevelési órák kivételével nem kötelezhető.
A kompetenciaméréssel kapcsolatban annak a társadalmi igénynek a kielégítésére törekszünk, hogy tanulóink szövegértési kompetenciája, probléma megoldó gondolkodása és eszközhasználata fejlődjék.
Célunk, hogy tanulóink eredménye az országos mérések során a minimum szintet elérje.
Amennyiben iskolánk a minimum szint alatt teljesít, Intézkedési terv készül az eredmény javítására.

20.5. Az iskola valamennyi évfolyamát átfogó helyi tanterv

Az egyes tantárgyak helyi tantervét a 4. Melléklet tartalmazza

21. A szakmai program megvalósulásának feltételei

A nevelési-oktatási program a nevelés-oktatás megtervezését-megszervezését segítő, a NAT-ban és egy adott kerettantervben kitűzött nevelési-oktatási célok elérését, tartalmi elemek feldolgozását lehetővé tévő, egy adott pedagógiai koncepció alapján kidolgozott rendszer, amely minimálisan egy-egy tantárgyra, egy vagy több műveltségi területre vagy pedagógiai szakaszra terjed ki.

Az iskola nevelési-oktatási program részei

a) a pedagógiai koncepció, amely a pedagógiai rendszer fejlesztésének indokait, céljait, alkalmazásának helyét és módját kifejtő dokumentum, mely összefoglalja, elméletileg megalapozza azokat a pedagógiai elveket, amelyeken a program alapul;
b) a tanulási-tanítási program, amely olyan pedagógiai terv, amely a koncepció szellemében kifejti a rendszer célját, követelményeit, tartalmát, a tanulási folyamat időkereteit, javasolt módszereit és eszközeit, a felhasználható szervezési módokat, utal továbbá az értékelés módjára és eszközeire;
c) a tanítási-tanulási egységek leírása,
d) a tanulás-tanítási programot alkotó elemek részletes kifejtése;
e) d) eszközök, amelyek információhordozók és feladathordozók és lehetővé teszik a tervezett tevékenységek megvalósítását, egymással szigorúan – formálisan és tartalmilag is – összehangoltan, támogatják a kitűzött célok elérését;
f) az értékelés és eszközei, amelyek illeszkednek az a)–d) pontokban leírtakhoz, elősegítik a tanulói teljesítmények, a tanulói fejlődés ellenőrzését és értékelését, az elért tudásszint mérését;
g) célzottan fejlesztett továbbképzési programok, amelyek során felkészítik a pedagógusokat a konkrét program alkalmazására;
h) támogatás, tanácsadás, szakmai fórumok, a program karbantartása.

Az iskola nevelési-oktatási programja a képzés bármely területén, bármely pedagógiai szakaszban használhatók.

A nevelési programot az iskola írott és elektronikus (iskolai honlap) formában közzéteszi.

22. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztása egységes elvek alapján történik. A kiválasztásnál követelményként jelentkezik:

- Az önálló ismeretszerzést segítő, a diákok tanulási metodikájának, az otthoni tanulásra megfelelő legyen.
- Tartalmában, tananyagában feleljen meg az egyes tantárgyak tudományos elvárásainak, az érettségi követelményeknek.
- Kellően motiváló legyen (színes, esztétikus, gazdagon illusztrált, logikus felépítésű).
- Szerepeljen a hivatalos tankönyvjegyzékben.
- Munkaközösségi szinten történő egységesítése révén ne akadályozza az iskola képzési rendszerében előforduló osztályok közötti átjárhatóságot.
- Tekintettel a tanulók gazdasági helyzetére, csak a legnélkülözhetetlenebb segédanyagokat követeljük meg.
- Hosszabb távra alkalmazható legyen - könyvtári, kölcsönözhető állomány kialakítását

tegye lehetővé.
- Az iskola tárgyi és személyi feltételeinek megfelelően saját készítésű tanulmányi segédleteket is biztosítunk.
- A nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.
- A tankönyvhöz rendelkezésre álljon olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel. A tankönyv lehetőséget biztosítson olyan digitális hozzáférésre, amely segítik a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatait csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve pályázatokat és egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

IV. A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve

1. Általános elvek

1.1. A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek. A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák szakmai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe vesszük:
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait és
- az általunk nevelt tanulók sajátosságait.

A köznevelési törvény által megadott egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozásainak órakeretén belül a tanuló annyi foglalkozáson vesz részt, amennyi hátránya csökkentéséhez szükséges. A foglalkozások óraszámát integráltan nevelkedő tanuló esetében a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság véleménye alapján, a tanuló fejlesztésében közreműködő szakirányú végzettségű gyógypedagógus pedagógiai vizsgálatának figyelembevételével kell meghatározni.

1.2. Irányelv

A speciális nevelés alapeszménye, olyan elfogadó környezet kialakítása, ami a sérült gyermek erényeit, sikeres próbálkozásait értékeli, másságát elfogadja, a sajátos értelmi és személyiség állapotához igazodó nevelést, oktatást helyezi előtérbe, és ez a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését eredményezi.

Az intézmény, mint befogadó intézmény vállalja a sajátos nevelési igényű tanulók sérülés specifikus ellátásához nélkülözhetetlen többletszolgáltatások biztosítását.

- a sajátos nevelési igény típusának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatását,
- a kiegészítő pedagógiai szolgáltatásokat: fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs és terápiás célú gyógypedagógiai ellátást,
- a sajátos nevelési igényű gyermek nevelését- oktatását a speciális tanterv alapján, speciális tankönyvekkel és segédletekkel, speciális technikai eszközökkel, speciális terápiák biztosításával.

A tanítás-tanulás folyamatában maximálisan figyelembe veszi az egyes tanuló sajátos nevelési igényét, sérülés specifikus szükségletét és ennek érvényét szerzi az egyedi sajátosságokhoz igazított differenciált tartalmak, módszerek, eszközök alkalmazásával.

1.3. Cél

A fogyatékosságból eredő hátrányok megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés-specifikus szempontú támogatása.
Összhang megteremtése, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló ugyanolyan ellátásban részesüljön, mint más gyermek problémája figyelembevétele mellett.
Biztosítani szeretnénk számukra:

- a fejlesztés segítse számukra az önállóságot, a társadalmi beilleszkedést
- rehabilitációs célú fejlesztő terápiák
- a tanulót a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.
-

1.4. Feladat

Az integráltan tanuló sajátos nevelési igényű gyermekek számára speciális pedagógiai segítségnyújtás. Az együttműködés formáinak kialakítása – rögzítése, illesztése az aktuális órarendbe.
A sérült tanuló megfigyelése, fejlesztésének, lehetőségeinek, korlátainak értelmezése, team-munkában a gyógypedagógussal, a szakértői vélemény alapján. A fejlesztés tervezése tanórai keretek között, a habilitációs, rehabilitációs foglalkozások keretében – egyéni és csoportos fejlesztő tevékenység speciális pedagógiai segítségnyújtással – a gyógypedagógus által biztosított speciális tantervre építetten.
A gyógypedagógiai nevelés számára biztosított szakanyagok, tankönyvek, taneszközök beszerzése, felhasználásuk, beemelésük ütemezése a gyógypedagógus irányításával.
A diagnosztizáló, formatív, szummatív mérések lehetőségének, gyakoriságának tervezése team-munkában.
A tanuló fejlődésének, elért eredményeinek meghatározása, rögzítése együttesen kialakított vélemény szerint – ha kiskorú, a szülő bevonásával, tanácsadás a szülőnek, segítségnyújtás, a gyógypedagógussal együttműködve.
Az integrált tanuló nevelésével kapcsolatos szakmai tapasztalatcserén, szakmai felkészítésén, folyamatos továbbképzésen való részvétel, valamint a szakmai anyagok igénybevétele.

1.5. SNI-s tanulók habilitációs, rehabilitációs ellátása:

Ezek a gyerekek különleges gondozást igényelnek és iskolánkban ezt meg is kell kapniuk.
Olyan tanítási-tanulási folyamatot kell számukra biztosítani, amivel problémájuk megoldásában nyújt segítséget, /pl.: eszközök, időkeret stb./ úgy, hogy a tanuló egyéni sikereket érjen el.
A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére követelményeket kell meghatározni, egyéni fejlesztési tervet kell készíteni. A törvényben előírt szakember meghatározott időkeretben foglalkozik ezekkel a gyerekekkel iskolánkban.
A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós,

habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.
A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára: A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a közoktatási törvény foglalja össze. A közoktatási törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

- A fogyatékosság típusa, súlyossága.
- A fogyatékosság kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje.
- A sajátos nevelési igényű tanuló
    - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
    - képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei.

A fogyatékosság típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, terapeuta, kompetenciája:

- a programok, programcsomagok összeállítása,
- a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés
- közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.

1.6.Integrált nevelés, oktatás

Iskolánk oktató-nevelő munkájának legfontosabb feladata a másság elfogadása, egymás iránti empátia, tolerancia. Nevelőink a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszik az SNI-s tanulásra jellemző módosításokat, együttműködnek a különböző szakemberekkel, javaslataikat, iránymutatásaikat elfogadják, beépítik a pedagógiai folyamatokba.
A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon akkreditált továbbképzéseken.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés-specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vesznek a következő pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusok, akik
    - a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
    - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a

tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

2. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elve

2.1. Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága, az idegrendszer különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze. Az enyhe fokú értelmi fogyatékosság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.
Pszicho-diagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.
Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossággal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek egyébként változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulókat jellemző tünetek az iskoláskor előtt kevésbé feltűnőek.
Az intézményes ellátásukban bekövetkezett pedagógiai szemléletváltás legfontosabb célkitűzése, hogy erősödjék az integrált nevelés és oktatás anélkül, hogy megszűnne az elkülönített gyógypedagógiai ellátás lehetősége. Ez nem a különleges gondozás megszervezésének folyamatában eredményez változtatást, hanem az érintett értelmi fogyatékos tanulókkal kapcsolatos pedagógiai szemléletváltást segíti. A nevelésükhöz szükséges feltételek – a köznevelési szóló törvény szerint –:
- a fogyatékosság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, konduktor foglalkoztatása,
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.
- Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés és terápia hatására fejlődésük a mentális képességek területén is számottevő lehet.

2.2. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Középfokú nevelés – oktatás
A cél elsősorban az ismeretek megerősítése, szintetizálása, a tudáselemek rendszerbe illesztése, alkalmazása, a pályaorientáció, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása. A tanulók eltérő képességprofilja, iskolai életének különbözősége, egyéni fejleszthetőségi prognózisa esetén is kiemelt cél, hogy a tanulók az integrált keretek között történő nevelés, oktatás során

elsajátítsák azokat az ismereteket és készségeket, amelyek az önálló életvitelhez, a munkaerőpiacra történő belépéshez, és megmaradáshoz és az egész életen át tartó tanulás megalapozásához elengedhetetlenül szükségesek.

Szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasz
A szakiskola szakképző évfolyamain szakmai vizsgára történő felkészítés, vagy az életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását nyújtó képzés folyik. Az államilag elismert, az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) szereplő szakképesítésekre való felkészítés esetén a szakképzési évfolyamok száma az OKJ-ben megjelölt képzési idő, illetve – a Nemzeti alaptantervben biztosított lehetőség alapján – a sajátos nevelési igény típusához igazodó nyújtott képzési idő szerint történik. A szakképzési évfolyamokon is kiemelt szerepet kap a tanulók adottságaihoz igazodó készség- és képességfejlesztés, a komplex személyiségfejlesztés. A nevelés, oktatás, képzés célja:

- A még meglévő tudásbeli és szociális hátrányok felszámolása,
- A tanuláshoz, szakmatanuláshoz, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése, erősítése,
- A szakmai vizsgára való felkészítés,
- Munkavégzésre való szocializálás, munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, önálló életvezetés megalapozása.

2.3. Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében az irányelvben leírtakat kell alkalmazni, figyelembe véve a befogadó intézmény szakmai programját, helyi tantervét. Az iskolában - *Irányelv* 1. fejezetében leírtak alkalmazásával – figyelembe kell vennünk a fogyatékos tanuló nevelésének, oktatásának sajátos elveit, és a tanulást, fejlődést nehezítő körülményeket is. Ezen belül meg kell határozni és biztosítani kell azokat a segítő eljárásokat, amelyek az eredményes integráció feltételei lehetnek. A fejlesztéshez, habilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez, az egyéni fejlesztő programok kimunkálásához, a tantárgyak fejlesztési feladatainak megvalósításához a szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanár együttműködése szükséges. Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl. terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos, konduktor) is be kell vonni a fejlesztő munkába.

A Nat alkalmazása

2.4. Fejlesztési területek - nevelési célok

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a fejlesztési területek megegyeznek a Nat-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.

Az erkölcsi nevelés
Az erkölcsi nevelés célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, cselekedetük és azok következményeiért viselt felelősségük tudatának kialakítása, elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása, az életben olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását fejlesztését teszi lehetővé, mint az együttérzés, segítőkészség, tisztelet, kötelességtudat, mértéktartás, önfegyelem.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés
Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén, megértetésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra.
Ki kell alakuljon a tanuló attitűdje, viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés
Felkészítés a felnőtt lét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. A demokratikus jogok gyakorlására ajánlott iskolai szintéren belül lehetőséget adni (diákképviselet)

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
A megfelelő önértékelés, a saját személyiségének megismerése nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret. Ehhez a mindennapokban fontos a folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.

A testi és lelki egészségre nevelés
Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat. Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek, mint a munkavégzés alapvető feltételének kiemelt szerepe van a tanulók társadalmi beilleszkedésében.
Ennek érdekében nagy hangsúlyt kell helyezni a fizikai képzésre és a rendszeres testedzésre.

Családi életre nevelés
A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének és testi-lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Nagyon fontos harmonikus családi minták és erkölcsi normák közvetítése s családi életre nevelésben, a felelős párkapcsolatok kialakításában, az esetleges családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében.
Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
A személyiségfejlesztő nevelés az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál különös jelentőséggel bír a másság elfogadása, a betegség, sérült és a fogyatékos emberek iránti együtt érző, segítő magatartás kialakítása. A szociális érzékenység, az együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megoldás képességének kialakítása.

Fenntarthatóság, környezettudatosság
Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez fontos a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell jelentkezzen.

Pályaorientáció
Az eltérő képességű tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest az iskolának feladata a munka világáról képet nyújtani. A tanulók képességeinek és érdeklődésének megfelelően

segíteni kell pályájuk kiválasztására, és az ehhez kívánatos képességeket szükséges fejleszteni.

Gazdasági és pénzügyi nevelés
A lehetőségekhez igazodóan fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta lehetőségekre (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok), ennek megfelelően célszerű a gyakorlatot, gyakorlati hátteret (munkamegosztást, családi életet, ház körüli tevékenységeket, a fizetés beosztását, hivatalos ügyintézést) előnyben részesíteni.
A tanulóknak ismereteket kell szerezni a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás területén. A saját felelősség, az értékteremtő munka felismerése.
Médiatudatosságra nevelés
Képességeiknek megfelelően értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Ismerjék az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségeket. Tudatosuljon bennük az ezekben az alkalmazásokban lévő veszélyforrások, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmi érintkezés megkülönböztetése.

A tanulás tanítása
Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motiváció, az egyéni tanulási módok feltárása és biztosítása. Felkészítés a társadalmi integráció és a munkaerőpiacra történő sikeres belépés szempontjából kiemelten fontos, egész életen át tartó tanulásra.

2.5. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók pedagógiai és egészségügyi célú habilitációja, és rehabilitációja

- szocializációja, eredményes társadalmi integrációja,
- a fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg,
- a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás,

2.6. A szegregált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése szakiskolában

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az *erkölcsi nevelés* területén kialakul a szabálykövető magatartás érvényesítése; a mindennapi gyakorlatban az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével valósul meg.

A folyamat végén az enyhén értelmi fogyatékos tanuló képes lesz cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi élettel kapcsolatos igazságérzete, társaival és az őt körülvevő személyekkel szembeni elfogadása, segítőkészsége. Magatartásában fejlődik az önfegyelem, a másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeiben a kívánatos mértéktartás. Feladatai és munkatevékenységei során megerősödik kötelességtudata.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a nevelési és tanulási célok megegyeznek a Nat-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.

- *Testi és lelki egészségre nevelés*

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése kiemelt feladat. Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek – mint a munkavégzés alapvető feltételének – kiemelt szerepe van a tanulók társadalmi beilleszkedésében. Ennek érdekében nagy hangsúlyt kell helyezni a szabad mozgás, a sport és a rekreáció lehetőségeire. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára érdemes támogatást nyújtani a kortárskapcsolatok kialakításában. A konfliktusok megoldásához a pedagógus modellálása és a konfliktuskezelési technikák tanítása/begyakoroltatása is szükséges. A célok elérése érdekében fontos a tanulók családjával keresni az együttműködési lehetőségeket.

– *Önismeret és a társas kultúra fejlesztése*

A megfelelő önértékelés, a tanuló saját személyiségének megismerése nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret. Ehhez a mindennapokban fontos a folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.

– *Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés*

A kooperatív csoportmunka segíti megtapasztalni az alkalmazott szabályokat, később pedig hozzájárul a munkavállalás során szükséges együttműködési készségek fejlődéséhez. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló a szükséges támogatással fokozatosan képessé válik a felelősségteljes döntések meghozatalára.

– *Médiatudatosságra nevelés*

A tanulók az egyéni sajátosságaiknak megfelelően legyenek képesek a társadalmi érintkezést szolgáló információk megtalálására, értelmezésére, közvetítésére és alkotására. Ismerjék fel a hiteles, megbízható és fontos információkat. A pedagógus választékos kommunikációval segíti ezt a folyamatot, valamint fejleszti digitális kompetenciáit, és rendszeresen használ digitális eszközöket a nevelés-oktatás folyamatában, amelyeket a tanulók pszichológiai jellemzőinek megfelelően válogat és gyűjt össze.

– *A tanulás tanítása, pályaorientáció*

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelését ellátó intézmények biztosítják azokat az információkat és tapasztalatokat, amelyek a tanulók egyéni sajátosságainak megfelelően támogatják az életpálya-tervezést és a pályaorientációt. Fontos az egyénre szabott motiválás, az egyéni tanulási módok biztosítása, az élményt adó tanulási szokások kialakítása. Az életkori sajátosságokhoz illeszkedve törekedni kell a tanulók saját tudásáról való reális ismeretek kialakítására, valamint a növekvő felelősségvállalásra a saját tanulásukért. Az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés fontos a társadalmi integráció és a munkaerőpiacra történő sikeres belépés szempontjából.

– *Nemzeti öntudat, hazafias nevelés*

Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén, megértetésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Ki kell hogy alakuljon a tanuló attitűdje, viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz. Fontos felkészíteni a felnőttlét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. Az iskolai színtéren belül ajánlott lehetőséget adni a demokratikus jogok gyakorlására (diákképviselet).

– *A fenntarthatóság, környezettudatosság*

  Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez fontos a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása, az egyéni felelősség tudatosítása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell, hogy jelentkezzen.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Alapkompetenciák

Az alapkompetenciák teszik lehetővé a többi kompetenciaterület fejlesztését. Ezáltal a tanulók használható tudáshoz jutnak, ami kiemelten fontos az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében is. Az írás, olvasás, számolás, a térben és időben való tájékozódás, valamint az IKT-eszközök alapszintű használata lehetővé teszi, hogy az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képes legyen önálló ismeretszerzésre. Fontos a tanuló pozitív viszonyulásának kialakítása a feladatokhoz és az élethelyzetekhez. Ezen feltételek megteremtése az egész nevelési folyamaton végighúzódik.

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni, amit az alapkompetenciák biztosítanak. A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására. Segíteni kell a tanulót abban, hogy lehetősége legyen a metakogníció (gondolkodásról való gondolkodás) gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát javasolt a középpontba állítani. Az anyanyelv elsajátíttatása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett – alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja meg a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembevétele mellett) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Az idegen nyelvi kommunikáció mint kiemelt kompetenciaterület az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, a figyelem, az emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg. A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a játékos helyzetekben történő megvalósításra, a helyzetgyakorlatokra.

Törekedni kell a digitális technológia kínálta eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Az online zaklatás gyakori megjelenése miatt a tanulóknak ismerniük kell a biztonságos eszközhasználatot, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokat is. A munka, a szabadidő és a tanulás egész életen át ívelő folyamatai során a digitális eszközök használata, az így megszerzett információk feldolgozása és alkalmazása is a digitális kompetenciákat igényli. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A matematikai kompetencia fejlesztésével az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanulás-tanítás folyamatában döntően a mindennapok során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt, a konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása, valamint a mindennapokban használható tudás biztosítása.

A természettudományos kompetencia fejlesztése során az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása a feladat.

Fontos a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. Az eltérő képességeknek megfelelően fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta kihívásokra (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok). A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint – az egyéni képességeket figyelembe véve – a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók felkészülnek a közügyekben való aktív részvételre. A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái fejlesztése során – a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva kell biztosítani. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést, a felelős társadalmi részvételt.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, ezen a területen nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanulási-tanítási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

3. A hallássérült (nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

3.1. A hallássérülés meghatározása, szintjei iskolánkban

A hallássérült tanulónál - a hallás hiánya vagy csökkenése miatt - a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje általában nem korrelál életkorával, hallásállapotával - melytől pozitív és negatív irányú eltérés is lehet.

- A nagyothalló tanulónál (a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásveszteség 30-45 dB közötti; közepes nagyothallás: esetén a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásveszteség 46-65 dB közötti; súlyos nagyothallásnál a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásveszteség 66-90 dB közötti).
A nagyothalló tanulónál a hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.

- A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlearis implantált) hallássérült tanulóknál - egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után - fizikai értelemben közel ép beszédhallás mérhető. Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük döntően függ attól, hogy a gyermek milyen életkorban volt a műtét elvégzésekor, intelligenciájától, illetve az esetleges pszichés fejlődési zavartól stb. A nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását a hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai habilitációs és rehabilitációs, valamint az azzal párhuzamos pedoaudiológiai gondozás és az aktív szülői megsegítés eredményezi. A fejlesztés stratégiájának alapja döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazása. A beszédértés, a hangzó beszéd fejlődése hasonlóságot mutat az ép hallásúak beszédfejlődésével. A fejlesztés kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van szurdopedagógus jelenlétével, de az integrációjukra csak alapos pedagógiai diagnózis után kerülhet sor. Teljesítményüket az intézmény szakmai felkészültsége, nyitottsága, a szülők együttműködő készsége, valamint a gyermek kognitív és pszichés jellemzői és esetleges beszéd- és nyelv elsajátítási zavar (diszfázia) befolyásolja.

- A hangos beszéd kialakulása után hallássérültté vált tanulók személyisége az előző csoportokhoz viszonyítva még sérülékenyebb, nehezen dolgozzák fel a hallás elvesztésével fellépő állapotváltozást: vagyis a nehezített kommunikációt, a környezettel való kapcsolatuk beszűkülését. Ebben az esetben fokozott segítséget igényelnek a kompenzációs csatornák kialakításához.

3.2. A hallássérült (nagyothalló) tanulók fejlesztésének alapelvei

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült diákok fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik. A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési, tapasztalati eredmények figyelembevétele, valamint az audiológus szakorvossal történő folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi habilitációs és rehabilitációs tevékenységnek. A szakszerű pedagógiai munka végzéséhez mindezen ismeretek, valamint elemi technikai tudnivalók (hallókészülék stb. kezelésében tájékozottság) szükségesek a sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató pedagógus számára.

3.2.1. A hallássérült tanulók iskolánkban történő együttnevelése

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a tanuló állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

Az iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembe vételével.

Az együttnevelés nem lehet formális, az iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében, így pl. a módszer és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembe vétele stb.), az óraszervezésben, a probléma megoldásában, a teljes tantestület szemlélet változásában.

A gyógypedagógus partner a megoldásokban. Az iskolánk akkor válik valódi befogadóvá (inkluzív iskola), amennyiben a tanítási programok, a pedagógiai szemlélet és felkészültség, a szervezés, a tárgyi és személyi feltételek igazodnak a diák speciális szükségleteihez.

A hallássérült tanulók együttnevelése halló társaikkal többféle formában lehetséges:

- egyéni teljes integráció, amelyben a diák az oktatás teljes időtartamában a befogadó csoportban van;
- a csoportos teljes integráció, amelyben a hallássérült csoport a befogadó iskola azonos osztályfokán tanul;
- részleges integráció, amikor a tanuló a tanórák egy részén vesz részt a többi tanulóval együtt, a többi időt gyógypedagógussal, csoportban tölti.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- Az adott tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
- Az iskola szakmai programjának, illetve tantervének elkészítésekor figyelembe kell venni a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkozásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.

- A pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.
- Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás utáni esetleges hibák stb.). Értékelésüknél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Az együttműködés során befogadó pedagógusközösségünk vállalja, hogy:
- segíti a tanuló beilleszkedését a közösségbe;
- konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára;
- a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült diák sikeres integrációja érdekében;
- megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.

Az együttműködés során a szurdopedagógus/utazótanár vállalja, hogy:
- tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek-, és szülői közösségek az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült tanuló érkezése előtt, majd beilleszkedése során;
- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült tanuló sajátosságainak megértésében;
- hospitál a tanuló osztályában;
- segítséget nyújt a befogadó intézmény órai munkájához;
- nyomon követi a diák fejlődését;
- egyéni fejlesztés során fejleszti a tanuló kommunikációs kompetenciáját;
- esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő szakemberek munkáját;
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére valamint a szülők és az iskola együttműködésére.

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás).

Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a fogyatékosság típusa szerint illetékes gyógypedagógiai módszertani intézmények részéről történő folyamatos tanácsadás nyújt segítséget.

3.2.2. A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a hallássérült (nagyothalló) tanulók nevelése-oktatásában

1. Kiemelt fejlesztési feladatok

A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A hallássérült tanulókat segíteni kell abban, hogy érzékszervi fogyatékosságukkal együtt élve, önmagukat elfogadva a munka világának aktív részesévé, kiegyensúlyozott személyiségekké váljanak a sikeres társadalmi beilleszkedés céljából (alul- és felülértékelés, reális énkép, önértékelés). Tanulják meg, hogy felelősek saját sorsuk, életpályájuk alakításában.

A családi életre nevelés

A halló családba született sajátos nevelési igényű gyerekek esetében sokszor megváltoznak a szerepek. A megfelelő önismeret és a reális énkép kialakításával, a pozitív családminták bemutatásával a hallássérült tanulók esetében értékeket alakíthatunk ki.

Médiatudatosságra nevelés

Az ismeretszerzésben kiemelkedő szerepe van a vizuális csatornának. Törekedni kell arra, hogy az ezen az úton szerzett ismeretek tartalma valósághű legyen, és hogy az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlessze.

A komplex ismeretanyagon nyugvó fejlesztési feladat feltételezi a térben, időben, tartalmakban eltérő összefüggések felismerését. Mindezek súlyos gondot okozhatnak a kommunikációjukban akadályozott hallássérülteknek. A szókincs és a fogalmak bővítése, a nonverbális úton szerzett ismeretek, fontos részét képezik az egyéni szükségletekhez igazított fejlesztésnek. Szükséges a társadalmi kapcsolatépítés és a kapcsolattartás formáinak megismertetése, elsajátítása, gyakorlása. Fontos a hallássérültek számára készült feliratozott műsorok, filmek használata.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

Az identitástudat kialakítása a kulturális örökségek megismerésén keresztül, életkoruknak megfelelő gyakorlat orientált módszerekkel (pl. tárgyi emlékek, múzeumlátogatások) történjen.

Szemléletük, nyitottságuk alakításában nagy jelentőséggel bír, ha kommunikációs lehetőségeikkel kapcsolatot tudnak teremteni tágabb környezetükben élő sorstársaikkal (pl. internet, pályázatok, szabadidős tevékenységek, kulturális rendezvények). Közvetlen élmények nyújtásával kell ismereteket adni a hazánkon kívüli kulturkincsek megismeréséhez.

Fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés

Tevékeny részvétellel, megfigyelés útján kell hatékonyan eljuttatni a tanulókat a környezet alakításának, megóvásának és fontosságának felismeréséhez (pl. interaktív tananyagok alkalmazása, természetben töltött programok). Tudatos pedagógiai segítséggel kell lehetővé tenni minél több vizuálisan jól érzékelhető, saját élményen alapuló ismeretek gyűjtését.

A tanulás tanítása

A hallássérült tanulók tanulási folyamatát lényegesen nehezíti különböző mértékű kommunikációs akadályozottságuk. A tanulással kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dysphasiás jegyek, részképességzavarok stb.) feltárására építve valósítható meg az egyénre szabott fejlesztés. Sajátítsák el az önálló tanulást segítő eszközök (pl. számítógép, internet, elektronikus és iskolai könyvtár) készségszintű használatát. A hatékony tanulás módszereinek elsajátíttatása magában foglalja a csoportos tanulás módszereit, a kooperatív tanulási technikát vagy a távoktatás elsajátítását, megismerését.

A testi és lelki egészségre nevelés

A hallássérült tanulókat szükséges megismertetni - az életkoruknak, esetleges társuló fogyatékosságuknak megfelelő szinten - azokkal az okokkal, melyek hallássérülésüket, illetve annak következményeit okozták. El kell sajátíttatni a tanulókkal a nélkülözhetetlen hallásjavító eszközök használatát, valamint azokat az egészségügyi ismereteket, melyekkel biztosítható számukra hallásmaradványuk aktivizálása. Életmódjuk, életvitelük alakításában hangsúlyos szerepe van komplex kommunikációs lehetőségeik fejlesztésének (hallásmaradvány kihasználása, szájról olvasás). Szükséges, hogy felismerjék a környezetben előforduló káros szokásokat, hogy az ártalmas magatartási formákat ne vegyék át. Ismerjék meg saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, képessé váljanak a környezet és munkaerőpiac elvárásainak megfelelő társadalmi integrációra.

- A hallássérült tanuló számára a mozgás, a testedzés olyan kompenzációs terület, ahol kommunikációs hátrányaikkal is jelentős sikereket érhetnek el. Emellett a sport segíthet a belső feszültségeik levezetésében, így segítve az indulatok kezelését.
- A mozgás, a testedzés hozzájárulhat a hallássérüléssel esetlegesen együtt járó egyensúlyproblémák kezeléséhez.

- A hallássérült tanulók, nyelvi korlátozottságuk miatt kevesebb információval rendelkeznek a világról, bizonytalanságuk, befolyásolhatóságuk miatt jobban ki vannak téve veszélyeztető hatásoknak. Ezért fontos a szexuális nevelés, a szenvedélybetegségeket megelőző programok, illetve a biztonságos internethasználat megismertetése.
- Az érzelmek, indulatok, belső feszültségek verbális kifejezésének nehezített volta miatt fontos, hogy legyen lehetőségük ezek nem verbális módon való kifejezésére akár a művészetek (képzőművészet, tánc) akár a sport terén. A társadalomba való beilleszkedésüket segítve meg kell ismertetni velük az érzelem, az indulat kifejezés társadalmilag elfogadott verbális és nonverbális formáit.
- Tanuljanak meg segítő szakemberekhez fordulni (pszichológus stb.).

Pályaorientáció

Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb önállóság elérése. Lényeges azoknak az eljárásoknak, módszereknek, tevékenységeknek a megkeresése, és működtetése, amelyek a tanuló életének minden színterén az önálló életvitel kialakítását segítik, gyakoroltatják. Alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségjegyek feltárása, melyek a tanulók további sorsát döntően befolyásolhatják. Ezek fejlesztése jó esélyt adhat arra, hogy pályaválasztásuk sikeres legyen. Segíteni kell őket, hogy reálisan mérjék fel a hallássérülésükből adódó akadályozó tényezőket.

Reális énképük, önismeretük kialakítása segíti a számukra megfelelő, elérhető szakma tanulását, majd a munka világába, azon keresztül a társadalomba való beilleszkedésüket. Ehhez rendszeres integrációs gyakorlatra van szükségük, ahol megismerhetik a hallók világát (pl. kapcsolattartás halló közösséggel, kommunikáció gyakorlása „természetes” közegben, illemszabályok, írott és íratlan törvények megismerése).

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tapasztalatszerzés hiánya, a nevelés során gyakran kialakuló másoktól függő életforma indokolttá teszi a terület hangsúlyozott fejlesztését. A gazdasági és pénzügyi ismeretek, az életkornak megfelelő pénzzel való bánásmódra tanítás a hallássérült tanulók későbbi beilleszkedését szolgálja.

2. A kulcskompetenciák fejlesztése

Alapkompetenciák

A tanulás kompetenciái

A hallássérült tanuló önértékelése esetenként nem reális, szókincs- és beszédértési nehézségei miatt az önálló tanuláshoz szükséges képességek kialakítása nagyobb figyelmet igényel. Munkába állásuk, karrierépítésük a kommunikációs akadályozottságuk miatt nehezített, ezért ajánlott megtanítani őket munkájuk értékelésére, tanácsok, információk kérésére. A különböző tanulási technikák megismertetése elengedhetetlen (szótárak, lexikonok, ezek digitális változatainak használata, jelnyelvi videók, jelnyelvi szótárak). Fontos az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása (könyvtár, internet), valamint a motiváció fenntartása a képességekhez, előzetes ismeretekhez igazodó tananyag biztosításával, teljesíthető követelmények támasztásával.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Anyanyelvi kommunikáció

A hallássérült gyermekek/fiatalok ismeretszerzését nehezítheti a nyelvi kommunikációs szintjük életkorhoz viszonyított elmaradása. Szókincsük, fogalmi gondolkodásuk szegényes lehet, kifejezésmódjuk hangzó magyar nyelven esetleg kevésbé árnyalt, mint halló társaiké. Az ismeretek megértését segíti a változatos szemléltetés, a saját élményen alapuló tevékenységbe

ágyazott nyelvi fejlesztés, a digitális technika nyújtotta lehetőségek kihasználása. A társas kapcsolatokban, a társadalmi és kulturális tevékenységek során a különböző kommunikációs helyzetekben társadalmilag elvárható, helyes viselkedési formák értelmezése, megértése, nyelvi kifejezése valósítható meg. Cél, hogy a tanulók a mindennapi helyzetekben előforduló metakommunikációt tanulják meg helyesen értelmezni. Fontos továbbá, hogy egyéni képességeiknek megfelelően tudjanak írásban kommunikálni. Ugyancsak fontos a pozitív attitűd kialakítása, mely segíti a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra való törekvést.

Kiemelt feladatok:

- a beszédértés (jelértés) fejlesztése;
- a szövegértő olvasás fejlesztése;
- konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés, jelkincsfejlesztés;
- a hangzó nyelv használata (egyéni képességeknek megfelelően);
- az írásbeli kifejezés fejlesztése.

Azon hallássérült (elsősorban siket) tanulók számára, akik esetében a kommunikáció elsődleges formája a magyar jelnyelv, lehetőséget kell nyújtani arra, hogy a legkönnyebben hozzáférhető nyelven (magyar hangzó nyelven és/vagy magyar jelnyelven) juthassanak hozzá az információkhoz, mind a tanórákon, mind az iskolai szervezésű szabadidős programokon.

Fontos, hogy a tanulók ismerjék meg a jelnyelvi tolmácsok szerepét a kommunikációs akadálymentesítés területén, ismerjék a szolgáltatás igénybevételének lehetőségeit és formáit.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelv elsajátítására való képességet jelentősen befolyásolja a hallássérült tanuló hallásállapota, szókincse, nyelvi kommunikációs szintje, valamint az esetleges társuló tanulási zavarok. Az idegen nyelv tanulásánál a gyermek egyéni képességeihez alkalmazkodva a nyelv megismerése és elsajátítása, illetve a köznapi élethelyzetekkel vagy egy adott szakmával kapcsolatos kifejezések megértése és használata lehet a cél. A nyelv oktatása mindig az egyes tanulók egyéni képességeihez, hallásállapotához, anyanyelvi szintjéhez igazodva történik. Kívánatos a korszerű idegennyelv-tanítási módszerek alkalmazása, a köznapi helyzetekben történő kommunikációfejlesztés. Lehetőség van az idegen nyelv tanulása, illetve az értékelés alóli felmentésre. Az értékelés alól felmentett tanulók számára külön szervezett foglalkozások elsődleges célja a képességfejlesztés, melynek egyik fő feladata az idegen nyelvi készségek fejlesztése, az idegen nyelv elemi szintű tanulása.

A digitális kompetenciák

A hallássérült személyek egyik legfontosabb információszerzési, illetve kommunikációs eszköze a számítógép, az okoseszközök és ezeken keresztül az internet. Használatukat nehezíti szűkebb szókincsük és szövegértési nehézségük. Ebből adódóan kiemelt feladat a keresőoldalakkal, szótárakkal, helyesírás-ellenőrző programokkal stb. való megismertetésük, ami segíti a lényegkiemelést és az írott szöveg megértését. Fontos megismertetni a tanulókkal a digitális eszközök hasznos, a mindennapokat segítő szolgáltatásait, az internet használatának etikai szabályait (többek között az adatvédelemre, a törvényes megosztás lehetőségeire és korlátaira vonatkozóan). Fontos, hogy ismerjék az internet veszélyeit, szerezzenek jártasságot azok elhárításában. Mivel nehézségeik lehetnek az ok-okozati összefüggések felismerésében, ezért szükséges az IKT használata során felmerülő valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetésének oktatása.

Mivel a hallássérült tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt ajánlott kihasználni más tanórákon is. Ajánlott a szabályos tízujjas gépírás elsajátítása (gépírást tanító program segítségével).

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai gondolkodás fejlesztését a hallássérülés következtében kialakult szűkebb szókincs és az alacsonyabb nyelvi szint jelentősen befolyásol(hat)ja. A gondolkodás kevésbé flexibilis, esetenként gondot okozhat az egyes témakörök, feladattípusok, műveletek közötti váltás. A matematikai fogalmak értelmezését segíthetik a mindennapi élethelyzetek (pl. vásárlás, mérés, bankolás, térbeli tájékozódás, tapasztalatok) tanórai modellezése, valamint verbális megfogalmazása, illetve a matematikai szaknyelvi szókincs fejlesztése. Kiemelt jelentőségű a speciális szemléltetés és a segédeszközök használata. Az auditív csatorna részleges vagy teljes kiesése miatt a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, ismétlésre van szükség.

A természettudományos és technikai kompetencia terén a hallássérült gyermek/fiatal a környezetéről elsősorban látás útján szerez információkat. Fontos, hogy az egyes természeti folyamatok megértését szemléltetés, modellezés, tényleges cselekedtetés, kísérletezés útján segítsük (pl. terepasztalok, tanulmányi séta, iskolakert, kirándulás, feliratozott természetfilmek, digitális tananyagok, interaktív tábla használata).

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes kompetenciák keretében fontos többek között a szorgalom, kitartás, pontosság, önállóság, önfegyelem, stressztűrő képesség, felelősségtudat, a társas kompetenciák keretében pedig a kapcsolatteremtő és -fenntartó készség, udvariasság, kezdeményezőkészség, határozottság, empátia, tolerancia, segítőkészség fejlesztése. Fontos továbbá a társas normák, illemszabályok elsajátíttatása.

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív, reális énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. Fontos lehetőséget biztosítani – amennyiben erre a tanulónak igénye mutatkozik – a halló közösség tagjaival való kapcsolódásra, valamint a sorstársakkal való személyes kapcsolatok kialakítására.

A hallássérült gyermeket/fiatalt támogatni kell sérülésének és ebből adódó esetleges hátrányainak elfogadásában, az esetenként kialakuló konfliktusok és stressz kezelésében. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést. A megfelelő társas kapcsolatok kialakításának képessége nagy szerepet játszik az udvarias viselkedés tekintetében és a későbbi társadalmi beilleszkedés során. A tanulók individuális beállítódása, gondolkodása miatt fontos a közösségi beilleszkedés szabályaira nevelés. Képességeiknek megfelelően aktívan vállaljanak feladatokat a közösségért, tegyenek másokért. Gondolják át tetteik következményeit, vállaljanak felelősséget azokért. Ismerjék az iskolai szabályokat, jogaikat és kötelezettségeiket, a jogszabályok őket érintő fontosabb elemeit. Elengedhetetlen továbbá a tanulók érdekvédelmi ismereteinek alkalmazása, az őket megillető támogatási rendszer, valamint jogi lehetőségeik érvényesítésének ismerete.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A hallássérült tanulók esztétikai nevelése, ízlésük formálása nemcsak személyiségük színesebbé tételét szolgálja, hanem fontos eszköze a társadalmi beilleszkedésüknek, önkifejezésüknek is. A művészeti ágak közül elsősorban a vizuális kultúra, a manuális tevékenységek (festés, agyagozás, szövés, bőrtárgykészítés, fotózás, kézimunka, gyöngyfűzés,

ékszerkészítés) lehetnek az önkifejezés eszközei, melyek a későbbi megfelelő pályaválasztást is befolyásolhatják.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Minél korábbi életkorban (5. osztálytól) fontos az iskolák életpálya-építést megalapozó, pályaorientációs tevékenysége, hogy a hallássérült tanulók és szüleik megismerjék a választható szakmák körét, a továbbtanulási lehetőségeket. Kellő figyelmet kell fordítani a sikerorientáltság, innovációs készség kialakítására. A tapasztalatszerzés hiánya, a nevelés során gyakran kialakuló, másoktól függő életforma indokolttá teszi a terület hangsúlyozott fejlesztését. A gazdasági és pénzügyi ismeretek, az életkornak megfelelő pénzügyi jártasság a hallássérült tanulók későbbi beilleszkedését szolgálja.

3.3. A nagyothalló tanulók iskolai fejlesztése

3.3.1. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A nagyothalló tanulók oktatásának pedagógiai szakaszai módosításokkal megegyeznek a Nat pedagógiai szakaszolásával.

Az iskolánkba érkező nagyothalló tanulók nyelvi kommunikációs fejlettsége optimális esetben megközelítheti vagy elérheti az azonos korú halló tanulók fejlettségének alsó szintjét.

Már kialakultnak tekinthető az egyéni beszédállapot. Erre támaszkodva általában megvalósítható:

- a nyelvi rendszer további finomítása, a nyelvi-kommunikációs szint emelése, az olvasás-írás eszköz szintű használata,
- a nyelvi érintkezés formáinak bővítése: tágabb tájékozódás a köznapi nyelvhasználatban, árnyaltabb alkalmazás, a műveltségi területek és témák tartalmának megfelelő fogalmak értő használata,
- a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák pontos értelmezése, a kommunikációs szándéknak megfelelő nyelvi formák megválasztása.

Kiemelt feladatunk:

- a beszédhallás folyamatos fejlesztése,
- a pályairányítás, a reális pályaválasztás előkészítése, a továbbtanulás,
- az épen maradt funkciók fejlesztése, a tehetség gondozása.

3.3.2. A Nat és a kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

1. Kulcskompetenciák fejlesztése

Anyanyelvi kommunikáció:

Kívánatos, hogy a nagyothalló és az intenzív nyelvi fejlesztésben, illetve Cochleáris Implantáció (a továbbiakban: CI) műtéten átesett tanulók szókincse, kommunikációja a szakszerű szurdopedagógiai, segítséggel megközelítse a halló gyermekek nyelvi szintjét. Előfordul azonban, hogy ez két-három éves elmaradást mutat.

Kiemelt feladatok:

- Spontán beszédhasználat (beszédértés, önálló nyelvi kifejezés, beszédérthetőség)
- a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása
- az önálló szövegértő olvasás fejlesztése irodalmi művek bevonásával. Ez jelenti az olvasásra alapozó tanulás alapjainak lerakását.
- a beszélt és az írott nyelv grammatikai rendszerének tudatos felépítése, gyakorlása
- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg)

- konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés (különösen az elvont fogalmak, az állandó szókapcsolatok, az árnyaltabb megfogalmazási formák megismerése, alkalmazása)
- a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása
- Az ismeretek elsajátításában támaszkodjanak mindinkább a hallás útján megszerezhető információkra.

Idegen nyelvi kommunikáció:

A nyelv oktatása mindig az egyes tanulók egyéni képességeihez, hallásállapotához, anyanyelvi szintjéhez igazodva történik.

Kívánatos a korszerű idegen nyelv, tanítási módszerek alkalmazása, a köznapi helyzetekben történő kommunikációfejlesztés.

- Lehetőség van az értékelés alóli felmentésre. Az értékelés alól felmentett tanulók számára szervezett foglalkozások elsődleges célja a képességfejlesztés, melynek egyik fő feladata az idegen nyelvi készségek fejlesztése, az idegen nyelv elemi szintű tanulására történő felkészítés.

A NAT-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Matematikai kompetencia:

A hallássérülésből adódó szókincs-, és beszédértésbeli, a szövegértő olvasásbeli eltérések kihat/hat/nak a gondolkodási műveletek flexibilitására. A matematikai gondolkodás fejlesztése a tevékenykedtetés, a manipuláció, a speciális szemléltetés és tananyagok - interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósul meg.

- A matematika és a valóság kapcsolatának erősítése hangsúlyos szerepet kap. A valóságos élethelyzetekben előforduló matematikai tartalmak megragadása mellett egyidejűleg az ezt leíró nyelvi kifejezésformák begyakorlása is szükséges.
- A matematikai tartalmakat a szókincsüknek, szövegértésüknek, nyelvi fejlettségüknek megfelelő szintű szöveges feladatokban kell reprezentálni számukra.
- Kiemelt jelentőségű a szemléltetés, melyben a valós élethelyzetek megélése, és a verbális megfogalmazással kísért konkrét tárgyi tevékenykedtetés továbbra is központi szerepet kap az interaktív tanulási lehetőségek alkalmazása mellett.
- A matematikai jelrendszer - matematikai jelek, formulák - készségszintű alkalmazása a gondolkodásfejlesztés mellett elősegíti a nyelvi kompetencia fejlődését is.
- Az auditív csatorna részleges, vagy teljes kiesése miatt a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, többszöri ismétlésre van szükségük.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Természettudományos kompetencia:

Legyenek tisztában a tanulók (életkori szinten) a hallássérüléssel kapcsolatos ismereteknek, ismerjék fel a hallásjavító készülékek (hallókészülékek, CI) működési zavarait, a meghibásodás jelzéseit.

A hatékony önálló tanulás kompetenciához kapcsolódó tantárgyak tanításában a szemléltetés, a kísérletezés, a természeti folyamatok, jelenségek modellezése a lehetőség szerinti legteljesebb megértés érdekében történik.

Digitális kompetencia:

A nagyothalló számára is hatalmas tárháza az információknak, ismereteknek az internet. Használatukat nehezíti azonban szűkebb szókincsük és az ebből fakadó szövegértési nehézségük. Kiemelt feladat azon keresőprogramokkal való megismertetésük, melyek segítenek a lényegkiemelésben és az írott szöveg megértésében (digitális szótárak, képkereső programok stb.) Fontos felismertetni a tanulókkal azt a folyamatot, hogy az információk gyűjtése, majd az azokkal való továbbdolgozás miként vezet új digitális tartalmak kialakulásához. A nagyothallók számára az internet használata lehetőséget biztosít arra, hogy kapcsolatot építsenek ki halló

emberekkel, illetve kapcsolatot tartsanak sorstársaikkal. Fontos megismertetni velük ennek nyelvi kultúráját, valamint a kapcsolatkeresésben rejlő veszélyeket is. Mivel a nagyothalló tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt ajánlott kihasználni más tanórákon is.

A tárgyi tudás megszerzését a nagyothalló tanulók sajátos nevelési igényének megfelelően, széleskörű szemléltetés segíti (szöveg, hang, kép, animáció, videó és interaktivitás), ami színesebbé, élményszerűvé teszi a tanulási folyamatot. A multimédia bevonása a tanítás folyamatába lehetővé teszi, hogy a nagyothalló diákhoz többféle csatornán, többféleképpen és többszöri ismétlést biztosítva jusson el ugyanaz az információ. Az így megszerzett tudás számos művelődési területhez, iskolai és iskolán kívüli tevékenységhez kapcsolódik. A vizuális kommunikáció is mind nagyobb teret nyer, azaz a multimédia közvetítésével a szavak és a szövegszerkesztés mellett a látványszerkesztés is előtérbe kerül.

A hatékony informatikatanítás akkor valósulhat meg, ha megfelelően megszervezett. Ekkor lehetővé válik az egyes tanulókkal való differenciált foglalkozás vagy a nehezen tanuló gyerekek megsegítése, a hallássérült tanulók tanulási sikerélményhez juttatása.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Szociális és állampolgári kompetencia:

A hallássérülésből adódó nehezített élethelyzetek, az esetleges kudarcok feldolgozását segítheti, ha a hallássérült tanuló reális énképpel, önkontrollal, empátiával, toleranciával rendelkezik, valamint ismeri a frusztráció és stressz kezelésének technikáit. Fontos a konfliktuskezelés, a meggyőzés, kapcsolatépítés, csoportszellem és az ezekhez kapcsolódó kommunikáció elsajátítása.

Kezdeményezőképesség és vállalkozási kompetencia:

A nagyothalló és a hallásjavító műtéten átesett tanulók későbbi társadalmi érvényesüléséhez fontos a körültekintő pályaorientáció, az irányított, tervezett pályaválasztás.

Meg kell ismertetni a számukra elsajátítható szakmákat, továbbtanulási lehetőségeket, és mindazokat a segítő technikákat, melyek megkönnyítik beilleszkedésüket a középiskolában, illetve a felsőoktatásban.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség:

A művészet nyelvének értése és használata egy újabb kommunikációs csatornát nyit meg a nagyothalló gyermekek számára. A képi, térbeli gondolkodás, a kreativitás, a problémák felvetése és megoldási utak keresése, az empátia, az elfogadás, az ízlés kialakulása mind újabb és újabb lehetőséget teremt a nyelvi fejlesztésre, az érzelmi élet gazdagítására és egyben a személyiség formálására.

A hatékony önálló tanulás:

Különböző tanulási technikák megismertetése (szótárak, lexikonok, ezek digitális változatainak használata). Az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása (könyvtár, internet). Az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.

3.4. A hangos beszéd kialakulása után hallássérültté vált tanulók iskolai fejlesztése

Ezeknél a tanulóknál a sajátos nevelési igény a hallássérülés bekövetkezésének idejétől jelenik meg.

Oktatásukat alapvetően a befogadó iskola helyi tanterve, hallássérülésükből következő sajátos egészségügyi és speciális pedagógiai igényük szabályozza.

Pedagógiai, valamint egészségügyi célú rehabilitációjukat - ezen Irányelvnek a hallássérültekre vonatkozó fejezetén túl - az alábbiak figyelembevételével szükséges tervezni:

- a hallókészülék használatára szoktatás,

- a hallásmaradvány kondicionálása,
- a meglévő beszédállapot fenntartása (megőrzése) és fejlesztése,
- a szájról olvasás készségének kiépítése, fejlesztése,
- a módosult életvitel elfogadtatása, a harmonikus személyiség erősítése.

3.5. A nagyothalló tanulók pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációja

A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs foglalkozásokat a tanuló állapotához igazodóan egyéni vagy kiscsoportos formában kell megszervezni.

- Nagyothalló tanulók esetében az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a folyamatos otológiai és audiológiai ellátásra irányul, melyet számukra iskolai keretekben szükséges biztosítani. A nagyothalló tanuló fokozottabban támaszkodik a látására, ezért annak védelme a fülészeti ellátással azonos fontosságú.
- Nagyothalló tanulóknál kiemelten fontos a mentálhigiénés gondozás, a pszichológiai ellátás.

Pszichológiai habilitáció, rehabilitáció:

- társuló zavarok korai diagnózisának segítése, szakemberekhez irányítás, a megfelelő minél korábbi terápiához való jutás támogatása;
- a társuló zavarok következtében kialakuló másodlagos sérülések kialakulásának megelőzése;
- másság megélésének, a sérültség elfogadásának segítése;
- sikertelen integráció esetén önbizalom erősítése, a negatív élmények feldolgozása;
- az akadályozott kommunikáció miatt nehezített az érzelmek, indulatok kezelése, a belső feszültségek levezetése;
- a nyelvi akadályozottság miatt nehezített a konfliktusok kezelése, nem állnak rendelkezésre a megfelelő nyelvi formulák, minták;
- a család támogatása a sérült gyermek nevelésében, ezzel segítve az autonóm, egészséges személyiség alakulását.

A tanulók intézményen kívüli pszichológiai ellátása - különösen súlyosabb kommunikációs problémák esetén, és diákotthoni bentlakás esetén - nehezített. Ezért indokolt intézményen belüli pszichés megsegítésük.

Az ellátás elsődleges feladatai:

- a hallássérülésnek és az azzal összefüggő akadályozott kommunikációnak a személyiség fejlődésre tett kedvezőtlen hatásának megelőzése, csökkentése;
- szükség esetén - akut krízis, személyiségzavar, magatartászavar, beilleszkedési nehézségek, iskolai vagy családi konfliktusok, egyéb pszichés problémák (szorongás, pszichoszomatikus problémák stb.) kezelése;
- társuló zavarok (pl. hiperaktivitás, autizmus, tanulási zavar) korai diagnózisának segítése, szakemberekhez irányítás, a megfelelő minél korábbi terápiához való jutás támogatása;
- a nyelvi kommunikáció döntő befolyással bír nemcsak a fogalmi gondolkodás fejlődésére, hanem a lelki élet egészére, a személyiség alakulására is. Ezért alapvető pedagógiai fejlesztési cél a lehetőség szerinti legkorábbi időponttól kezdett szakszerű szurdologopédiai ellátás.

Az egyéni anyanyelvi nevelés keretében történik:

- a nyelvi kommunikáció megindításának támogatása,
- a beszédfejlődés természetes vonulatának bejárása, az érthető, megközelítően természetes ritmusú beszéd kimunkálása,
- a még hiányzó beszédhangok kialakítása, automatizálása illetve a meglévő hibás hangok korrekciója,
- a szupraszegmentális elemek megfelelő használatának tudatosítása, a helyes beszédprozódia állandó gyakorlása,
- a grammatikai, pragmatikai hiányosságok korrekciója

- a szókincs folyamatos bővítése, a szavak, kifejezések értelmezése, melyek hiányában a jó beszédprodukció elérése lehetetlen.
- A cochleáris implantácó-hallásjavító műtéten átesett diákok rehabilitációja, habilitációja, amelynek célja a speciális hallás- és beszédfejlesztés annak érdekében, hogy a környezet hangjainak felismerésétől a beszédhangok differenciálásán keresztül a beszédértés és az érthető beszéd birtokába jussanak. Mindezzel cél a minél korábbi integráció.
- Speciális intézményi oktatás esetén az integrált iskolai és iskolán kívüli életre történő felkészítés biztosítása is feladat.
- A képességprofilnak megfelelően kell kidolgozni és megvalósítani az egyéni fejlesztési tervet, melybe lényeges beépíteni a diszfáziás tünetek kezelésére specifikusan kidolgozott eljárásként bevált Affolter-Heldstab-féle módszert.
- Az „Integrációs gyakorlat" célja, hogy a halló társakkal végzett közös tevékenységek, közösen szerzett élmények során felismerjék azokat a kapcsolódási pontokat, melyek segítségével a nagyothalló gyermekek egyenértékűnek tekinthetik magukat a hallókkal.

Ennek érdekében szükséges a halló tanulókkal való érintkezés, kapcsolattartás megkezdése, beépítése a hallássérült diákok életébe, a későbbiekben együtt-tanulás, együtt-sportolás stb., a pályairányítás, a pályaválasztás, az ezzel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek, tevékenységek végzése.

Kiemelt feladat a tehetséggondozás, melynek keretében megvalósul:

- Az átlagnál jobb nyelvi képességekkel rendelkező tanulók anyanyelvi kompetenciáink kiemelt fejlesztése a következő területeken:
- a szövegértési és szövegalkotási automatizmusok kialakítása az egyes szövegtípusok szerkezeti és jelentéstani jellemzőinek felfedeztetésével;
- a kommunikáció tudatos stratégiáinak felépítése különféle közlési helyzetekben és szövegtípusokban;
- a kommunikációs magatartásmódok és tevékenységek egyszerre kreatív és normatív használata;
- a nyelvi problémaészlelés képességének folyamatos fejlesztése;
- az egyéni közlési stratégiák kialakítása és használata;
- a nem verbális önkifejezés képességének fejlesztése, illetve a partner nem verbális jelzéseinek értelmezése.

A kiemelkedő matematikai-logikai gondolkodással bíró tanulók matematikai kompetenciáinak fejlesztése és szövegértési kompetencia-szintjének olyan szintre emelése, amely képessé teszi őket a matematikai szöveges feladatok megértésére.

Az anyanyelvi és a kiemelkedő egyéb kompetenciák mind magasabb szintű és szélesebb körű birtoklásának elősegítése minden műveltségi területen, amely képessé teszi tehetséges tanulóinkat a verbális, hangzó és képi kommunikáció eszközeinek és kódjainak, a különböző információhordozók üzeneteinek megértésére és feldolgozására, ezzel az önálló tanulás képességének gyakorlására.

4. Pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott tanulók

4.1. Pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott tanuló

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni

sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.
Tanulási, beilleszkedési, magatartási zavarok hátterében részképesség zavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar kialakulatlansága vagy fejletlensége áll fenn.
Részképességzavar: az iskolai teljesítmények-elsősorban az alapvető eszköztudás /írás, olvasás, számolás/ - elsajátításának nehézségei.
Kóros hyperkinetikus, kóros aktivitászavar, figyelemzavar: az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni.
Ezek a tanulók érzékenyebbek az időjárás változására, fáradékonyabbak, nehezen viselik a várakozást, gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.
Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.
Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

4.2. Pszichés fejlődés zavar miatt a nevelési, tanulási folyamatban akadályozott tanulók fejlesztése

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakvéleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.
Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs

bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből - az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.
Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társaskapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt célja.
Diszlexia, diszgráfia:
A diszlexia a tanulási zavarok fogalomkörébe tartozik, intelligenciaszinttől független olvasási, helyesírási gyengeség. Háttérben idegrendszeri sérülési, organikus eltérési, érési késése, működési zavar, örökletesség, lelki és környezeti ok áll.
Ezeknek a tanulóknak differenciáltan az aktív szókincse és gyenge az emlékezete.
Nehezen alakul ki hang-betű kapcsolat, gyakori a betűtévesztés az olvasás során. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között. Gyenge a szövegértése.
Diszgráfia esetén nehezen tanul meg írni. Az írómozgás egyenetlen, lendülete és ritmusa töredezett, fáradékonyabb.
Fejlesztési feladat:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség,
- a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával
- speciális olvasástanítási program alkalmazása
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Kulcskompetenciák

Alapkompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében kiemelt jelentőségű az alapkompetenciák kialakítása: az olvasáshoz, íráshoz, szövegértéshez szükséges nyelvi funkciók, mennyiségi, számfogalmi (készségszintű, elvont számolás kis számköröktől kezdve), téri-vizuális és idői viszonyokban való tájékozódáshoz, valamint a mozgáshoz kapcsolódó ismereteknek, készségeknek és attitűdöknek a rendszere. Az alapkompetenciák fejlesztése elsősorban az alapozó négy évfolyam feladata, ugyanakkor az érintett gyermekeknél a felsőbb évfolyamokon átívelve szükséges e kompetenciák stabilizálása, a lemorzsolódás, korai iskolaelhagyás csökkentése érdekében is.

A tanulás kompetenciái

Kiemelt fejlesztési terület az érintett gyermekek aktív, önirányított tanulási kompetenciájának kialakítása a tanulási területeken átívelve. Tudatosítani kell a tanulóban az erősségeit és

gyengeségeit/nehézségeit, valamint hangsúlyozni szükséges, hogy az eltérő információfeldolgozási stratégia és tanulási stílus nem feltétlenül hibás, csupán a megismerés másfajta útja. A tanulóval közösen meg kell találni azt a tanulási-kognitív stílust, mely illeszkedik képességmintázatához és személyiségéhez, s mellyel hatékony, önálló tanulóvá képes válni. A pedagógus a reális tanulási célok kitűzésében, a tanulási preferenciák megtalálásában támogathatja őt. Lépésekre bontott, idői ütemezést is tartalmazó, elérhető tanulási tervek összeállítása szükséges. Lényeges elem a kíváncsiság, önreflexió és önellenőrzés iránti igény felkeltése és fenntartása, valamint annak a megerősítése, hogy a tanulás természetes velejárója a hibázás, s ezt kellő belátással, türelemmel és problémaérzékenységgel erőforrássá lehet tenni. Lényeges továbbá a saját tanulásért érzett felelősségvállalás kialakítása, a kitartás erősítése és az érintett gyermekek kimozdítása a tanult tehetetlenségből, azáltal, hogy megélik saját kompetenciájukat és kontrolljukat a tanulási tevékenységük felett.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára gyakran nehézséget jelent

- mások arckifejezésének, érzelmeinek leolvasása és értelmezése;
- a gesztusok, testbeszéd felismerése, értelmezése;
- a másik hanghordozásának, hangsúlyának, hangerejének észlelése, ezek jelentésének, üzenetének értelmezése;
- megőrizni és tiszteletben tartani mások személyes terét;
- szociálisan megfelelő módon érintkezni másokkal;
- gondolatokat, érzéseket, szükségleteket és benyomásokat hatékonyan, összeszedetten kifejezni.

A tanulás-tanítás során ki kell aknázni a kommunikációs helyzetekben meglévő fejlesztési lehetőségeket a fenti kommunikációs kompetenciák gyakorlására, a metakognitív viselkedési stratégiák kialakítására, például kooperatív technikák, projektmunkák alkalmazásával.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák kiváló lehetőséget kínálnak az érintett tanulók hatékony információszerzésére, a kompenzációs utak megtalálására. A szövegszerkesztő, a bemutatókészítő, az adatkezelő, az adatfeldolgozó, a grafikus, hang-, videoszerkesztők hatékonyan használhatók fel a tananyag adaptálására, ezáltal a nehézségek leküzdésére, valamint tehetséggondozásra. Az érintett gyermekek sérülékenysége miatt különösen fontos, hogy tisztában legyenek a digitális technológiák alkalmazásának jogi és etikai alapelveivel, megtanulják, hogyan lehet megvédeni a magánszférát, a személyes adatokat és a digitális identitást.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tudomány és technológia iránti érdeklődés, nyitottság felkeltése azért lényeges, mert az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók negatív énképük, önértékelésük miatt gyakran elveszítik az intellektuális nyitottságukat, különösen a kognitív kihívással telített helyzetekben. Valós, érdeklődési körükbe eső problémamegoldás során megtanulják alkalmazni az analizáló, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodási formákat, valamint az induktív (rávezető, egyediből az általános felé mutató), deduktív (levezető, általánosból az egyedire mutató) és abduktív (hipotézisalkotás, célja a magyarázat) következtetések szabályait, alkalmazási területeit.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett gyermekek gyakran nehezen boldogulnak családi és intézményi kapcsolataikban, nehezítettek lehetnek a felnőttekkel és kortársakkal való társas interakciók. A kortársközösség a tanulási, viselkedésszervezési problémáik miatt kevésbé elfogadó lehet velük szemben, ezért mindenképpen támogatni szükséges a kapcsolati hálók kiépítését, fenntartását. Fontos, hogy megtanulják az érzelmek és más szociális jelzések felismerését, a metakommunikatív jelzések megértését, az érzelmek, vágyak, célok, gondolatok megfelelő kifejezését és értelmezését. A társas interakció az egészen alapvető készségektől (pl. üdvözlés) az összetett készségekig (pl. érzelmileg feszült helyzetben kritika elfogadása) számos elemből tevődik össze, alapjai jellemzően a családi szocializáció során kerülnek elsajátításra, melyeket az intézményes nevelés megerősít, kiegészít. Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett tanulók esetében – az eltérő fejlődésmenet következtében – hiányos vagy nem megfelelő lehet a szociális készségek készlete (különösen ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), vagy az ismételt rossz tapasztalatok és kudarcok következtében gátoltság, visszahúzódás (különösen tanulási zavarok esetén), esetleg a kritikai mérlegelés hiánya alakulhat ki, valamint a végrehajtó működések gyengesége miatt tartós jellemzője is lehet a fejlődésnek, ezért a pedagógiai figyelemnek fokozott mértékben ki kell terjednie ennek a kompetenciának a fejlesztésére. A kortárskapcsolatok kiépítéséhez és fenntartásához szükséges készségek fejlesztésével, a kapcsolatépítés facilitálásával/ösztönzésével lehetőség adódik a szociális viselkedéselemek fejlesztésére, gyakorlására. Lényeges az érintett tanulók kimozdítása az esetleges passzivitásból, az iskolai életben való aktív részvétel támogatása. Támogatni kell a tanulóban a felelősségvállalást, a gondoskodást, a segítőkészséget, az empátiát, a toleranciát, az együttműködést, a szolidaritást, a kockázatvállalást, a konfliktushelyzetekben az asszertivitásra támaszkodó konfrontációt is.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai átélés élménye és a művészi önkifejezés lehetősége az érintett tanulók rezilienciáját (a nehézségekhez való rugalmas és adaptív alkalmazkodáshoz szükséges készségek) és rekreációját egyaránt támogatja. Így a kreatív tevékenységekbe történő aktív bekapcsolódás lehetősége elengedhetetlen eszköz a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében hangsúlyos szerepe van az iskolák pályaorientációs tevékenységének, hogy a tanulók és szüleik megismerjék a továbbtanulási, szakmatanulási opciókat, a felvételi rendszerben adható többlettámogatási, méltányossági lehetőségeket. Kellő figyelmet kell fordítani a sikerorientáltság, az innovációs készség kialakítására.

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának a nehézsége. Ezeknél a tanulóknál hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakul a mechanikus számlálás képessége.

Fejlesztés feladatai:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése
- Matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése

- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása
- a diszkalkúlia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása

Kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar.
Hyperkinetikus zavarok
Már kisgyermekkorban kialakulnak a tünetei a csapongás, figyelmetlenség, szabályok megszegése, többszöri konfrontálódás társakkal, megfontolatlanság.

Magatartási zavarok:
Jellemzője az agresszív vagy dacos magatartás, az életkorban elvárható szociális elvárásokat durván áthágja, nagyfokú harcosság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, erőfitogtatás, indulatkitörések, hazudozás.
Fejlesztés feladatai:
- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés
- speciális figyelem-tréning
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése
- fokozott egyéni bánásmód
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése
- motiválás, sikerélmény biztosítása

4.3. Egészségügyi és pedagógiai rehabilitáció

- Folyamatos szakorvosi ellátás, annak ellenőrzése, útmutatások figyelembe vétele
- a tanultak elmélyítése
- funkcionális képességfejlesztő programot.

Iskolánkban csak azokat a tanulókat tudjuk beintegrálni, akikhez megfelelően tudunk biztosítani szakembert, gyógypedagógia tanárt, akivel nevelőink szorosan együttműködnek, tanítási órákon a szakembertől kapott utasításokat betartják és betartatják. Az osztályfőnökök és szaktanárok feladata a sajátos nevelési igényű tanuló beintegrálása, társakkal történő elfogadtatás. Szülőkkel, családdal rendszeres kapcsolattartás, problémák közös megbeszélése, gondok megoldása.
Az iskolában egyre több a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló. A probléma nem megkerülhető és nem intézhető el méltatlankodással, a magatartás és tanulás puszta szankcionálásával. A pedagógia és az orvostudomány, a szülészet, a gyermekpszichiátria sok olyan tényezőt tárt fel, amelyek a "problémás gyerekek" helyzetét magyarázzák (pl. a gyermek születésével kapcsolatos rendellenességek, oxigénhiányos állapot, agykárosodás, az anya depressziós magatartása, elhanyagoltság, kevés idő eltöltése a családi környezetben, stb.).

4.4. A tanulási-, magatartási- és beilleszkedési nehézséggel (BTM) küzdő gyermekek

egyénre szabottan történik a pedagógiai szakszolgálat szakvéleményében foglaltaknak megfelelően, melyhez egyéni fejlesztési tervet készítenek a fejlesztésben részt vevő

szakemberek - fejlesztő pedagógus - gyermekenként, tanulónként. A fejlesztést a törvényi és a szakszolgálat szakértői véleményében előírt időkeretben végzi.

4.5. A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók eredményes szocializációját iskolai pályafutását elősegítheti a nem SNI igényű tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk.
Az SNI tanulók oktatásának irányelve:

- sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük.
- Személyre szabott pedagógiai eljárásokat, eszközöket, módszereket alkalmazunk.
- A tananyag feldolgozásánál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak egyes SNI tanulók csoportjaira jellemző módosulásait.
- Egyéni fejlesztési tervet készítünk.
- Egyéni haladási ütemet biztosítunk.
- Együttműködünk a szakszolgálat szakembereivel.
- Fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus segít a fejlesztésben.
- A tanulási-, magatartási- és beilleszkedési nehézséggel (BTM) küzdő gyermekek értékelését a pedagógiai szakszolgálat szakvéleményében leírtak alapján végezzük

V. SZAKMAI PROGRAMOK FELMENŐ RENDSZERBEN A 2020/2021 TANÉVTŐL

1. Bevezetés

A Szakmai jegyzék alapján bevezetésre kerülő szakképzés időpontja 2020. szeptember 1.
Az OKJ megszűnése és a Szakmai jegyzék bevezetése az iskolai rendszerű szakképesítések tekintetében a következő változásokat jelentheti:
A szakképesítések változtatásának okai:

- Tartalmilag beépül
- Korábban részszakképesítés volt, tartalmilag beépül
- Korábban résszakképesítés volt, tartalmilag az új szakmához kapcsolódik, iskolarendszerben nem elérhető
- Korábban ráépülés volt, tartalmilag beépül
- Tartalmilag beépül, szakmairányként megjelenik az új alapszakmánál
- Korábban ráépülés volt, tartalmilag az új szakmához kapcsolódik, iskolarendszerben nem elérhető
- Iskolarendszerben nem elérhető

Jogszabályi háttér:

- A szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény,
- A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet
- 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről,
- 229/2012. (VIII.28) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- A Kormány 229/2019. (IX. 30.) Korm. rendelete az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet módosításáról,

– A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról.

A következő táblázat a szakképesítések módosulásait a törvényi szabályozás kapcsán, az OKJ-ból kikerülő, és a szakmajegyzékben meghatározott, választható felmenő képzési lehetőségeket mutatja.

Technikum					
Szakmajegyzék 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról *2020/2021 tanévtől felmenő*				**OKJ-ból kikerülő képzések**	
Szakma azonosító száma	**Ágazat**	**Szakképesítés**		**Szak-képesítések/ szakképesítés-ráépülések**	**MEGJEGYZÉS**
5 0923 22 06	Szociális	Szociális és rehabilitációs szakgondozó		Szociális gondozó és ápoló	**Átnevezés, megegyező szakmatartalom**
5 0923 22 04	Szociális	Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens		Szociális asszisztens	**Tartalmilag beépül, kiegészül az új alapszakma**
5 1041 15 06	Közlekedés és szállítmányozás	Logisztikai technikus	Logisztika és szállítmányozás	Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző	**Átnevezés, megegyező szakmatartalom**

Szakképző iskola					
Szakmajegyzék 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról *2020/2021 tanévtől felmenő*				**OKJ-ból kikerülő képzések**	
Szakma azonosító száma	**Ágazat**	**Szakképesítés**		**Szak-képesítések/ szakképesítés-ráépülések**	**MEGJEGYZÉS**
		megnevezése	**szakmairányai**		
4 0723 16 03	Kreatív	Divatszabó	Női szabó	Női szabó	**Tartalmilag beépül, kiegészül az új alapszakma**
4 0732 06 05	Építőipar	Festő, mázoló, tapétázó		Festő, mázoló, tapétázó	**Megegyező név és szakmatartalom**
4 0732 06 08	Építőipar	Kőműves		Kőműves	**Megegyező név és szakmatartalom**
4 0732 06 11	Építőipar	Szárazépítő		Szárazépítő	**Megegyező név és szakmatartalom**
4 0923 22 03	Szociális	Szociális ápoló és gondozó		Szociális gondozó és ápoló	**Átnevezés, megegyező szakmatartalom**

Szakiskola					
Szakmajegyzék 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról ***2020/2021 tanévtől felmenő***				**OKJ-ból kikerülő képzések**	
Szakma azonosító száma	**Ágazat**	**Szakképesítés**		**résszakképesítés**	**MEGJEGYZÉS**
		megnevezése	**résszakma***		
4 0722 08 01	Fa- és bútoripar	Asztalos	**Asztalosipari szerelő**	**Asztalosipari szerelő**	**Megegyező név és szakmatartalom**
4 0732 06 05	Építőipar	Festő, mázoló, tapétázó	**Szobafestő**	**Szobafestő**	**Megegyező név és szakmatartalom**
4 0723 16 03	Kreatív	Divatszabó	**Textiltermék összeállító**	**Textiltermék összeállító**	**Új ágazat, megegyező név és szakmatartalom**
4 1013 23 05	Turizmus-vendéglátás	Szakács	**Szakácssegéd**	**Konyhai kisegítő**	**Átnevezés, megegyező szakmatartalom, hosszabb képzési idő**

*Szakmajegyzékben meghatározott szakmához kapcsolódó **<u>részszakma</u>**

1. Szakképesítések szakmai programjai

A szakmai képzéseknél a helyi tanterv óraterveit, érvényességét a mellékletek tartalmazzák.

2. Felnőttoktatás általános szabályai

A tanuló munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságához, a meglévő ismereteihez és életkorához igazodó iskolai oktatásban (a továbbiakban: felnőttoktatás) az e törvényben foglaltak szerint vehet részt.
A tanuló attól a tanévtől kezdve folytathatja a tanulmányait felnőttoktatás keretében, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.
A felnőttoktatás megszervezhető:

- a nappali rendszerű iskolai oktatás céljára létesített iskolának a felnőttoktatási osztályában.
- A felnőttoktatásban az oktatás megszervezhető a nappali oktatás munkarendje, továbbá esti és levelező munkarend szerint. Nappali oktatás munkarendje szerint azok részére szervezhető meg az oktatás, akik nem kizárólag felnőttoktatásban vehetnek részt. A nappali oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább kilencven százalékát el kell érnie.
- Az esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább ötven százalékát el kell érnie.
- A levelező oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább tíz százalékát el kell érnie.

A kifutó szakközépiskola 3+2 évfolyamán az utolsó 2 évfolyam, felmenő rendszerben a technikumi 12-13. évfolyam indításával célunk az, hogy olyan ismereteket nyújtsunk, illetve

olyan készségeket, képességeket fejlesszünk, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét. Ugyanakkor tekintetbe kell vennünk azt, hogy a kifutó 3 éves szakközépiskolai, felmenő rendszerű szakképző iskolai program során az alacsony közismereti óraszámok miatt nem nyílik kellő lehetőség arra, hogy a tanulók az elvégzett évfolyamokon maradéktalanul elsajátítsák a NAT-ban előírt követelményeket, ezért itt a hiányok pótlására különösen nagy hangsúlyt kell helyeznünk.
Különösen az idősebb diákok esetében lehetőség nyílik az élet- és munkatapasztalatokra, valamint a korábbi (általános iskolai, illetve megszakított középiskolai) tanulmányok során megszerzett előzetes ismeretekre történő építkezésre.
Ez a képzési forma megteremti az érettségi, a középfokra alapozott szakképzés, a felsőfokú továbbtanulás, a munkaerőpiacon történő előnyösebb elhelyezkedés, illetve a szakmai végzettség megszerzésének lehetőségét, továbbfejleszti a kommunikációs és a tanulási képességeket az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat ad a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak és a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosít korábbi iskolai kudarcaik kompenzálására. Módot nyújt a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

3. Szakképzés
A szakmai képzéseknél a helyi tanterv óraterveit, érvényességét a mellékletek tartalmazzák.

VI. Felnőttképzés

Nyilvántartási szám: 00196-20121

„A Magyar Köztársaság Kormányának stratégiája az egész életen át tartó tanulásról.”
Az LLL meghatározása:
„Minden olyan tanulási folyamat, amely kedvező lehet az ember, mint személyiség, illetve mint emberi erőforrás fejlődésére”

Köznevelési intézményünk ennek szellemében folytat a felnőttek részére iskolarendszeren kívüli képzéseket.
Elsődleges célként az iskolarendszerben alapfokú végzettséget szerzett felnőtt tanulók új szakmához való juttatása,
Másodlagos célként a szakmai végzettséget szerzett szakemberek szakmai továbbfejlesztése, valamint ismeretbővítő tanfolyamok szervezése, hiszen lényeges a szolgáltató szakmában dolgozók ismereteinek folyamatos megújítása, minőségi és felelősségteljes munkájuk érdekében.

VII. ZÁRADÉK

1. A Szakmai program legitimációja

1. 1. A szakmai program érvényessége:

A nevelőtestület határozata alapján a jelen szakmai program szerint, 2018. szeptember 1-től szervezzük meg oktató – nevelő munkánkat. A benne foglalt helyi tantervektől és szakmától függően azok 4-6 évre érvényesek, a törvényekhez igazodva. A szakmai program mellékletében szereplő képzések kifutó rendszerben történnek.

1. 2. A szakmai program felülvizsgálata

A szakmai programban megfogalmazottak végrehajtását és megvalósítását az oktatói testület a tanév munkarendjében meghatározott időpontokban folyamatosan értékeli, és javaslatot tesz a módosításokra.

Központi intézkedés esetén is szükségessé válik a program felülvizsgálata és módosítása.

1. 3. A szakmai program módosítása

A szakmai program módosítására javaslatot tehet:

-az iskola igazgatója;
-a nevelőtestület bármely tagja;
-a nevelők szakmai munkaközösségei;
-a szülői szervezet/szülői képviselő;
-az iskola fenntartója.

A szakmai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

Amennyiben a szakmai program az alapító okirat változása miatt módosításra kerül, a legitimációs eljárás lefolytatása nem szükséges. Egyéb esetekben 30 napon belül igazgatói jóváhagyó nyilatkozatra van szükség – szakértői vélemény alapján.

1. 4. A szakmai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola szakmai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető a székhelyen és a telephelyen.

A szakmai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

-az iskola fenntartójánál;
-az iskola irattárában;
-az iskola könyvtárában;
- az iskola igazgatójánál;
-az iskola telephelyeinek titkárságán;
-nevelőtestületi helységekben.

A szakmai program folyamatos értékeléséről és felülvizsgálatáról az intézményvezető köteles gondoskodni.

A program módosításának körülményéről az igazgatóhelyettes intézkedik.

A szakmai program alkalmazása 2020 szeptember 1-jétől kötelező felmenő rendszerben, de *évenkénti felülvizsgálata* szükséges.

Cegléd, 2020. május 22.

LEGITIMÁCIÓS LAP

A diákok képviseletében eljáró tanuló a Pedagógiai és szakmai programot megismerte és 2020. május 22.–én véleményezte, az abban foglaltakkal egyet értett.

Cegléd, 2020. május 22.

.....
diákképviselő

A szülői közösség képviselője a Pedagógiai és szakmai programot megismerte és véleményezte 2020. május 22-én, az abban foglaltakkal egyet értett.

Cegléd, 2020. május 22.

.....
szülői közösség képviselője

Az iskolaorvosi szolgálat vezetője a Szakmai programot, annak egészségnevelési programrészét megismerte és 2020. május 22–én véleményezte, az abban foglaltakkal egyet értett.

Cegléd, 2020. május 22.

.....
iskolaorvos

A nevelőtestület az értekezletén a szakmai programmal kiegészített Szakmai programot áttekintette és 100 %-ban elfogadta.
Mellékelten csatolva a jegyzőkönyv és jelenléti ív.

Cegléd, 2020. május 22.

....
tanár tanár

A Gubody Ferenc Szakképző Iskola (2700 Cegléd, Alkotmány utca 7-9.) köznevelési intézmény vezetőjeként az Iskola Pedagógiai és Szakmai Programját jóváhagyom.

Cegléd, 2020. május 22.

PH

…….
Vincze Ildikó
igazgató

VIII. Mellékletek

1.Számú melléklet
Közép és emelt szintű érettségi témakörök

2. Számú melléklet
Felmenő rendszerben bevezetésre kerülő szakmai programok

3.Számú melléklet
Kötelező minimális eszköz-és felszerelésjegyzék

4.számú melléklet
Képzések, tantárgyak tantervei